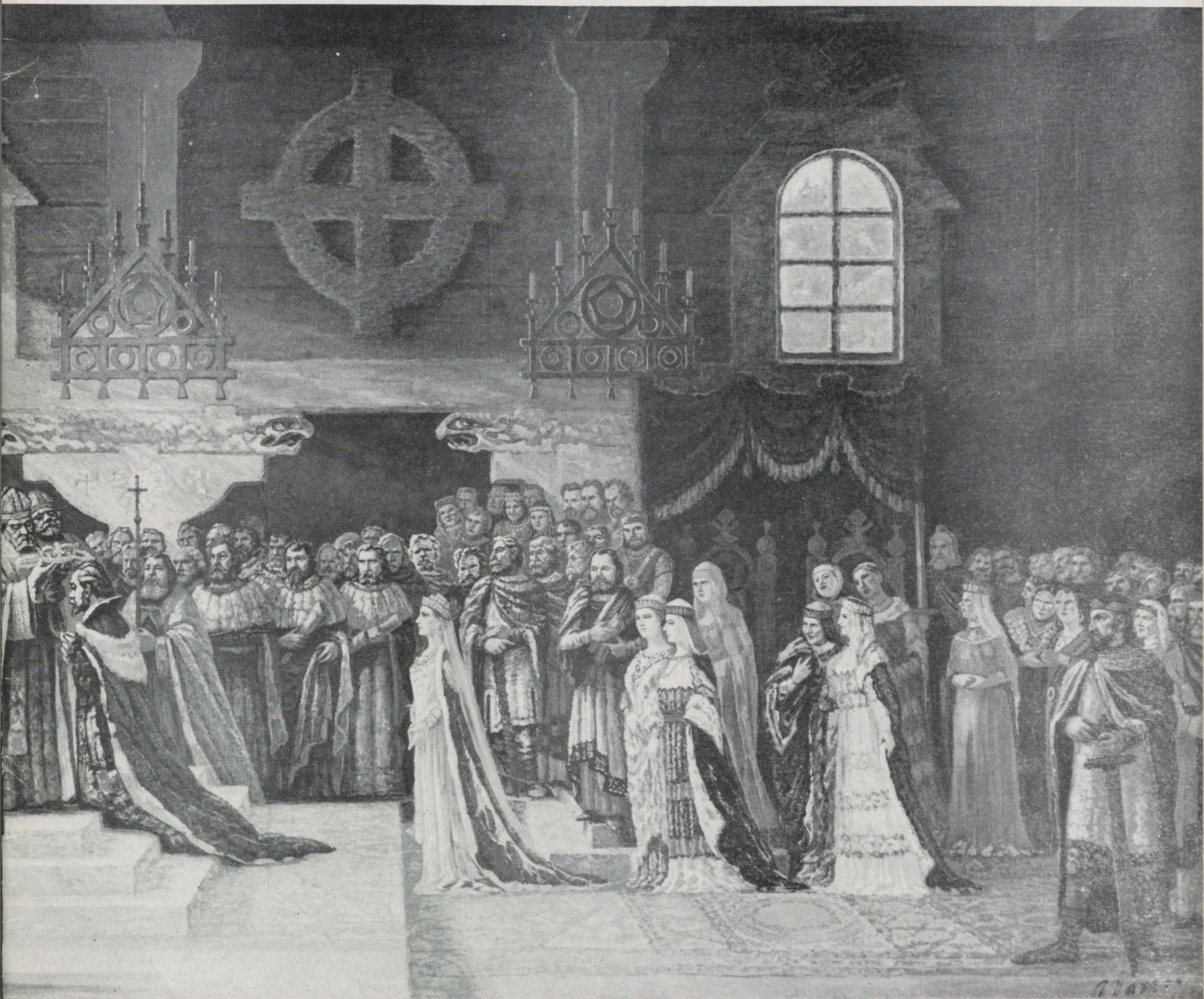
LIETUVIŲ DIENOS

Dail. Adomo Varno paveikslas

MINDAUGO VAINIKAVIMAS LIETUVOS KARALIUMI

LITHUANIAN DAYS
OCTOBER, 1963

1963 METAI, SPALIO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius /Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois; Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Urban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto, Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Brockton, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland, Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N H. — K. Daugėla; New Haven, Conn. — P. Jasiukonis; Omaha, Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys; Washington, D.C. —Photo Alda, P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton,.Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without seperate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. **Single copy 65¢.**

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $6.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

L I E T U V I Ų

DIENOS

LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood 29, California • Telefonas NO 4-2910

SPALIS, 1963 METAI **OCTOBER, 1963**
Nr. 8 (137), XIV metai **Vol. XIV, No. 8 (137)**

TURINYS / CONTENTS

Lietuvis lietuviu visur ir visada. II-jo PLB seimo prezidiumas. 3
Alē Rūta Arbienē, **Lietuvių Bendruomenēs darbai ir rūpesčiai.** Ištraukos iš pranešimo apie Tarybos posēdį Chicagoje ir seimą Tronte. 4
PLB seimas savo darbą atliko gerai. Pokalbis su PLB pirm. dr. J. Sungaila. 7
Aloyzas Baronas, **Vaikystēs detalē.** Novelē. 8
Juozas Almis Jūragis, **Tarp jūros ir dangaus.** Eilēraščiai. 9
A. Ruzgaitis, **"Tarybinēs" prozos 1962 metų derlius.** 10
KNYGOS IR AUTORIAI. Donelaičio jubiliejus, kronika ir kt. 10
Lietuviai Pasaulinēje 1964 m. Parodoje New Yorke. Iš kun. dr. Valiušaičio atsišaukimo..... 11
Melbourno lietuvių parapijoj. N. Butkūno foto reportažas. 12
Meno Paroda Toronte. Pasikalbējimas su parodos rengimo kom. pirm. skulpt. E. Dociene ..13
Paveikslai iš Meno Parodos Toronte. 14-15
Dēl Vasario 16 gimnazijos. Vl. Mg. 16
Lietuvių Fondas. 17
VEIDAI IR VAIZDAI. Iliustruota kronika. 18-19
ŽMONĒS, DATOS IR DARBAI. Smulkioji kronika. 20

ENGLISH SECTION

Problems of the Baltic States. 21
Glory and Tragedy of Lithuanian King Mindaugas. 700th death anniversary. 22
The Lithuanian Folk Dance Festival in Chicago, by V. F. Beliajus. 22
The Ideal Form of Education as Seen by Lithuanian and other Educators, by R. Spingytē .23
BOOKS AND PERIODICALS. 23
Lithuanian Arts in the Wake of Khrushchev's.......... 23
Lithuanian History in Stamps, LX, by A. Bernotas. 24
LITHUANIANS MAKE NEWS 25

Sovietinē realybē iš po "Šluotos". Ištraukos išokup. Lietuvoj leidžiamo satyros laikraščio. 26

VIRŠELIAI / COVERS

Coronation of Mindaugas, a canvas by artist Adomas Varnas, Chicago, Illinois.

This painting has been completed in 1951-4, when Lithuanians celebrated the anniversary of Mindaugas's baptism. Mindaugas took the sacrament with his wife, Morta, two sons and a group of relatives and subjects. At the same time Mindaugas was crowned king of Lithuania. The coronation ceremonies were performed by German Biship Henry, Magister Andrew placed the Pope's crown, or as Mindaugas called it the "royal diadem" upon the king's head. Mindaugas obtained the permission for the Lithuanian church province to be under direct rule of Rome.

Mindaugas united Lithuania when it was divided and ruled by various duches, when its enemies were attaching from all sides. By baptizing himself and his immediate family he wanted to bring Lithuania into the circle of other Western European nations. But the people were strongly attached to the old religion. Various intrigues also hindered the political power of Mindaugas. Mindaugas and his sons were murdered in 1263. The kingdom was left without an heir. And the spread of Christianity was halted for many years.

Mindaugo karūnavimas. Adomo Varno pav.

Šis paveikslas pradētas piešti minint Lietuvos krikšto sukaktį, 1951. Lietuvos kunigaikštis Mindaugas su savo žmona Morta, dviem sūnumis ir nemažu būriu pilies žmonių buvo apkrikštytas, o pats M. vainikuotas karalium. Vainikavo vokiečių vysk. Henrikas, popiežiaus įgaliotas vainiką, arba kaip pats Mindaugas sakē, "karališką diademą" uždējo magistras Andriejus.

Mindaugas išsirūpino, kad Lietuvos bažnytinē provincija priklausytų tiesiai nuo Romos.

Suskilusią, mažų kunigaikšči' valdomą, prieš' puldinējamą Lietuvą Mindaugas apjungē ir krikštu norējo ją įvesti į vakarų Europos tautų skaičių. Bet perdaug buvo įsigalējęs žmonių širdyse senasis tikējimas, o įvairios intrigos taip pat labai kenkē tolimesnei Mindaugo politikos sēkmei. 1263 metais M. drauge su dviem sūnumis buvo nužudytas. Karalystē liko be įpēdinio. Krikščionybēs išplitimas ilgesniam laikui buvo sutrukdytas.

Naujoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba: iš kairės — Milda Lenkauskienė — sekr., Juozas J. Bačiūnas — pirm., Stasys Barzdukas — vykdomasis vicepirm., II eilėje: Vytautas Kamantas — vicep. inform. ir jaunimo reik., Alfonsas Mikulskis — vicep. švietimo reik., Algirdas Nasvytis — vicepirm. visuomeniniams reik., Julius Staniškis — iždininkas.
New members of the Lithuanian Word Community Committee.
Foto J. Pliodzinskas

Lietuvis lietuviu visur ir visada

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo žodis Lietuvai

Broliai ir sesės pavergtoje Tėvynėje,

Laisvojo pasaulio lietuvių atstovai iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Urugvajaus, Venecuelos, Vokietijos ir N. Zelandijos, susirinkę į antrąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą 1963 m. rugpjūčio 30 – rugsėjo 1 dienomis Toronte, Kanadoje, siunčia Jums visų laisvųjų lietuvių brolių sveikinimus.

Mes žinome ir suprantame okupanto brutalias pastangas absorbuoti Lietuvą politiškai, ūkiškai ir kultūriškai į Rusijos monolitinę sovietinę imperiją. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės Jūsų atspara okupanto kėslams, Jūsų meile savajai žemei, Jūsų ištikimybe tautinėms tradicijoms, Jūsų drąsa bei ryžtu tautinės kultūros kūrybai, Jūsų tikėjimu Lietuvos ateitimi.

Mes žinome ir atjaučiame jūsų medžiaginius nepriteklius, Jums užkartos kolchozinės baudžiavos skurdą, Jūsų religinės ir kūrybinės laisvės prievartavimą.

Sutikdami su mintimi, kad mūsų laikai bus lemiami žmonijai, mes neabejojame, kad jie lems ne sovietinę vergiją ir tautų naikinimą, bet demokratinę laisvę ir tautų apsisprendimą. Istorija liudija, kad kiekviena svetima tironija, kad ir kaip galinga bebūtų, yra praeinamybė. Žino tai ir Lietuvos okupantas. Likvidavus vakarietiškojo kolonizmo liekanas Afrikoje, Azijoje, ateis ir sovietų kolonizmo eilė.

Laisvieji lietuviai, vieningai trokšdami priartinti ir pagreitinti Lietuvos išlaisvinimą, atidžiai stebi tarptautinę raidą, plačiai informuoja pasaulį apie tikrąją padėtį okupuotoje Lietuvoje, kiekviena tinkama proga reikalauja Lietuvai draugiškas vyriausybes kelti Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose ir tarptautinėse konferencijose, kelti sovietinio kolonizmo likvidavimą, kviečia, nei tiesioginiu, nei netiesioginiu būdu nepripažinti sovietinės agresijos padarinių teisėtumo Lietuvoje. Šiai veiklai greta Lietuvos diplomatinių misijų ir Pavergtųjų Tautų Seimo turime savo specialias globalines ir atskirų kraštų organizacijas.

Laisvieji lietuviai nuolat jaučia gyvą tautinės vienybės ryšį su Jumis ir savo tautinį solidarumą stengiasi pareikšti Jums visais galimais bendradarbiavimo keliais, tačiau griežtai atmeta okupanto peršamą tariamą kultūrinį bendradarbiavimą, nes po juo paslėptas Lietuvos laisvės kovos atsižadėjimas ir sovietinės agresijos padarinių teisėtumo pripažinimas.

Laisvieji lietuviai, didžiai vertindami Jūsų mokslinės ir meninės kūrybos prasiveržimus svetimųjų priespaudoje, taip pat džiaugiasi laisvųjų lietuvių kūrėjų ir mokslo darbuotojų vertingais veikalais, kurie ne tik praturtina mūsų bendros tautinės kultūros lobyną, bet ir įneša savitą indėlį į visos žmonijos kūrybinius laimėjimus.

Kad lietuvis liktų lietuviu visur ir visada, kad savo tėvų lietuvybę perduotų ateities kartoms ir kad savo darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu padėtų Lietuvai išsilaisvinti, turime Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organus, išlaikome lietuviškas mokyklas, Lituanistikos Institutą, Pasaulio Lietuvių Archyvą, Bibliografijos Tarnybą, Meno Galeriją, dešimtį knygų leidyklų, apie pusantro šimto lietuvių parapijų. Tam mes leidžiame lietuvių enciklopediją, du dienraščius, dvidešimt septynis savaitraščius, trisdešimt vieną mėnraštį, keletą biuletenių. Tam turime septyniasdešimt septynias kultūrines, profesines, religines, jaunimo, švietimo, šalpos draugijas, neskaitant religinių brolijų ir smulkių vietos organizacijų, kurių būtų per tūkstantį. Tam organizuojame dainų ir tautinių šokių masines šventes, išlaikome chorus ir meno ansamblius, skiriame literatūros, mokslo, muzikos premijas, organizuojame vaidinimus, koncertus, dailės parodas. Tam pagaliau susirinkome ir į šį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės antrąjį seimą.

Broliai ir Sesės Pavergtoje Tėvynėje! Mes žinome, kad Jumyse Lietuva yra ir bus gyva, ir jokios okupanto užmačios jos nenužudys. Mes norime Jus užtikrinti, kad Lietuva yra ir bus gyva taip pat ir laisvojo pasaulio lietuviuose.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!

Antrojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo prezidiumas.

Toronto, 1963 m. rugpjūčio 31 d.

II-jo PLB seimo prezidiumas (iš kairės): G. Procuta, N. Zelandija, kun. J. Petrošius, Prancūzija, F. Senkus, D. Britanija, K. Čibiras, Urugvajus, kun. dr. J. Aviža, Vak. Vokietija, Dr. P. Lukoševičius, Kanada, J. Jasaitis, JAV, Ig. Padvalskis, Argentina, kun. dr. Balčiūnas, Italija, Z. Domeika, Venecuela.

Presiding committee of the Second World Lithuanian Community Congress.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBAI IR RŪPESČIAI

ĮSPŪDŽIAI IŠ JAV TARYBOS POSĖDŽIO CHICAGOJE IR PLB SEIMO TORONTE

Čia spausdiname JAV LB Tarybos narės Alės Rūtos Arbienės pranešimo, padaryto Los Angeles LB susirinkime, ištraukas. Mūsų tikslas, kaip ir autorės, yra "...perduoti...tas smulkmenas ir tuos mažus užkulisius iš Tarybos Sesijos bei iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo, kurie gal nebuvo suminėti spaudoje, bet kurie gali būti svarbūs, kaip mūsų nerimo bei mažų skirtingumų veidrodis ir aidai mūsų visų bendro troškimo siekti Lietuvai laisvės, patiems svetimuose kraštuose tai Lietuvai nepražūvant."

"Kas yra Lietuvių Bendruomenė? Kas yra politika?" — šiais klausimais pradėjo savo pranešimą Tarybos Sesijos metu svečias dr. J. Sungaila, PLB pirmininkas. Ir atsakė: Bendruomenė tai nėra tik siaura organizacija, tai — visa lietuviškoji išeivija. Politika yra kiekvienas mūsų pasireiškimas išeivijoje. Net mūsų čia buvimas yra politika. Ir nei Bendruomenė organizacijos vardu žada įstoti į VLIKą, nei Bendruomenė nori uzurpuoti visus darbus.

Šios dr. Sungailos mintys iššaukė po jo pranešimo keliolika kalbėtojų.

Diskusijose Sungaila paneigė spaudos pranešimą, kad Fronto Bičiuliai ir Tautininkai įstoję vėl į Vliką. Jis pats dalyvavęs tuose posėdžiuose: niekas niekur dar neįstojo, o tik buvę visų grupių susitarta bendradarbiauti Lietuvos laisvinimo reikalais. Bendruomenė negalinti siųsti atstovų į Vliką, nei į Altą, nes ji esanti visuma.

JAV Liet. B-nės Tarybos vyr. valdyba, — pareiškė J. Jasaitis, — pritaria PLB siekiamai politinių veiksnių konsolidacijai ir linki sėkmingai ją užbaigti; taip pat siūlo ieškoti sąlygų tinkamam Bendruomenės bendradarbiavimui su Vliku, siekiant atgauti Lietuvos laisvę.

Inž. V. Volertas Sungailos pranešimui pritaria, bet pasigenda detalių. Anot jo, Bendruomenė turi imtis darbo ten, kur dirbama netinkamai. "Lietuviai politikai yra pikti žmonės", — sakė Volertas. Bendruomenė turi imtis priemonių, kad jų derybos baigtųsi geruoju ir dar prieš Pasaulio Liet. Bendr. Seimą.

Blinstrubas: Bendruomenės darbai ir šiaip platūs; kam jai dar imtis kitų darbų, politinių? Bendruomenė turi tik bendradarbiauti su politikais ir juos respektuoti.

Dr. Nemickas: Bendruomenė turi vienyti, suderinti, įvesti į ateitį mūsų politinius tikslus: neužtenka mums tik kultūrinių darbų, turime nevengti politikos.

Dr. Razma: Jei politiniai veiksniai susitartų, Bendruomenei nėra ko kištis. Netrukdyti tiems, kas dirba. Ginčai — nuodingi. Jei įvyks politikų konsolidacija, jiems tik pritarti, padėti.

Jonas Šlepetys: Bendruomenės tarpininkavimas kažin ar būtų sėkmingas. Turime jiems tik pasakyti aiškiai ir terminuotai: arba susitarkite, vyrai, iki Pasaulio Liet. B-nės Seimo, o jeigu ne, tai... Ir turime susitarti mes, ką tada turėtume daryti...

Dr. Vileišis: pritaria Dr. Sungailos mintims ir sušunka: — Mums tik reikiaryžtingų ir gerų lietuvių! (Šauktukas! Vileišis visada kalba su šauktukais).

Dr. A. Nasvytis: Nepatenkintas dr. Sungailos pranešimu, kad šis nepasisakė, kaip B-nė turi savo veiklos ir bendradarbiavimo su politikais klausimus išspręsti. Mūsų padėtis daugiau negu skandalinga, — sakė dr. Nasvytis. Mūsų politikai daugiau ginčijasi, negu veikia. Visur susiskaldymas, nepajėgiam sukelti lėšų, išvystyti propagandos, pvz., Armonienės knygų Altas net neįteikė, kur reikia ir t.t.

J. Jasaitis: Kokie, pagaliau, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santykiai su Altu ir Vliku? Kas darytina, kad kitos organizacijos Bendruomenės klausytų?

Dailidka: Sunku Bendruomenės visuotinumo pasiekti; teoretiškai yra visi išeiviai lietuvių bendruomenės nariai, tačiau praktiškai — gal tik 15% užsimoka mokesčius ir Bendruomenei priklauso. Kokius planus dr. Sungaila turėjęs New Yorke pasitarime su politinėmis organizacijomis, ir kokius planus jis turįs Kanadoj įvyksiančiame kongrese?

V. Vaitiekūnas: Menininkai yra pikti žmonės, ne politikai. Ir laisvinimas nėra politika. Laisvinimas yra kiekvieno lietuvio pareiga. Šiuo metu Lietuvos laisvinimas yra pagrindinis Bendruomenės uždavinys.

Kėželis: Bendruomenė turi dirbti lietuvybės darbus; besiginčydamos politinės grupės gali kada nors visiškai iširti, tada turėsime dirbti jų darbą. Dabar gi dirbkime savus darbus.

Dzikas: Bendruomenė protingai daro, artėdama prie konsolidacijos tikslų. B-nė laipsniškai turėtų įeiti į politinį darbą.

Armanienė: Neplėskime gaisro, dirbkime atsargiai. Atsiminkime senuosius išeivius, kurie daug nudirbo Lietuvos laisvinimui. Turime daugiau pasvarstyti ir psichologiškai pasiruošti.

Volertas: Sungailos pranešimas nebuvo patenkinamas: jis nepasakė, kas ir kaip tartasi, dabar nepramato, kas darytina. Jei kitur darbas neatliekamas, mes turime įsikišti. Dr. Sungaila turi žinoti ir aiškiai pareikšti, ką jis darys, jei politikai nesusitars.

Blinstrubas: Bendruomenė turi įsijungti į politinį darbą ne griaudama, o suderindama ir kitus.

Aš primenu rezoliucininkus, kaip bendruomenininkų politinio darbo pavyzdį. Siūlau B-nei nusistatyti aiškesnį savo politinį "credo".

Dr. Vardys: Siūlo baigti plačias kalbas ir mintis reziumuoti.

Dr. Sungaila — visiems atsakydamas, reziumuoja: diskusijos šiais klausimais visada buvo ir bus karštos. Politinį darbą B-nė dirbo ir dirbs plačiąja ir siaurąja prasme. Tam yra įvairių priemonių, kurias nustatys visi. B-nė ieško būdų, kurie gal išryškės Seime. New Yorke jis turėjęs vienintelį tikslą — vienyti.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime St. Barzdukas, kalbėdamas apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizaciją, pareiškė, kad B-nė — tai laisvojo pasaulio lietuvio vizija, kuri kiekvienam turi būti brangi ir ugdytina. "Nes, — sakė Barzdukas, — atskiromis oazėmis mes neišliksime; arba visi išliksime, vieningai veikdami, arba visi žūsime". Jis paminėjo du bendruomenės supratimus: prigimtinė lietuvių bendruomenė, kuriai priklauso kiekvienas lietuviškai kalbąs žmogus, ir organizuotoji lietuvių bendruomenė, kurios nariai sąmoningai save laiko lietuviais, naudojasi lietuvių kultūrinėmis vertybėmis ir jas palaiko bei kuria. Organizuotos Bendruomenės mūsų dienų prasme yra 18 metų perspektyva (nuo 1945). Nors ir anksčiau organizuota bendruomenė, ypač Amerikoje, yra buvusi. Čia S. Barzdukas pasinaudojo prof. Pakšto statistika, būtent, jo apskaičiavimu, Amerikoje buvę tada apie 650.000 lietuvių, bet registruojant rasta vos 270.000, lietuviškus laikraščius skaitančių — tik apie 90.000, lietuviškos knygos skaitytojų — vos 10.000 ir

J. Matulionis, I-sis PLB valdybos pirmininkas, daro pranešimą.

J. Matulionis, first president of the World Lithuanian Community.

t. t. Senųjų lietuvių išeivių daug nuveikta atskirose srityse, bet buvo stoka vieningo organizuotumo ir nesusirūpinta tokiais pagridiniais, gyvybiniais lietuvių bendruomenės dalykais, kaip, pavyzdžiui, lituanistinės mokyklos. Šios S. Barzduko mintys apie bendruomenę iššaukė daugiau kaip 20 kalbėtojų po jo pranešimo.

Dėl S. Barzduko pareikštų minčių pranešime apie PLB organizaciją pasisakė:

Rudinskas (Kanados Liet. B-nės centro vald. narys): Kanadoje B-nės ir organizacijų veiklos santykiai jau nusistovėję. Amerikos lietuviai dar ieško kelių; būtų gera, kad juos rastų, kad apjungtų organizacijas.

Kun. L. Jankus: PLB-nei trūksta savo šventės — lietuvių dienos. Šitas klausimas buvo jau svarstytas ir Tarybos sesijoje.

Aš losangeliečių vardu siūliau rugsėjo 8-tą. Kiti irgi siūlė tą dieną bei pritarė. Atrodo, kad rugsėjo 8-ji pasidarys Bendruomenės švente, o rugsėjo mėnuo — Bendruomenės populiarinimo mėnesiu.

Rinkūnas: Iš S. Barzduko referato daugiau tikėjęsis praktiškų patarimų, kaip pritraukti žmones prie Bendruomenės. Siūlo įsileisti didžiųjų liet. organizacijų atstovus į B-nės seimus ir suvažiavimus. Pavyzdžiui, kodėl P. L. B. Seime nėra L. Šimučio ir kitų ilgamečių lietuvių darbuotojų?

Kamantas: Čia esame lyg rekolekcijose, kad sustiprėtume. B-nei reikia daugiau ir propagandos, reikia B-nės Vadovų, spausdintų, lyg kokių elementorių, taip pat, lituanistinėse mokyklose turi būti supažindinama su B-nės idėja ir jos veikla.

Dr. Matulionis: S. Barzdukas paminėjo, kad visos organizacijos įtrauktinos į B-nę. Patikslina: Negalima į B-nę priimti raudonųjų "klubų", kurie tik atsineštų savo propagandą, o nieko gero neduotų Bendruomenei.

J. Kardelis: Pataria JAV B-nei susitarti su Altu.

Dr. Vileišis (karštai): Mūsų pareiga pareikalauti Altą, kad pasiaiškintų!

Sakalas (kanadietis): Vargu, ar Seimas gali padėt išspręsti JAV B-nės vargus.

Jakubėnas: Kanadoj B-nė yra dominuojantis veiksnys, Amerikoj — kitaip. Amerikoj bendruomenininkams tenka švelninti santykius tarp visų.

Prel. V. Balčiūnas: — siūlo priimti į B-nę organizuotus vienetus, ir per tai B-nė stiprėsianti.

I-ji PLB valdyba seimo metu (iš kairės): Jonas Matulionis, E. Cuplinskas, B. Vaškelis, dr. J. Puzinas, Juozas Kralikauskas, dr. J. Sungaila (Nuotraukoje nėra V. Meilaus ir K. Grigaičio).

First World Lith. Community committee.

J. Kajeckas, Lietuvos Atstovas Washingtone, taria žodį dailės parodą atidarant.

Mr. J. Kajeckas, Lith. Charge d'Affair, speaking at the opening of the art exhibit.

S. Barzdukas — reziumavo pasisakymus žodžiu ir raštu: Bendruomenė eina į Vliką savo sudedamąja dalimi.

Tarybos Sesijoje Chicagoj ir Seime buvo daugumas pasisakę, jog, esant B-nei visuotine organizacija, negalima siaurinti B-nės nario teisių, pvz., kad ir reikalavimu užsimokėti solidarumo mokestį prieš balsuojant; tai labai sumažino balsuotojų skaičių ir neatitiko B-nės įstatams bei jos narių privilegijoms — laisvai pasisakyti B-nės reikalais.

Skipitis iškėlė Liet. B-nės Namų reikalą; tokie Namai galėtų būti, pvz., Chicagoje. Čia būtų galima šaukti didesnius suvažiavimus, talpinti mūsų menininkų kūrinius bei mokslininkų rankraščius.

Kun. P. Garšva linki B-nei ieškoti ne naujų kelių, o naujų jėgų.

Kalbant apie PLB kompetencijas, įdomu prisiminti Jono Matulionio skaitytą Seime referatą tema "PLB Lietuvos laisvinimo darbe", ir diskusijas po šio referato. Pagrindinės J. Matulionio mintys buvo: kiekvieno lietuvio pareiga rūpintis Lietuvos laisvinimu. Daugelio B-nė vis dar laikoma organizacija be ryškesnių idėjų ir darbų, ir dauguma Bendruomenei šaukia: nesikiškit į politiką! O praktiškai B-nė jau seniai dirba politinį darbą. Jis giria B-nės iniciatyvą grąžinti vienybę Lietuvos laisvinimo darbuose ir siūlo PLB valdybai sudaryti tam tikrą organą, kuris koordinuotų veiklą visose valstybėse.

Seimo prezidiumo pirmininkai (iš kairės): kun. dr. J. Aviža, dr. P. Lukoševičius, J. Jasaitis.

Referato prelegentas J. Matulionis pasiūlo J. Puziną, kad šis papildytų jo mintis. Prof. Puzinas dalyvavo pasitarime birželio mėnesį politiniais klausimais. Jam teko pirmininkauti Vliko pasitarime su Fronto Bičiuliais, Talka, Atgimimo Sąjūdžiu, Bendruomene. Tada iškilo klausimas, ar negalėtų Vlike dalyvauti B-nės atstovas.

Diskusijas pradeda dr. Trimakas, Vliko pirmininkas: Jo nuomone, B-nė turėtų įsijungti į Vliką, ypač pageidaujami jaunesnieji B-nės nariai.

Dr. Kisielius: Jaunimo nuotaikos nepastovios, o mums labai svarbu pritraukti jaunimą. Primena rezoliucijų komitetą, kuris sugeba pritraukti ir pasinaudoti jaunimo pagalba.

Dr. J. Sungaila: Primena visiems, kad B-nės konstitucijoje yra pažymėta apie Lietuvos laisvinimo darbą, ir kad B-nė tai jau vykdo.

Rinkūnas: B-nė turi dirbti net ir tokį politinį darbą, kokį dirba Vlikas. Tėra tik formos klausimas. Siūlo įsijungti į Vliką.

Dr. Vileišis: Mes jau eilę metų bendradarbiaujame su Vliku!

Volertas: B-nė tik tada turi įeiti į Vliką, jei turės ne vieną, o daugiau asmenų Vliko prezidiume.

S. Barzdukas: Pagrindinis B-nės uždavinys yra tautinė lietuvių išeivijos gyvybė. PLB Seimas pasisako už vieningą politinę vadovybę. Šią vadovybę turi sudaryti gyvosios politinės srovės, atsiradusios krašte, ir B-nė. Turi būti padaryta nauja deklaracija, į kurios formą įeitų Vlikas, tos gyvosios, krašte kilusios, politinės srovės ir Bendruomenė.

Sakalas: Vienybės konsolidaciją pavesti PLB valdybai, bet nesudaryti prie B-nės naujo politinio organo.

T. Blinstrubas: Nereikia atskiros politinės komisijos. Valdyba gali atlikti tuos uždavinius. Siūlo pasisakyti dr. Nemickui, Talkos, ir V. Vaitiekūnui, Fronto Bičiulių, atstovams.

Dr. Nemickas mano, kad politinę vienybę galima pasiekti.

Vaitiekūnas balso neprašo.

Kėželis: Buvusioji valdyba net nerado reikalo painformuoti apie posėdžius su Vliku ir t.t. Paremia S. Barzduko mintį, kad pirma turime matyti laisvinimo veiksnių vienybę, o tada

PLB darbai ir rūpesčiai...

Atkelta iš 5 psl.

jungtis su jais ir B-nei į Lietuvos laisvinimo darbą.

Matulionis: Prieš du mēnesius B-nē buvo paklausta: ar įeinate į Vliką? Prieš Seimą B-nē į tą klausimą neatsakē.

Iš pranešimo ir diskusijų reziumuota tokia išvada: Vesti tolimesnes derybas. Naujos valdybos pareiga budēti ir, reikalui esant, sudaryti organą, kuris koordinuotų atskirų kraštų laisvinimo darbą.

Šioje vietoje norisi prisiminti kelias mintis iš dr. Trimako ir V. Sidzikausko sveikinimų seimui.

Dr. Trimakas, Vliko atstovas: B-nēs darbai tautos likiminēje kovoje yra svarbūs. Mūsų jaunimas tebevaikšto savęs ieškodamas, kartais net paklysdamas. Nesame paprasti išeiviai — turtų ieškotojai, — o padēti broliams Lietuvą išvaduoti. Daug yra uždavinių, veikējų negausu. Svarbu tinkamai panaudoti jēgas ir atlikti pagrindinius uždavinius. Belieka laukti, kad mūsų politinēs grupēs, vadovaudamosi giliu patriotiškumu, sujungs savo jēgas bendrai kovai.

V. Sidzikauskas, Laisvēs Komiteto pirm.: Esame kovojančios Tautos dalis. Tarp kultūrinių ir politinių pasireiškimų sunku pravesti griežtą ribą. Laisvųjų lietuvių šventa pareiga ne tik stebēti pasaulio įvykius, bet ir budēti patiems bei darbuotis. Abu linki seimui našaus ir darnaus darbo.

Iš esminių pranešimų reikia paminēti:

Tarybos sesijoje — C. vald. pirm. J. Jasaičio, Seime — dr. Sungailos, PLB pirmininko.

J. Jasaičio. — JAV-se yra 6 apygardos su 66 apylinkēmis. Daugiausia rūpintasi jaunimo reikalais, Kultūros Kongresu, Tautinių Šokių švente. Dabar iškyla III-sios Dainų šventēs rūpestis. Telkiamos lēšos anglų kalba knygoms leisti ir platinti (tuo rūpinasi daugiausia L. Prapuolenis), prof. Pakšto biblioteka išgelbēta iš antstolio rankų. 1962 metais, L. Šimučio iniciatyva, Altas ir B-nē tarēsi dēl bendros veiklos. Šimutis siūlē telkti lēšas, o B-nē siūlē išlyginti nesklandumus. Altas vēl pabrēžē: pirma aukos, paskui pasitarimai.

Numatomas periodinis leidinys jaunoms lietuviškoms šeimoms, kaip įsijungti į B-nę, kaip auginti šeimą lietuviškai ir t.t. (Tuo leidiniu rūpintis pavesta Ignatoniui).

Steigiama 12-17 metų jaunimui premija skatinti jaunuosius rašyti.

Po pranešimo diskutuota dramos konkurso reikalai; daugelis siūlē dramos veikalus užsakyti, o ne skelbti konkursą. Taip pat diskutuota biuletenio leidimas ir Bendruomenēs laikraščio idēja.

Dr. J. Sungaila savo pranešime nusiskundē, kad P. L. Bendruomenē pradžioje susilaukē lyg ir nepasitikējimo, jos konsolidacinēs mintys už Tautos laisvę ir vienybę spaudos bei visuomenēs buvę sutiktos šaltai.

PLB valdyba buvo užplanavusi leisti B-nēs leidinį, deja, "žinyno" išleistas vos vienas numeris. Dr. J. Girnius buvo paprašytas parengti Pasaulio Lietuvių Bendruomenēs Vadovą, bet jo darbas išplito, ir gavosi knyga "Tauta ir tautinē ištikimybē", o B-nē liko be vadovo. Dabar PLB valdyba yra pasiryžusi išleisti didelį leidinį apie šį seimą, su visais pranešimais, paskaitomis ir t.t. *)Buvo norēta išleisti B-nēs šenklelius, bet jie liko projekto stadijoje. Šio seimo proga buvo prašytos viso pasaulio B-nēs išpopuliarinti B-nēs reikalus, bet tai atliko tik JAV LB valdyba. Per praeitą kadenciją PLB pirm. dr. J. Sungaila aplankē Pietų Ameriką, užmegzdamas ryšius su tų kraštų liet. b-mis. O valdybos narys V. Meilus užmezgē ryšius su Europos kraštais, ypač su Prancūzija ir kt.

Toronto pašto antspaudas, kuriuo buvo paženklinti laiškai, išsiųsti į visas pasaulio šalis.

Canadian Postal stamp marking the Lithuanian World Congress in Toronto, Canada.

Foto M. Pranevičius

Suorganizuota Kultūros Taryba iš 11 sekcijų (švietimo, literatūros ir kt.), bet tos Tarybos projektas pasirodē nelabai tinkamas, nes ir toliau visus darbus atlikdavo PLB valdyba.

Įsteigta kultūros premija. Vienas iš didžiausių valdybos rūpesčių buvo: visos pozityvios jēgos apjungti Lietuvos laisvinimo darbui. Valdyba per tuos 5 metus turējo 67 posēdžius, mažždaug po 4 valandas kiekvieną. Bendradarbiavimas buvo labai glaudus.

Sekē Kultūros Tarybos pirm. dr. J. Puzino pranešimas. Jis pareiškē, kad Kutūros Taryba įsteigta prieš metus, dar nesuskubo "įsibēgēti". Tautinē kultūra yra didžiausia tautos vertybē, jai silpstant, silpsta ir pati tautinē gyvybē. Tikisi, kad seimas suras naujų priemonių kultūros darbams pagilinti ("tik bijome rezoliucijų, kurios nevykdomos".. pareiškē prelegentas).

Švietimo Komisija, kaip padedamasis organas Kultūros Tarybai, su centru Chicagoje, irgi dar savo darbų tempo nēra išvysčiusi. Jos didžiausias rūpestis — lituanistika.

Iš pranešimų apie B-nēs finansus Tarybos sesijoje charakteringa, kad iš visos Amerikos solidarumo mokesčio surinkta tik 3.000 dolerių. Reiškia, mūsų bendruomeninis solidarumas yra labai menkas. (Ir... Los Angeles apylinkē, surinkusi tik 127 dol. 50 c. nario mokesčio, rodo šioje srity labai sipną gyvybingumą). Šiaip jau Tarybos sesijoje centro valdybos pirm. J. Jasaičio Los Angeles apylinkē ir Vakarų apygarda paminētos kaip pavyzdinēs susirašinējimo su centru ir kt. atžvilgiais).

Apie nario mokesčių išrinkimą sesijoje buvo daug diskutuota. Buvo įpareigoti tarybos nariai viešai paskatinti savo apylinkes stropiau rinkti nario mokestį. Daugelio nuomone, šie mokesčiai turį būti išrenkami asmeniniais kontaktais ten, kur B-nēs nariai patys laisvu noru neatlieka savo bendruomeninēs pareigos. Iždininkai, su kitų valdybos narių pagalba, turi pavažinēti, aplankyti šeimas ir mokesčius išrinkti, jei neužtenka nuolatinio paskatinimo susirinkimų metu. Solidarumo įnašais turi labiau susirūpinti ir apygardų valdybos. Daug svarstyta lituanistinių mokyklų, vadovēlių, kitų leidinių, kultūrinių parengimų, Pasaulinēs parodos New Yorke ir kt. klausimai ir planai, kuriems reikia pinigų. Taryba pageidavo, kad būtų sudaryta ekonominē komisija B-nēs finansams tvarkyti. Veiklos planas ir sąmata patvirtinta.

Apie Tarybos rinkimus referavo S. Barzdukas. 1964 metais bus renkama nauja JAV LB Taryba. Siūlo: palikti tą patį Tarybos narių skaičių, palikti tas pačias apygardas, balsuoti urnomis ir paštu, rinkimus jungti su Motinos švente, išplēsti rinkimų komisijos funkcijas.

Valdyba ragina rinkimams pradēt ruoštis jau šį rudenį. Reikia pasistengti pakelti balsuotojų skaičių stipresne propaganda ir neberenkant ta proga solidarumo mokesčio.

Dr. Vileišiui paraginus, skelbiamas Lietuvių Fondo stovis: dabar yra 266 pilnateisiai Lietuvių Fondo nariai. Pagrindinis jo kapitalas: 77.411 dol. Fondo nariais yra šie Tarybos nariai: dr. Vileišis, dr. Matulionis, Volertas, Kisielius, Barzdukas, dr. Razma, Švedas, Blinstrubas. Naujoji valdyba nusistačiusi kiekvieno mēn. 1 ir 15 dienomis skelbti L. Fondo stovį.

Iš PLB seimo Kanadoje reikia dar paminēti atskirų pasaulio kraštų liet. bendruomenių atstovus ir jų pranešimus: J. Kardelio pranešimą Peticijos Jungtinēms Tautoms klausimu ir V. Adamkavičiaus referatą "Jaunoji karta ir lietuvybēs išlaikymas" Platus, dokumentuotas V. Vaitiekūno pranešimas apie padētį Lietuvoje.

PLB seime dalyvavo 11-kos kraštų atstovai.

Argentinos — Ignas Padvalskis, 10 metų dirbęs lietuvių bendruomenēje, sveikino seimą ir perdavē savųjų linkējimus.

Australiją atstovavo J. Bačiūnas, kiek susikirtęs su kun. Vaseriu, tikru Australijos liet. bendruomenēs nariu ir kažkodēl jos neatstovavusiu.

Australijoje esą 10.000 lietuvių; jie turį savaitgalio mokyklas, sporto klubus, lietuvių namus, chorus ir teatro trupes, du savaitraščius: Mūsų Pastogę ir Tēviškēs Aidus.

Italijos atstovas prel. V. Balčiūnas pranešē, kad jų Bendruomenē įsisteigē 1952 m. Tik apie 200 lietuvių, iš jų 76 vaikai, Saleziečių gimnazijos mokiniai. Visi be išimties priklauso Bendruomenei. Didžiausias Italijos LB veikējas yra mns. Vincentas Mincevičius. LB valdyba glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos Atstovybe prie šv. Sosto, Šv. Kazimiero kolegija, Saleziečių gimnazija, Tēvų Marijonų kolegija, Balfo įgaliotiniu, Romos ir Vatikano lietuviškų transliacijų vadovybēmis. Sklandus bendradarbiavimas su Vliku ir kitų kraštų LB valdybomis.

Jungtinių Amerikos Valstybių LB valdybos pirm. J. Jasaitis pasveikino seimą ir padarē trumpą šio krašto Bendruomenēs veiklos pranešimą (apie JAV LB veiklą skaitytojas girdējo iš JAV LB tarybos pranešimų. LD red.).

Kanados krašto LB atst. dr. Lukoševičius pasidžiaugē darnia B-nēs ir kitų organizacijų sutartine veikla.

Prancūzijos LB atstovas kun. Petrošius pranešē, kad yra apie 250 lietuvių, daugumas intelektualų, gyvenančių Paryžiuje. Kituose miestuose — vos po kelias šeimas ar po kelis asmenis. Prie B-nēs veikia liet. studentų sekcija, liet. darbininkų sekcija, Baltų draugija. Gražiai sutariama. Leidžiamas hektografuotas biuletenis "Prancūzijos Lietuvių žinios".

Uragvajaus LB atstovas K. Čibiras padarē pranešimą apie vietos lietuvius ir veiklos sąlygas.

Venecuelos atst. Z. Domeika. — Esą apie 800 narių, 4 apylinkēs, visi veiklūs. Turi šeštad. mokyklas, nors nedideles, 15 min. į mēn. radijo valandēlę, Šalpos Fondą. (Caracas apylinkēs valdyba leidžia dvimēnesinį hektografuotą leidinį "Atgarsiai", gausų rašiniais ir informacija. LD red.).

Vakarų Vokietijos — atst. kun. dr. J. Aviža. Krašto valdyba iš 15 asmenų vyriausias B-nēs organas, renkamas 4 metams. Krašto valdyba globoja Vasario 16 Gimnaziją, turi 29 apmokamus tarnautojus. Yra 2927 pilnateisiai nariai, 48 apylinkēs (iš viso V. V-je esama apie 6000 lietuvių). Vokietijos universitetuose yra 42 studentai, Vasario 16 gimnazijoje — 89 mokiniai, Vargo Mokyklose — 116 mokinių. Kultūrinē veikla palaikanti tautinę sąmonę. Nuo 1957 m. pradēję atvykti iš Lietuvos repatrijuojančių. Jie buvę išsklaidyti po Vokietiją, kad suvokietētų. Nemažai esą atvykusio jaunimo. Dēl skirtingos galvosenos susidaro problemų. Šiaip jau visi atvykusieji didžiai myli Lietuvą. Lietuvių santykiai su vokiečiais geri.

(Vok. krašto LB leidžia pranešimų biuletenį, kuriame daug korespondencijų ir oficialių pranešimų. LD red.)

Naujosios Zelandijos atst. Genius Procuta savo pranešime pabrēžē, kad reikia kreipti daug dēmesio ir į tokias mažas lietuvių bendruomenes, kaip jų, nes vieninga veikla ir jie galį nemažai nuveikti. Lietuvybēs išlaikymas ir Lietuvos laisvinimas esą ir jų pagrindiniai veiklos tikslai. Antikomunistinēse demonstracijose įvairiomis progomis lietuviai dalyvauja su latviais.

Apie **Anglijos** L. B-nę pranešē Senkus. B-nēs Taryba, vyriausias organas, apjungia 27 organizacijas su 700 narių. Dirba vieningai, nesą skirtumo tarp senųjų ir naujųjų ateivių. Linki seimui vieningumo ir baigia šūkiu "Gelbēkim Lietuvą, gelbēkim lietuvius!"

Nukelta į 16 psl.

*) V. Adamkavičiaus ir dar kieno referatai, rezoliucijos, atsišaukimai, kalbos jau pasirodē periodikoje. Ji pasiekia tūkstančius skaitytojų; kažin, ar beverta daryti išlaidas vien dēl to, kad viskas būtų sudēta vienon knygon, kuri išeitų gerokai vēliau, kai keltos problemos reikia tuojau dabar aptarti ir gyvendinti. LD red.

Dr. J. Sungaila, PLB pirmininkas, taria žodį, pradėdamas II PLB seimą.

Dr. J. Sungaila, president of the World Lithuanian Community, delivers the opening speech at World Lith. Community congress in Toronto.

PLB SEIMAS SAVO UŽDAVINĮ ATLIKO GERAI

Pokalbis su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo rengimo pirmininku dr. J. Sungaila

— Kas buvo tiesiogiai atsakingas už seimo organizaciją ir kas tam darbui talkininkavo?

— Pagal PLB konstituciją seimo rengėjas yra PLB valdyba, kuri ir nustato seimui vietą ir laiką. Taigi, mums, PLB valdybai, ir teko pati didžioji seimo rengimo darbų našta. Tačiau, savaime suprantama, nebuvome vieni. Lietuvių Bendruomenės Toronto Apylinkės valdyba in corpore, taip pat ir visa eilė komitetų atėjo mums labai nuoširdžiai į talką ir atliko kuone visą techninį darbą.

— Kiek atstovų dalyvavo seime ir kurie kraštai jame buvo atstovaujami?

— Iš viso seime buvo registruota 70 atstovų, įskaitant PLB valdybos narius. Tiesiogiai savo atstovus atsiuntė šių kraštų Lietuvių Bendruomenės: Argentina, JAV, Kanada, Naujoji Zelandija, Prancūzija, Vakarų Vokietija, Venecuela, Urugvajus. Šalia šių, dar buvo atstovaujama Australija ir D. Britanija per savo atstovus, išrinktus iš JAV ir Kanadoje reziduojančių aktyvių bendruomenininkų.

— Ar seimas įvykdė visą numatytą programą, kuri, berods, buvo gana plati?

— Taip visa plati programa buvo įvykdyta. Čia tenka pastebėti, kad darbo posėdžiai nusitęsė ligi 11 val. vakaro šeštadienį ir seimo atstovai turėjo atsisakyti nuo tuo laiku jau vykstančio gražaus ir gausingo pasilinksminimo. Tačiau, reikėtų pastebėti ir kitą faktą — atstovai neretai įsileisdavo į bereikalingas kalbas, kas atsitinka kuone visuose mūsų posėdžiuose ir suvažiavimuose. Seimo pirmininkai taip pat kartais pasirodė perdaug "demokratiški" ir leido visiems išsikalbėti iki valiai.

— Prieš seimą buvo plačiai diskutuojama PLB įsijungimo į Lietuvos laisvinimo darbą klausimas. Ar šiame seime buvo kas nors konkrečiai tuo klausimu nutarta?

— Seime šis klausimas buvo iškeltas dviejų referentų: J. Kardelio, referavusio peticijos Jungtinėms Tautoms klausimą, ir J. Matulionio, referavusio konkrečiai PLB veiklą Lietuvos laisvinimo darbe. Diskusijos šiais klausimais užtruko dvi su puse valandos. Reikia pastebėti, kad buvo diskutuota šaltai ir pozityviai. Nė vienas iš kalbėjusiųjų, įskaitant ir mūsų svečius, — dr. A. Trimaką ir V. Sidzikauską, — nesuabejojo, kad PLB ne tik kad reikia, bet ir privaloma aktyviai įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbą. Kiek ilgiau buvo sustota, beieškant būdo ir priemonių, kaip būtų galima kuo glaudžiau ir naudingiau bendradarbiauti su kitais tą darbą jau dirbančiais vienetais, kaip Vliku ir Altu. Baigiant diskusijas buvo priimtos kelios rezoliucijos abiem klausimais. Iš esmės, tačiau, nieko naujo nebuvo nutarta, o rezoliucija tik užakcentavo PLB konstitucijoje numatytas funkcijas PLB valdybai.

— Kurie kiti klausimai seimo posėdžiuose sukėlė daugiau dėmesio ir iššaukė diskusijų?

— Šalia vadinamų "politinių" klausimų bene daugiausia dėmesio sukėlė mūsų priaugančios kartos klausimas — būtent, kaip ją išlaikyti lietuvišką ir įtraukti į aktyvų Lietuvių Bendruomenės darbą. Šiuo klausimu labai išsamų ir gerai paruoštą referatą patiekė V. Adamkavičius. Seimo atstovai tikrai nuoširdžiai parodė daug rūpesčio mūsų jaunimo reikalu ir po išsamių diskusijų buvo priimti nutarimai naujiesiems PLB vadovams vykdyti.

— Ar pakankamai domėjosi plačioji lietuviška visuomenė seimo darbais bei kultūriniais parengimais?

— Čia tikrai turiu pasidžiaugti Toronto ir apylinkių lietuviška visuomene, kuri parodė didelį susiklausymą ir tautinį solidarumą šio seimo metu. Jau seimo posėdžiuose buvo galima matyti ne tik gausių kviestųjų svečių, bet ir visuomenės. O kultūriniuose, religiniuose ir pramoginiuose parengimuose salės buvo beveik perpildytos. Trumpai tariant, Toronto ir tuo pačiu Kanados lietuviai parodė, kad jie tikrai yra verti tų komplimentų, kurių jie jau ir anksčiau susilaukdavo: jie yra organizuoti, solidarūs ir bendruomeniškai susipratę.

— Ką pasakytumėte apie naujosios PLB valdybos rinkimus bei išrinktąjį sąstatą?

— Rinkimai praėjo nuoširdžioje, demokratiškoje nuotaikoje. Tačiau tenka pastebėti, kad sąryšyje su naujosios valdybos rinkimais kai kurios politinės-partinės grupės išvystė didelį aktyvumą, kad užtikrintų sau "laimėjimą". Šis reiškinys Lietuvių Bendruomenei neteikia nei naudos nei garbės. Būtų gera, kad politinės ir partinės grupės susirastų sau kitą lauką tarpusaviam rungtyniavimui, o Lietuvių Bendruomenės asmenys turėtų būti kvalifikuojami ne pagal partinį priklausomumą, bet pagal norą ir sugebėjimą dirbti bendruomeninį darbą.

Naujosios PLB valdybos (ypač Clevelando ketvertuku) sąstatu esu patenkintas. Šie asmenys yra gerai pažįstami tiek man asmeniškai, tiek visai Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, kaip tikri nuoširdūs ir patyrę bendruomenininkai. Esu įsitikinęs,

Nukelta į 16 psl.

II-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atstovų dalis posėdyje.
Pirmoje eilėje matyti pulk . J. Šlepetys, dr. P. Vileišis ir kt.

A group of representatives at the World Lith. Community Congress.

Lietuvių spaudos parodos rengimo komisijos pirm. Aug. Kuolas parodoje.
Exhibition of the Lithuanian Press in Free World.

Vaikystės detalė

ALOYZO BARONO

novelė

Minėjimas pasiekė nuobodumo viršūnę. Kanauninkas sėdėjo sunėręs rankas ir, matyt, džiaugėsi, kai trečias kalbėtojas kartojo, ką buvo pasakę du pirmieji. Pora šimtų svečių salėje judėjo, laukdami pabaigos. Programa tęsėsi jau porą valandų ir nebuvo matyti, kad dar per porą baigtųsi.

Liudas Norvainis lėkštutėje maigė mėsos gabalą ir galvojo, kalbėtojui baigus, bėgti iš salės. Kalbąs senyvas visuomenininkas pasakė kažką juokingo, svečiai pradėjo ploti, ir Norvainis ta proga nėrė lauk. Koridoriuj jis atsigavo. Pro praviras lauko duris sruveno šalta oro banga, Norvainis trūktelėjo, ir iš karto dingo nuovargis, susidaręs nuo iškvėpuoto salės oro, garuojančio maisto ir pasikartojančio, nervinančio, beveik kankinančio plepėjimo. Bet dabar Norvainis pamatė, kad nebėra ko veikti. Jis priėjo prie sienos, pradėjo skaityti susirinkimų skelbimus ir nereikalingas informacijas. Minutę žiūrėjo į vieną suraizgytą parašą ir truputį šyptelėjo, kad po tokiais niekais taip komplikuotai pasirašoma.

Po valandėlės šalia atsistojo vyras ir taip pat pradėjo stebėti skelbimus. Norvainis į jį pažiūrėjo ir vėl įbedė beprasmį žvilgsnį į juokingą parašą, tačiau vyriškis suktelėjo galvą:

— Norvaini, ar atsimeni mane, Lipkų?

Pasivadinęs Lipkumi buvo keturiasdešimties metų vyras, gerokai apkūnęs ir žilsterėjęs. Norvainis minutę galvojo ir staiga prisiminė, kad maždaug prieš trisdešimt metų pradinėje mokykloje buvo tokia juokinga pavardė, tačiau Lipkus neleido galvoti:

— Atsimeni batsiuvio sūnų? Paskui mes išsikėlėm kitur. Vėliau buvau policininku. Va, atėjau į buvusių policininkų susirinkimą ir pamačiau tave. Sakau, užkalbinsiu, nors jau anksčiau mačiau, kad manęs nebeatpažįsti.

Norvainio smegenyse žybtelėjo džiaugsminga šviesa. Jis prisiminė išdykusį berniuką, smulkų ir šviesiaplaukį, ir linksmai ištiesė ranką:

— Puiku. Atmenu. Gerai, kad užkalbinai.

— Tai malonu, — nusijuokė Lipkus, — ką čia veiki, tai yra — kaip duoną pelnaisi? — staiga pakeitė temą.

— Dirbu braižykloj. Žinai, inžinierius skaitausi, bet į labai geras vietas nemoku įsiveržti,— paaiškino skeptiškai Norvainis.

— Aš stotyje prekes kraunu, tačiau neblogai gyvenu, — pasakė Lipkus. — Užsukime pas mane. Žmona savaitgaliui išvažiavo, visas butas tuščias.

— Kažin? — suabejojo Norvainis. —Atvykau į pagerbimą.

— Pasirodei ir užtenka, — neatleido Lipkus, ir Norvainis nebemokėjo gintis.

Priemiestyje Lipkaus butelis buvo erdvus ir, apskritai, buvusio policininko neblogai gyvenama. Lauke paliko rudens vėjas, ir snieguoti lašai tėškė į langus. Viduj buvo gera. Abu vyrai sriūbčiojo konjaką ir prisiminimų vis ateidavo daugiau. Tokių ryškių ir apčiuopiamų, lyg, rodos, su kiekvienu stiklu metų eilės trupėjo, o įvykiai vis buvo skaidresni.

— Kai žmogus pradedi galvoti apie vaikystę, tada pasidaro gaila daugelio smulkmenų. Net ir tie metai, kada turėjai vargo, šiandien atrodo gražūs, — teigė Lipkus.

— Vogėm obuolius, mušėmės su žydukais, rišom katinui pūslę prie uodegos. Ko vaikas būdamas nepridarai? Visa taip toli ir visa taip ryškiai matai, — svajojo inžinierius. — Atmeni, kad man kailį dėl tavęs išlupo tėvas, — staiga nusijuokė

— Žinoma, puikiai atmenu, ko čia gintis. Tavo tėvas buvo turtingas gaspadorius, tai ir suvertėm tau bėdą, — ramiai ir visai be jokio apgailestavimo gaidos, lyg didžiuodamasis, dėstė Lipkus. — Vijau kažkokį vaiką ir įgriuvau į stiklą. Du litai — dideli pinigai mano tėvui, o tavo tėvui — nieko. Na, o priedo dar kiek nemalonumo ir baimės. Nubėgau pirmas pas mokytoją ir pasakiau, kad mačiau, kaip tu išdaužei langą. O paskui jau gali gintis ar ne, vistiek niekas nebetiki.

— Taip ir buvo, — lyg nusiminė Norvainis. — Mokytojas sutiko tėvą ir liepė užmokėti. Tėvas užpyko, pačiupo po ranka pasitakiusią šluotą ir, nė rykštės iš jos nebeištraukęs, visa šluota privanojo. O buvo pikta. Sakau, tau galvą praskelsiu. Rėkiau iš nuoskaudos ir dar daugiau gavau lupti.

— Na, žinoma, — juokėsi Lipkus, — niekas žemėje nenori kančios, bet kančia žemėje nedingsta, ką nors vistiek ji turi paliesti.

Laikas bėgo skubiai, ir, kai Norvainis atsikėlė nuo stalo, buvo jau po vidurnakčio. Jis mąstė, ką pasakys jam žmona, tačiau visa po minutės jam atrodė nereikšminga ir labiau nerealu, negu anie visi tolimos vaikystės įvykiai. Žinoma, jis galvojo aiškintis, kad užtruko per ilgai minėjime, bet visa atrodė mažiau svarbu negu anos tolimos smulkmenos, staiga išaugusios ligi dabartinių reikalų dydžio ir beveik praaugusios juos. Vyrai ilgai atsisveikinėjo prie durų ir vis rasdavo kalbos. Drėgnas sniegas jau krito smulkiais kąsneliais, ir gatvės gridinys vietomis baltavo. Buvo pradėję šalti.

— Neužsimušk važiuodamas,— pridėjo Lipkus.

— Ne. Užsuk pas mane, — atsakė inžinierius. Valandėlę Lipkus stovėjo, kol iš lėto Norvainis užvedė mašiną, uždegė šviesas ir nuvažiavo. Pasitaikydavo Norvainiui, kad jis nebeprisimindavo parvažiavimo smulkmenų, tačiau mašiną rytą rasdavo stovinčią gatvėj ties langais. Iš balių grįždamas, Norvainis važiuodavo atsargiau ir tiksliau.

Namuose jam atidarė duris žmona:

— Kur tu buvai? Dieve, kiek prisirūpinau. Galėjai bent paskambinti.

Norvainis pasirėmė sienos ir tarė gana lėtai, beveik įtikinamai:

— Žinai, juk kanauninko pagerbime.

— Įdomu, kuo jus ten vaišino, — ne iš karto pradėjo pykti žmona, — kad toks parėjai. Kur man trankeisi?

— Niekur. Matai, kad niekur. Čia esu, — ramiai kalbėjo Norvainis, ir tai dar labiau pykdė žmoną.

— Kur trankeisi, sakyk? — ji pyko vis labiau.

— Nu, ko šauki? Matai, kad niekur nedingau, esu namuose, — aiškino Norvainis, bet žmona spragėjo:

— Ar toks turi grįžti?

— Juk matai, kad esu namie, ir viskas. Apie vaikystę pasikalbėjom.

— Aš tau vaikystę! Įpilti į kailį kaip vaikui, — čiupo žmona šluotą ir kotu porą kartų stipriai kirto vyrui per ranką, aukščiau alkūnės.

— Na, ir kas tau? — Norvainis lyg susiraukė ir, rodos, lyg po kelių sekundžių pajutęs skausmą, sukando dantis, numetęs švarką krito miegamajame ant lovos ir po minutės kietai knarkė.

Rytą Norvainis ilgai raivėsi lovoj ir miglotais smegenimis mąstė apie visa, kas buvo. Visi vaikystės įvykiai buvo jau gerokai atitolę, tačiau dar neišblėsę. Ypač ryški buvo lango išmušimo detalė, už kurią tėvas lupo. Norvainis ant rankos tebejuto šluotos smūgių skausmą, lyg tai būtų įvykę tik vakar.

KAZYS PAKŠTAS

Suėjo treji metai nuo prof. Kazio Pakšto, geografo mokslininko, veiklaus visuomenininko, ekspansyvaus, gigantiškų planų ir sumanymų lietuvio, mirties. Jeigu po B. Shaw mirties pasaulio literatai galėjo pasakyti, kad gyvenimas tapo liūdnesnis, tai po Pakšto mirties mūsų gyvenimas tapo lėtesnis. Pakšto dinamikos lauktina iš jaunosios kartos.

Neseniai Pakšto našlė — Janina Narūnė, išleido "dienoraštinių posmų" rinkinį, pavadintą SUTEMOS. Jame yra 25 eilėraščiai, elegiškos nuotaikos kupini ir šviesiajam vyrui dedikuoti. Vieną tokių, menantį jo svajotą kurti lietuvišką koloniją Dausuvą, čia perspausdiname.

DAUSUVIEČIUI

Tu svajojai taip plačiai, globaliai,
Savo tautą kėlei tarp tautų!
Ir išplėsti savo mažai šaliai
Tu ieškojai žydinčių kraštų...

Troškai, kad tviskėtų DAUSUVA
Palmių šlamančių pavėsyj,
Kur skambėtų ir daina sava,
Ir smūtkeliai būtų pakelėse...

O, kad neužželtų tavo pėdos!
Liktų gyvas tavo žodis
Širdyse, kur tiesų, tikrą kelią
Dausuvon parodys.

Janina Narūnė-Pakštienė

JUOZAS ALMIS JŪRAGIS

Tarp jūros ir dangaus

SEKUNDĖS

Nepailsdamos išbarsto
Dienos amžiaus minutes
Ir jomis man iki karsto
Kelią einamą nuties,
O svajonės mano šviesios
Žais viliojimų ugny
Ir kartos man, ir kuždės vis —
Per trumpai tu gyveni...

Kai prieisiu kapo rimtį
Ir užges šviesa dienos,
Nebegrįšiu pasiimti
Aš sekundės nė vienos,
Bet svajonės mano šviesios
Neužges — liepsnos jaunai
Ir kartos man, ir kuždės vis —
Per trumpai čia gyvenai...

MOTINAI

Motut,
skambės linksmi pavasariai,
linguos alyvų kekės
ir darbščios bitės siaus...
Kai degs kaštanų žvakės šviesios,
liūdna į tolumas žiūrėsi —
nebus namuos sūnaus...
Man
nesvetingos žemės saulė
sroves sunks prakaito sūraus,
ir tyruose įkaitę vėjai
vis karštą smėlį blokš veidan.
Kai, skaudančias akis pakėlęs,
veltui dairysiuos debesėlio
iš tėviškės padangės,
nebus motulės man...

PRISIDENGIU AKIS

Prisidengiu akis,
Nes taip užtvino žvaigždės tamsų dangų
Ir smeigia spindesiu žiauriu.
Suskamba atminimų žinios brangios
Man vakaro varpų giesmėj.
Ir vizijoj aiškioj sušvinta vieškeliai,
Laukai ir šviesos kaimo žiburių...

O žvaigždės, žvaigždės,
Iškilmingai tylios tolimiausio skliauto toly,
Jūs šviečiate aukštai,
O aš žemai brendu.
Jūs šviečiate aukštai,
Aš be namų keliauju,
Jūs tingiai šviečiate ir amžiais esate namuos.

Kokiomis vizijomis užburtos jūsų akys, žvaigždės,
Ir tolimų varpų malda
Ar skamba jums kada?

IŠĖJAU AŠ VIENAS

Išėjau aš vienas paklajot į girią,
Vasaros ieškoti skęstančiuos žieduos,
Bet žiedų surasti man lemtis neskyrė,
Jiems akis užmerkė rūškanas ruduo.

Suvaitoja šakos uosių šimtamečių,
Kai nuo jūros kyla dūkdama audra,
Ir lapus geltonus baimės šiurpas krečia,
Kad mirtis jau siekia ledine ranka.

Kas žydėjo, žėlė — dar gyventi skuba,
Išragaut trumpąsias amžiaus minutes,
Bet neramūs vėjai plėšo girios rūbą,
Žemės trumpo džiaugsmo jau nebepratęs...

Aš išklydau vienas į pasaulį didį,
Laimės pėdos vedė tolimais keliais,
O dalia benamio liūdesiu pražydo,
Ne šviesiaisiais džiaugsmo saulės spinduliais.

Kaip užkeiktas auksas kažkur laimė glūdi,
Atžavėt jai burtų žodžio nerandu,
Tamsios galios budrios kryžkelėse budi,
Jų piktai apgautas, šunkeliais brendu.

Žemės laimę rasti aš tvirtai tikėjau,
Jai kaip auką dėjau daug svajų gražių,
Bet mane lyg beržą laužo žiaurūs vėjai
Ir prilieja širdį rudenio dažų...

NAUJAS KRANTAS

Kažkaip nejučiomis širdis į vieną taktą
Paprato plakt su jūros bangomis.
Šimtais žvaigždžių liepsnojo pietų naktys
Ir širdys degt pradėjo su jomis.

Tarp jūros ir dangaus siauras pamiršom sienas,
Pilkos buities tikrovė tapo mums nereali,
Ir sudrebėjome — taip laisve žydi dienos,
Kai spinduliais, bangom ir vėjais žaist gali.

Iš jūros kyla žemė, baigdama kelionę mūsų gražią,
Ir mūsų pėdos tvirtą krantą greit pasieks.
Dienų praėjusių, kaip pasakos gražaus miražo,
Ištrinti negalės jau nieks...

Ir būsim kaip krantan ištrauktos senos valtys,
Pasilgę laisvės tolumų, sapnuojančios audras,
Ir plaišės pamažu širdis, kada didės troškimas jūron keltis,
O kranto lakios smiltys vis kaskart giliau apkas...

LAIMINIMAS

Palaimintas būki, pavasari mano,
Lopšy kūdikystės sau pradžią paėmęs,
Kada iš vaikystės džiaugsmų okeano
Širdis dienų laimę krykštaudama sėmės.

Palaiminti būkit jaunystės troškimai
Ir meilės pirmosios nevystantis žiede,
Iš jūsų širdis dabar peną sau imas,
Jos nuovargį guodžiat, viltim jį aprėdot.

Palaiminti būkit, klajojimų metai,
Atvedę į ramų subrendimo uostą.
Skausmų ugnyje siela augti paprato
Ir būti tvirta, neliūdėt nepaguosta.

Palaiminta būki, gyvenimo drauge,
Kartu šią kelionę keliaut pasiryžus,
Mums dvigubas džiaugsmas iš vargo išauga
Ir dviese lengvėja gyvenimo kryžius.

Palaiminta būki kančia šios minutės,
Ir ilgesio srovės, kur širdį užliejat,
Jūs vedat mane mintimis ten pabūti,
Kur tėviškės sodai žaliuoja žalieji.

Palaimintos būkite, dienos praėję
Ir tos, kurios likote man dar gyventi,
Kaip auksą imu jus iš rankų Kūrėjo,
Kaip dovaną, nuostabiai didžią ir šventą.

"TARYBINĒS" PROZOS 1962 METŲ DERLIUS

Kai kurie mūsų spaudos rašējai (dabar nuėję vienybės su tarybiniais vergvaldžiais keliu) piktinasi, kodėl kiti nemato tų "laimėjimų" įvairiose Lietuvos gyvenimo srityse, kuriuos jie mato. Būtų ko piktintis, jeigu taip būtų! Kas gali nesidžiaugti tautos ir tautiečių laimėjimais? Bet tie kultūrinės vienybės apaštalai, sergą daltonizmu, iš didelio persistengimo daugiau ima matyti, negu patys tarybininkai Lie tuvoje.

Imkime šį kartą literatūrą, kurios autorių "laimėjimais" neseniai taip džiaugtasi, tarp didžiausių pernai metų įvykių (Lenino premija!) priskaityta. Poezijos "laimėjimus" atžymėjus Lenino premija, mes prie to žanro nebedrįstame nė piršto pridėti, kad kartais nenubrauktume kokio pavytusio lauro lapelio. Pažvelkime į prozą, kuri ir čia ir Lietuvoje turi stiprių rašytojų. Laisvojo pasaulio beletristiką kiekvienas gali pasekti, ir jos veikalų, net palyginimui, čia neminėsime. Apie pavergtosios Lietuvos rašytojų darbus leiskime kalbėti patiems jų apžvalgininkams ir kritikams. Kad neįsimaišytų mūsų kokia nors tendencija nepakankamai įvertinti ar net nuvertinti.

"Originaliosios prozos veikalų 1962 metų Valst. grožinės literatūros leidyklos prospektas žadėjo skaitytojams nedaug: vos vieną novelių rinkinį ir kelias kelionių apybraižų bei atsiminimų knygas. Stambiausias originaliosios prozos kūrinys turėjo būti K. Maruko apysaka 'žaliakalny šluoja gatves' ", — taip pradeda 1962 metų grožinės prozos apžvalgą J. Lankutis "Literatūros ir Meno Metraštyje 1963". Jeigu gimnazistas pamokoje pasakytų, kad apybraižos ir atsiminimai įeina į "grožinės literatūros" sritį, jis gautų riebų dvejetuką. Bet J. Lankutis universiteto dėstytojas. Jis, matyt, gerai žino, ką sakąs. Jis žino, kad ir apybraižos (kurios paprastai imamos iš nūdienio realaus gyvenimo) ir atsiminimai (apie revoliucionierių kovas prieš "buržuazinės Lietuvos nacionalistus", fašistus...) nieko bendro neturi su realybe ir yra grynas fantazijos padaras. Ta dingstimi literatūros teoretikas Lankutis teisingai "praturtina" tarybinės grožinės literatūros balansą, šiaip jau neįtikėtinai menką. žinoma, skandalingai skurdus tas balansas būtų, jei metų bėgyje nebūtų prisidėję dar pora-trejetas leidinių — A. Bieliausko "Dar susitiksim, Vilma", R. Lankausko "Vidury didelio lauko", J. Šimkaus ir J. Mikelinsko apysakų rinkiniai, plus pora apybraižų bei pamfletų (Jonyno, Radaičio), I. Simonaitytės atsiminimų tęsinys "Ne ta pastogė", kuris gal vienintelis grožinės literatūros vardo vertas dalykas, palyginus su pirmaisiais.

Tą keletos knygų priedą J. Lankutis, lyg už šiaudo skęstantis nusigriebęs, su patosu pavadina spontaniniu "užplaniniu" susiformavimu.

Už to "spontaniškumo" užkibęs, apžvalgininkas šoka giedoti himno nūdienei dinamikai, veržlumui, gyvenimui, kuris griaunąs senus planus ir gimdąs naujus sumanymus.

Toliau apžvelgdamas kiekvieną knygą, autorius Simonaitytės veikalą apibūdina, kaip rašytojos žvilgsnį į praeitį — platų, žmogišką, "nuskaidrintą socializmo humanizmo idealų". K. Maruko apysaka "vaizduojanti pažangaus jaunimo sąmonės brendimą paskutiniaisiais buržuazinės santvarkos Lietuvoje metais". A. Bieliausko romano tema "antrojo pasaulinio karo tema, taip plačiai pastaruoju metu gvildenama rusų tarybinėje romanistikoje"; tai esąs "pirmas romanas (reikia suprasti — pirmas lietuviškai. A. R.) apie Lietuvos komjaunuolių darbą užfrontėje, apie jų idėjinį ir moralinį brendimą visaliaudinėje kovoje prieš fašizmą". Karo temai skirtas ir R. Lankausko romanas "Vidury didelio lauko". Šis autorius, apžvalgininko žodžiais, — ryžęsis "žengti gana drąsų žingsnį". "Remdamasis daugiausia Vakarų antikarinės literatūros patirtimi, jis užsimojo sąlyginiais vaizdais parodyti dramatišką lietuvių tautos ir apskritai žmogaus likimą antrajame pasauliniame kare." Nežinia, ar pritardamas ar ne, J. Lankutis dar prideda, kad autorius "savo ieškojimais ir trūkumais sukėlė **šiokias tokias** (mūsų pabraukta. A.R.) diskusijas". Šiokios tokios diskusijos keltos prieš naujų partijos žąslų uždėjimą literatūrai; uždėjus rašytojams naują partinį antsnukį, R. Lankausko romanas liko nebe **šiokių tokių** diskusijų, bet **viešo** pasmerkimo objektu.

Priėjęs prie J. Šimkaus ir J. Mikelinsko rinkinių, J. Lankutis reziumuoja: "Mūsų novelistai reikšmingų, žymesnį vaidmenį literatūriniam gyvenime suvaidinusių knygų 1962 m. nedavė" Iš keletos satyrinio pobūdžio rinkinėlių "daugumas... literatūriniu atžvilgiu nėra svarūs". A. Morkaus (buvusio Naujienų bendradarbio, o dabar grįžusio) ir R. Mizaros knygas J. Lankutis sumini tik kaip balastą prie balanso, gero žodžio negalėdamas tarti, o blogo vengdamas, nes gi tai jų padlaižių darbas.

Tai štai ir visas 1962 metų "tarybinės grožinės prozos derlius" Mizerija! Ir tai—derlius tų metų, kai partiniai varžtai buvo šiek tiek atleisti, kai buvo leista išleisti net tokia Lankausko apysaka, kurioje prie veikėjo atlapo neprisegtas komunistinio humanizmo bilietas...

Kai V. Radaitis, kitas apžvalgininkas, sako, kad "Socialistinio realizmo principai, kuriais šiandieną remiasi naujoji lietuvių literatūra, **įtvirtina** (m. p. A.R.) socialistinio turinio ir 'savarankės grožio esybės' sintezę, jų vienybę ir neatskiriamumą meno kūrinyje", peržvelgus anksčiau minėtus kūrinius, akivaizdžiai matyti, kaip tos **teorijos principai realybėje** "ištvirtina" iš kūrinių meniškumą, o iš autorių — bet kokią gaivesnę kūrybinę galimybę.

Skaitytoją labai prašau man atleisti, kad baigdamas šią apžvalgos apžvalgą, kalbu minoriniu tonu, nesugebėdamas daugiau įmatyti, negu jų pateptasis literatūros specialistas. Jam to derliaus kūriniai menki meniniu atžvilgiu, man, ir, be abejo, jums — jie nieko neverti turinio atžvilgiu. Kitaip ir būti negali: kur nėra kūrybinės laisvės, ten kūrėjas pasmerktas dusti ir žlugti. Tik daltonistams tokia stagnacija nekelia jokio rūpesčio.

A. Ruzgaitis

KNYGOS IR AUTORIAI

— Vienas žymiųjų vyresniosios kartos lietuvių poetų — **Faustas Kirša,** paskutiniu metu skundęsis kojos bei rankos skausmais, rugpiūčio gale sunkiai susirgo ir buvo nuvežtas į ligoninę. Rugp. 28 d. padaryta galvos operacija pašalinti augliui. žaizda sugijo, bet pasėkos liko: paralyžuota visa kairioji kūno pusė — nevaldo rankos ir kojos. Kalba ir lūpos kiek pasitaisė. Ligonį vargina ir kiti organizmo sutrikimai.

Poetas, giliai ir įspūdingai aprašęs lietuviškąjį Skausmo žmogųdievdirbio Rūpintojėlį, anot vieno bičiulio žodžių, pats dabar kenčiąs kaip smūtkelis: sužeista galva, surakinta ranka ir koja, skausmai kankina visą kūną.

Artimieji bičiuliai jį lanko kasdieną, rūpinasi patalpomis, išėjus iš ligoninės, kad būtų gera medicininė priežiūra ir kad nebūtų per toli atskirtas nuo draugų.

Mielam tauriosios lietuvių poezijos krivulės dainiui linkime ištvermės ir geresnių dienų.

— Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba Los Angelėse jau rūpinasi 1963 metų **grožinės literatūros premija.** Premijos suma $500. Jau yra pirmasis premijos mecenatas — JAV Lietuvių Bendruomenės Los Angeles Apylinkė, iš dalies "Lietuvių Dienos" pelno paskyrusi $100 ir pažadėjusi kitą šimtą paskirti po Naujųjų Metų.

— Jau išspausdinta **Leonardo Andriekaus** III-ji poezijos knyga, vardu "Naktigonė". Iliustravo, kaip ir pirmąsias, dail. T. Valius.

— **Juozas Tininis** turi spaudai parengęs apysakų ir novelių rinkinį. Vardas dar neparinktas.

— Leidykla Terra Chicagoj išleido **M. Katiliškio** beletristikos rinkinį "Šventadienis už miesto". Iliustravo A. Kurauskas.

— Australijos "Mūsų Pastogė" skelbia, kad **Pulgis Andriušis** parengė spaudai apysakų rinkinį "Purienos po vandeniu".

— Jauno autoriaus, **Laimučio Švalkaus,** "Trijų veiksmų drama iš amžiais kovojančios Lietuvos "Didžioji auka", spausdinta keliuose "Šaltinio" (leidžiamo Londone), numeriuose, norima išleisti atskirai, "Šaltinio" redakcija, pažymėdama, kad "drama Anglijos liet. scenose sulaukė stipraus pasisekimo", kreipiasi į skaitytojus padėti padengti išleidimo išlaidas, kurių susidarytų tik 20 svarų. Spaustų Nida su didele nuolaida.

— Nidos Knygų klubas Londone išspausdino ir netrukus išleis knygų rinkon mirusio rašytojo **Juozo Krumino** romaną "Šeštasis medis". Knyga turi 400 psl. ir kaštuos klubo nariams $2.

— Parengtas spaudai **Vytauto Alanto** dramų tomas, kuris išeisiąs iš spaudos dar šiais metais.

— "Giedros" korporacija buvo paskelbusi konkursą — parašyti romaną, kur būtų pavaizduota ideali lietuvė moteris. Termino išvakarėse gauta 3 rankraščiai: Naktibaldos "Auksinukai", Avis Nocturna "J ir J" ir Onos Didžgiraitės "Tyrlaukiai."

DONELAIČIO JUBILIEJUS

— **Aleksis Rannit** "Dirvos" rugsėjo 6 d. numeryje paskelbė "Laišką lietuvių kultūrininkams ir visuomenininkams" ryšium su artėjan iomis K. Donelaičio 250 metų nuo gimimo (1964. I. 1) sukaktuvėmis. Jis siūlo:

1. Paskelbti 1964 metus Kristijono Donelaičio metais;
2. Liet. kolonijose, dar labiau — Amerikos ir kt. universitetuose, užsienio organizacijose skaityti paskaitas, ruošti parodas;
3. Išleisti specialius Lituanus, Baltic Review, Metmenų, Aidų, Lietuvių Dienų ir kt. laikraščių specialius numerius;
4. Išleisti angliškai pilną Donelaičio raštų rinkinį; rūpintis vertimais į prancūzų, italų, ispanų ir kitas kalbas. Vokiečių vertimai esą pasenę. Ligi šiol geriausias esąs rusų D. Brodskio vertimas ir rusų emigranto V. Ivanovo fragmentai;
5. Jeigu galima, Vasario 16 šventę jungti su Donelaičio minėjimu.

Okupuotos Lietuvos Rašytojų S-gos laikraštyje "Literatūra ir Menas" (rugp. 3 d.) rašoma, kad jau sudarytas jubiliejaus komitetas, vadovaujamas K. Korsako, paruoštas ir patvirtintas planas.

Iškilmingi minėjimai numatyta surengti Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje, aukštosiose mokyklose, mokslinėse įstaigose, kultūrinėse ir visuomeninėse organizacijose.. Jubiliejaus proga ketinama surengti mokslinių konferencijų, parodų, nušviečiančių Donelaičio kūrybą ir jo epochą.

Taip pat ketinama išleisti nemaža leidinių: L. Gineičio monografija "K. Donelaitis ir jo epocha"; platus rinkinys, į kurį įeis K. Donelaičio "Metų" ir kt. vertimai į kitų tautų kalbas; sukaktį minėsianti ir spauda bei radijas, kino studija; būsiąs pagamintas jubiliejinis medalionas, parengtos plokštelės su poeto kūrinių deklamacijomis, atvirukai, vokai ir t.t.

Manome, kad, to paties nekartojant, ir laisvojo pasaulio lietuviai prie Donelai io jubiliejaus minėjimo prisidės kiek galima vertesniu įnašu, minint ne tik savųjų tarpe, bet ypač svetimųjų spaudoje ir literatūroje.

— Hamiltono teatro grupė "Aukuras", vadovaujama E. Dauguvietytės-Kudabienės, rengiasi statyti K. Binkio Atžalyną.

— Detroito dramos sambūris, vadovaujamas Z. Arlauskaitės-Mikšienės, vyksta į Hamiltoną su "Gatvės vaiko" pastatymu (spalio 19 d.).

— Religinės ir tautinės kultūros žurnalo "Laiškai Lietuviams" nuo spalio mėn. nauju redaktorium yra **T. Kęstutis Trimakas, SJ.** Jaunas, neseniai įšvęstas, kunigas jau pasireiškė lietuviškoje spaudoje, o taip pat angliškai gražiai išversdamas Sibiro lietuvaičių maldaknygę.

Beveik 14 metų "L. L." redagavo kun. Juozas Vaišnys, SJ, paskutiniu laiku pakeldamas žurnalo estetinę pusę, meninei priežiūrai pasitelkęs dail. A. Kurauską; be to, beveik į kiekvieną nr. dėdavo kurio dailininko darbų bei A. Kezio, SJ meniškų nuotraukų.

40 METŲ SU PLUNKSNA

Pirmasis Vlado Mingēlos rašto bandymas pasirodē 1923 m. dienraštyje "Ryte" — taigi šiemet sueina 40 metų kaip V. M. su plunksna darbuojasi lietuviškoje spaudoje.

Gimęs 1908 m. Ukrainoje, V. Mingēla augo ir mokēsi Lietuvoj. 1924-1925 metais matome jį Prancūzijoje — geležies rūdos kasyklose Audun-le-Tiche, Metzo dep., prie pat Liuksemburgo. Ir čia, sunkiose gyvenimo sąlygose, V. M. rašo į Lietuvos laikraščius apie sunkią lietuvio būklę Prancūzijoje. Rytas, Šaulietis, Karys kartkartēmis dējo jo reportažų ir beletristikos. Jo memoria iš Prancūzijos Karys spausdino per keletą numerių.

Vēliau, grįžęs tēvynēn, apie 15 metų praleido Lietuvos kariuomenēje. Laisvu laiku privačiai mokēsi, mokytojų ir knygų pagalba gilino žinias ir plētē supratimą. 1936 m. baigęs Švietimo Ministerijos bibliotekų vedējų kursų I-ją laidą, buvo pakeltas bibliotekos vedēju civilio tarnautojo teisēmis. Tarp knygų V. Mingēla ir praleido ilgą savo gyvenimo tarpą.

Tremtyj, Vokietijoj, Ansbache, Niurenberge, Rebdorfe V. Mingēla leido stovyklos "Tremties balsą" ir "žinių biuletenį".

Atvykęs į JAV, gyvena ir darbuojasi Detroite, reikšdamasis kaip visuomenininkas ir kultūrininkas.

Iš stambesniųjų spaudos darbų reikia paminēti 1948-9 m. "Darbininke" per eilę numerių spausdinta apysaka "Kristaus stovyla". 1956 m. Kary įdēta V. Mingēlos apysaka "Medinis Dievas". Tais pat metais K. K. Laive išspausdinta auklējamo turinio darbas "Mano tēvo patarimai". Apžvalginių V. M. straipsnių spausdina Draugas, Naujienos, Karys, Lietuvių Dienos ir kt. Savo plunksna jis yra aptaręs (sukakčių ar kitomis progomis) daugelį lietuvių meno žmonių, visuomenininkų ir šiaip darbuotojų.

Vladą Mingēlą visada žavējo asmenybēs, pasireiškusios moksle ar istorijoje. Susižavējęs tauriu lietuvybēs darbuotoju ir spaudos puoselētoju kun. Miluku, kruopščiai parengē Miluko monografiją, stambiausią savo spaudos darbą.

V. Mingēlos raštai yra įvairūs, pasižymi rimtumu ir žinių gausumu. Šalia proginių yra ir išliekamos vertēs. Kad savo dažnu pasirodymu skaitytojui neįkyrētų, jis yra pasirašinējęs šalia pavardēs dar V. Saurimo slapyvardžiu ir įvairiais inicialais (V. M., Vl. Mg. ir k.).

Jurgis Papartis

VL. MINGĖLA. Dail. J. Juodžio pav.

POETAS JUOZAS ALMIS JŪRAGIS

spaudoje pradėjo reikštis nuo 1939. Bendradarbiavo Šaltiny, Jaunajame Ūkininke, Trimite, Skautų Aide, Ateity, Kary, Naujojoje Lietuvoje, Žemaičių žemėje ir kt.

Gyvena Australijoje, Synejaus mieste, bendradarbiaudamas Mūsų Pastogėje, Tėviškės Aiduose. Anksčiau rašė eilėraščius ir straipsnius į Australijos Lietuvį ir Užuovėją (kurie dabar jau nebeina). Amerikos lietuvių laikraščiuose galima matyti jo eilėraščių Drauge, Kary ir kt. Ankstycesnė J. A. Jūragio poezija — Lietuvos kaimo ir gimtosios žemės apdainavimas, vėliau iškyla patriotinės ir karinės temos. Pastarųjų metų jo poezijoj sprendžiami benamio žmogaus buities klausimai, ieškoma gyvenimo prasmės, krypstama į filosofines problemas. Turi parengęs spaudai eilėraščių rinkinį ir netrukus tikisi išleisti.

— **Leonas Švedas,** Nepriklausomoje Lietuvoje išspausdinęs keletą vertimų, studijuodamas Vilniuje pasireiškęs stipriai komunistinēmis tendencijomis, pirmosios komunistų okupacijos metais kolegas literatus mokęs, kaip reikia "liaudžiai" rašyti, viename savo eilēraštyje tikinčiuosius pavadinęs jaučiais, velkančiais jungą, "padovanojo" pirmą savo "kūrybos" rinkinį, vardu "Sugrįžimai į Sodomą ir Gomorą". Prieš kurį laiką iš Lenkijos tylomis atkilęs Chicagon, čia poroje periodinių leidinių išspausdino nesuvokiamų sapaliojimų,, o grįždamas į Lenkiją atgal paliko rinkinį, kurio išspausdinta 100 egz. (Galējo pakakti ir mažiau). Vieton recenzijos skaitytojams pateikiame porą ištraukų:

...užlipino ausis
ir suvarē akis į palubę.
Klyksmas pašiauštais plaukais
visus kelius užstojo
būgno šonkaulius skaito,
pučia pasturgalin gaidį
su vaivorykštēs plunksnom
į rausvą gaisro spalvą.
Mēlyna šoka ir žviegia
pažasty su arklio galva.
Jums nepalieka nieko. (76 psl.)

Visiškame nepuolime išpildo
ironijos įstatymą: nukrypus žvigs-
/ niui,
naktipuodis po lova lenda į akis,
ciniškai išstumia gēles, paguodą,
/ dievą
ir klasišką dangaus ištikimybę —
amžinu naktipuodžiu pripildytas la-
/ vonas,
pritvinkus kaukolē ir persisunkę
/ griaučiai.
Ir po mēšlungyje sutrauktu liežuviu
jau plečias akmenējanti naktis.
(125 psl.)

LIETUVIAI PASAULINĒJE PARODOJE 1964 M. NEW YORKE

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai išleido atsišaukimą, pranešdami apie parodoje būsimą lietuviškąjį skyrių ir kviesdami prisidēti aukomis.

Pritardami komiteto darbams, perspausdiname kai kurias atsišaukimo vietas kaip informaciją ir kaip paskatinimą paremti šį darbą materialiai.

Pasaulinē Paroda New Yorke jau čia pat. Laisvojo pasaulio lietuvių dalyvavimas joje jau patvirtintas. Rugpiūčio mēn. 28 d. sutartį pasirašē Pasaulinēs Parodos Nationalities Days Program Komiteto direktorius Walter Bacab ir Jokubas J. Stukas lietuvių komiteto Pasaulinei Parodai vardu.

Vieta ir laikas nustatytas. **Lietuvių Diena Pasaulinēje Parodoje bus 1964 metų rugpiūčio mēnesio 24 d., sekmadienį.** Tos dienos vakare ir naktį parodos parko fontanai nušvis lietuviškomis spalvomis.

Tinkamas lietuvių pasirodymas Pasaulinēs Parodos milijoninei žmonių miniai priklausys nuo mūsų visų Amerikos ir Kanados lietuvių nuoširdaus bendradarbiavimo ir aukų.

Liet. Pasaulinei Parodai Komitetas New Yorke dirba pilnu užsitas New Yorke dirba pilnu tempu.

Dainų šventēs repertuaro komisiją sudaro K. V. Banaitis, J. žilevičius, V. Baltrušaitis, M. Cibas, J. Čižauskas, A. Kačanauskas — pirmininkas, V. Mamaitis — sekretorius, M. Liuberskis, A. Visminas ir K. Vasiliauskas.

Kačanausko ir Vasiliausko rūpesčiu jau užsiregistravę ir darbą pradēję trisdešimt chorų su daugiau kaip 700 dainininkų. Tautinių šokių puoselētoja Jadvyga Matulaitienē jau susisiekē su daugiau kaip 500 tautinių šokējų vadovais — pasiruošimas pradētas.

Informacinē knyga apie Lietuvą, brošiūros, lapeliai ir kita propagandinē medžiaga redaguojama Vytauto Vaitiekūno ir New Yorko lietuvių Chamber of Commerce. Meno sekcija, vadovaujama Elenos Kulber ir dail. Aleksandros Merker, irgi jau baigia tvarkyti dailēs eksponatus. Paskelbtas konkursas nupiešti ženkleliui Pasaulinei Parodai prisiminti. Sporto sekcija, vadovaujama A. Vakselio ir Z. Jurio, tvarko visas sporto šakas, pasirodysiančias Pasaulinēje Parodoje. Balfo rekalų vedējas kun. L. Jankus su agr. V. Butkiu rūpinasi vieta meno eksponatams išstatyti.

J. Stukas neseniai gavo sutikimą Parodos proga pastatyti lietuvišką kryžių, kuris pasiliktų ir parodai pasibaigus. Kryžiaus projektas pavesta daryti arch. J. Mulokui, o statydinti — Valerijonui Šimkui.

Parodos techniškam darbų realizavimui reikia lēšų. LKPP finansų reikalų vedējas kun. dr. Stasys Valiušaitis toliau atsišaukime taip rašo:

"Milžiniški pasiruošimo darbai bus atlikti paties Lietuvių Pasaulinei Parodai Komiteto, bet jų tinkamas įvykdymas priklausys nuo visų Amerikos ir Kanados lietuvių dosnios ir skubios piniginēs aukos. Aukų skubiai reikia spausdinti chorams repertuarų, minētų knygų, brošiūrų bei padengti visas kitas su Pasauline Paroda susijusias išlaidas.

Mes tikime, kad šiandieną, kai mūsų miela tēvynē Lietuva velka sunkų okupanto jungą, kai ji pati negali, kaip 1939 metais, dalyvauti pasaulinēje parodoje, neatsiras nē vieno laisvajame pasaulyje susipratusio lietuvio, kuris neprisidētų stambesne ar mažesne auka prie tokio svarbaus ir reikšmingo pasirodymo Pasaulinēje Parodoje — Lietuvos garbei ir jos labui"

Aukas siųsti, joms rinkti pakvitavimų knygelių bei kitų šiuo reikalu informacijų prašome kreiptis į šiuos Lietuvių Komiteto Pasaulinei Parodai finansų sekc. narius:

Kun. dr. S. Valiušaitis, St. Leonard's High School, 852 Cypress Ave., Brooklyn 27, N. Y. Telefonai: HY 7-5913, NE 8-9025 ir UL 7-7640;

Inž. Walter Dilis, 543 So. Clinton St., East Orange, N. J. OR 2-1107;

Antanas Šetikas, 84-11 101st Street, Richmond Hill 18, N. Y. Tel.: VI 6-1957.

EVA KUBBOS **Piešinys**

— Ruošiamoje Australijos grafikų parodoje, kurią globos Australijos vyriausybē ir kuri užtruks beveik ištisus metus išstatant kiekvienoje valstybinēje meno galerijoje, pakviesta dalyvauti Eva Kubbos, Vaclovas Ratas ir Henrikas Šalkauskas.

— **Juozas Bagdonas,** Washington, D. C., rugsējo pradžioje surengē savo darbų parodą Chicagoje — Standard Federal Savings (Justino Mackevičiaus) banke, 4192 Archer Ave.

— Dailininko **A. Galdiko** kūrinių parodos: rugs. 28-29 d. Baltimorēje, Clevelande spalio 5-13 ir Chicagoje lapkr. 17 — gruodžio 8 d.

— Spalio 5 ir 6 d. Kenoshoj, Wis., įvyksta dail.. **J. Pautieniaus ir V Petravičiaus** dailēs darbų paroda.

Melbourno Lietuvių Katalikų parapijos choras su savo dirigentu vargonininku Jonu Juška, kuris šį chorą suorganizavo prieš trejus metus atvykęs iš Anglijos.

Šiuo metu chore yra apie 60 choristų. Repeticijas daro kiekvieną savaitę, o sekmadieniais gieda per lietuviškas pamaldas.

1. Lith. Parish choir in Melbourne, Australia; 2. Parish junior choir; 3. Honor guests at the Melbourne Lith. Cath. parish festivities; 4. Lithuanistic School.

MELBOURNO LIETUVIŲ PARAPIJOJ

Napoleono Butkūno foto reportažas

Melbourno Liet. Kat. parapijos jaunimo choras su savo vadovu ir dirigentu Jonu Juška. Šis jaunimo choras suorganizuotas š. m. birželio mėn. Repeticijos daromos kas antra savaitė. Pirmą kartą pasirodė Moksleivių Ateitininkų organizuotame Jaunimo Talentų Koncerte rugsėjo 8 d. Chore yra per 40 jaunuolių.

Melbourno Lietuvių Katalikų parapijos šventės akademijos garbės prezidiumas. Prezidiumą sudaro parapijoj veikiančių organizacijų pirmininkai: Halina Statkuvienė, Vyr. Moksleivių Ateitininkų globėja, Antanas Bakaitis, Australijos Katalikų Federacijos pirm., kun. P. Dauknys, MIC, laikinai einąs kapeliono pareigas Melbourne, Bronius Zumeris, "Tėviškės Aidų" redaktorius ir rašytojas, Algirdas Grigaitis, Atkų Sendraugių pirm., Jonas Mulokas, Gyvojo Rožančiaus vadovas, kun. dr. P. Bačinskas, Geelongo kapelions, Gediminas Statkus, Vyr. Moksleivių At-kų pirm., Valentinas Čižauskas, Parap. Lituanistinės mokyklos vedėjas, Jonas Juška, par. choro ir jaunimo choro ved., Antanas Raudys, Moksleivių At-kų globėjas.

Saulėtą Australijos pavasario dieną — rugpiūčio 18, Melbourno Lietuvių Katalikų parapija minėjo savo šventę. Su savo parapijiečiais ir svečiais iš kaimyninio Geelongo dalyvių buvo daugiau kaip 600.

Per pamaldas choras giedojo lotyniškas mišias, H. Paškevičius solo "Kad skausmas tau širdį". Organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis, — tai šventės iškilmingumą dar labiau padidino.

Po pamaldų ir po priešpiečių, kuriuos parengė Kat. Moterų Dr-ja, šv. Jono bažnyčios didžiojoje salėje įvyko iškilminga minėjimo akademija, pradėta giesme "Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį...".

Garbės prezidiumą sudarė organizacijų pirmininkai (žiūr foto nuotrauką dešinėje). Paskaitą, kas yra parapija ir kaip ją turime branginti, laikė Bronius Zumeris.

Meninėje dalyje dalyvavo Birutė Tamošiūnienė ir Petras Morkūnas, solo padainuodami liaudies ir kompozitorių dainų. Malvina Miliauskienė su Antanina Petraitiene ir V. Zdanavičius su P. Morkūnu atliko keletą lietuviškų duetų, tarp jų senovišką romantišką kaimo dainą "Angelėlį". H. Statkuvienė deklamavo eil. "Tėvynės ilgesys".

Melbourno Lietuvių Katalikų parapijos lituanistinė mokykla su savo steigėju kun. P. Vaseriu ir mokytojais. Mokykla įsteigta 1954 vasario 24 d. ir šiuo metu yra gausiausia Australijos lietuvių mokykla, turinti daugiau kaip 160 mokinių. Mokyklos vedėjas yra Valentinas Čižauskas. Šalia mokyklos veikia vaikų darželis, mokykloje yra 6 skyriai ir du jaunimo kursai, kuriuos lanko baigusieji mokyklą.

Smalsūs žiūrovai Seimo proga surengtoje lietuvių dailės parodoje Toronte studijuoja ne tik paveikslus, bet ir parašus... Matyti A. Dargio ir V. Igno paveikslai. Foto S. Dabkus

MENO PARODA

LD bendradarbio pokalbis su Antrosios PLB Meno parodos komiteto sekretore skulptore ELENA DOCIENE

— Kieno iniciatyva ši paroda buvo surengta?

— Sumanymas parodą rengti kilo II-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo organizatorių tarpe, arba, tiksliau sakant, PLB valdyboje. Jos pirmininko dr. J. Sungailos pastangomis buvo gauta reprezentacinē O'Keefe teatro galerija. Technikinis parodos rengimo darbas buvo pavestas dail. T. Valiui, kuris sukvietęs Toronte gyvenančius dailininkus sudarē parodai rengti komitetą, į kurį įējo dailininkai: J. Bakis, V. Bričkus, K. Račkus, arch. A. Banelis, PLB atstovas inž. E. Čiuplinskas ir aš. Parodos rengimo komiteto pirmininku išrinktas T. Valius, sekretore — E. Docienē.

— Kiek parodoje dalyvauja dailininkų ir kokiu principu jie buvo parinkti ir kviesti?

— O'Keefe galerija gali talpinti 30 vidutinio dydžio paveikslų. Buvo nutarta kviesti 30 pačių žymiausių vyresnių ir daugiau pasireiškusių jaunesniųjų dailininkų dalyvauti su vienu darbu. Į kvietimą dēl įvairių priežasčių ne visi atsiliepē, susidarē 20 dailininkų, tad komitetas kai kurių dailininkų išstatē po du darbus, trūkstamus paskolinus iš privačių kolekcijų Toronte.

Parodoje dalyvauja šie dailininkai: Romualdas Bukauskas, Alfonsas Dargis (2), Pranas Domšaitis, Albinas Elskus, Adomas Galdikas (2), Vytautas Ignas, Vytautas K. Jonynas, Vytautas Kasiulis (2), Juozas Mieliulis, Bronius Murinas, Mindaugas Nasvytis, Jadv. Paukštienē, Vaclovas Ratas (2), Vytas Remeika, Jonas Rimša, Henry Šalkauskas (2), Antanas Tamošaitis, Romas Viesulas, Viktoras Vizgirda, Kęstutis Zapkus.

— Kodēl nematome skulptūros, o taip pat ir Toronte gyvenančių dailininkų?

— Skulptūros darbų šios galerijos administracija nepriima. Esant labai ribotai erdvei, Toronte gyvenantieji dailininkai, kaip parodos "šeimininkai", nuo dalyvavimo atsisakē.

— Kiek, Jūsų manymu, šią parodą aplankys žmonių?

— O'Keefe neseniai pastatytas modernus teatras (kaštavęs 12 milijonų dol.) talpina 3.200 žmonių. Pagrindinį parodos lankytojų branduolį sudarys šio didmiesčio teatro lankytojai, kurie spektaklių pertraukų metu turēs progos pasidžiaugti lietuvių dailininkų meniniais darbais ir laimējimais.

Parodos, kuri čia tęsis du mēnesius, metu čia vyks trijų savaičių operos sezonas, Broadway teatrų ir kiti pastatymai. Taigi šią parodą matys labai daug Kanados teatro ir meno mēgējų. Anglų kalba atspaustas parodos katalogas su dr. H. Nagio įvadu padēs lankytojams orientuotis parodoje ir prieiti prie pačių kūrinių. Kataloge, įskai-

Pabaiga 14 psl.

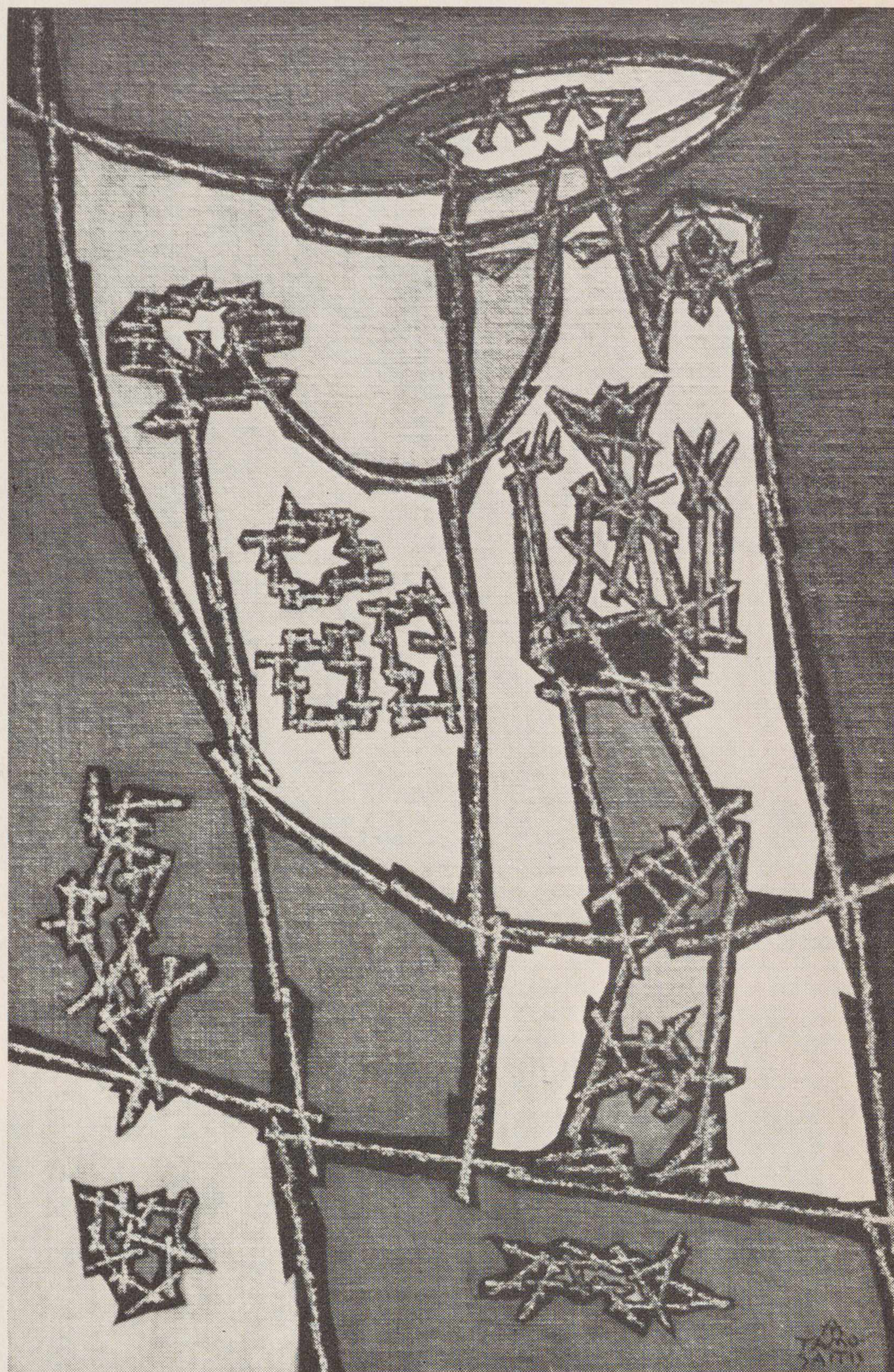
Žiūrovai liet. dailēs parodoje. I. Stebi H. Šalkausko paveikslą. II Jaunos meno mēgējos ties V. Kasiulio paveikslu "Džiazas".

Vytautas Kasiulis *DŽIAZAS / JAZZ* 32x23½

Antanas Tamošaitis — PASAKA / FAIRY-TALE ➧
Aliejus. Canvas, oil 32x48

tant ir viršelį, kurį visą užpildo V. Kasiulio Džazas, yra 19 nuotraukų. (Katalogas spaustas ofsetu, sudaro labai gerą įspūdį. **LD red.**)

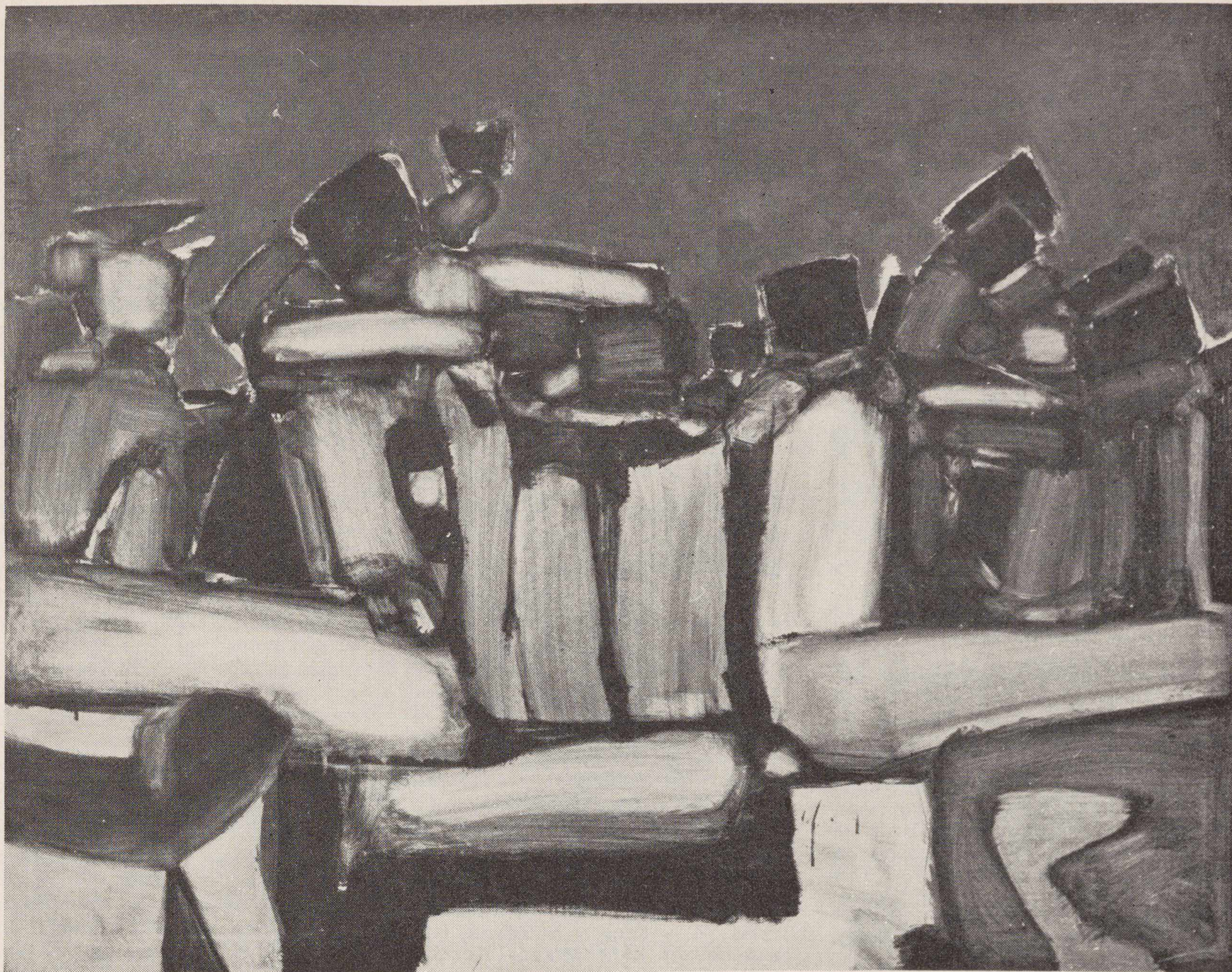
— Kokia Jūsų nuomonė apie parodą?

— Mano nuomone, paroda tiek meniniu, tiek ekspozicijos atžvilgiu yra pasisekusi. Jei iš jos ir negalima susidaryti pilno lietuvių dailininkų, gyvenančių įvairiose pasaulio šalyse, kūrybinio vaizdo, tai neapsiriksiu pasakydama, kad šios parodos darbai rodo mūsų dailininkus tvirtai einančius į kūrybines aukštumas, ieškančius ir neatsiliekančius nuo šiuo metu vyraujančių meninių pakraipų.

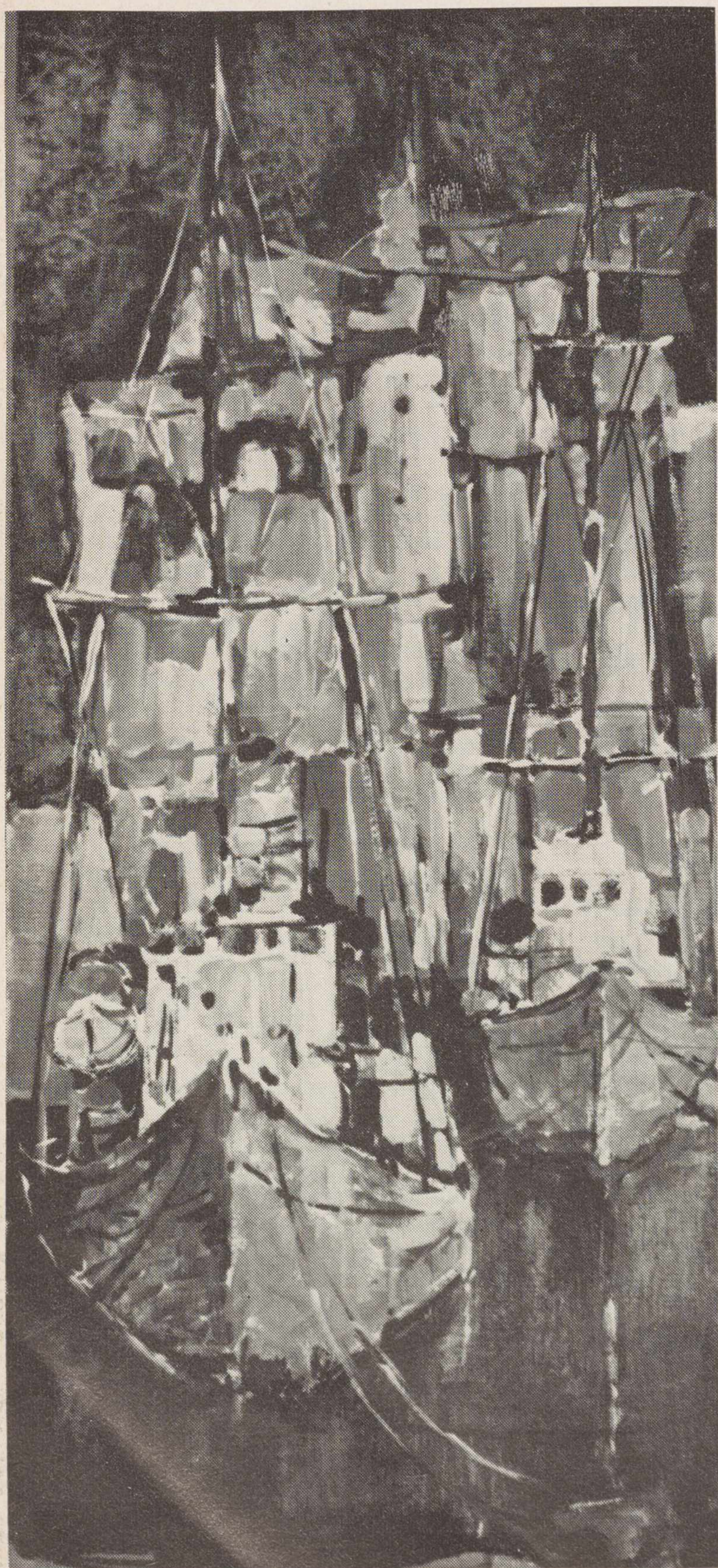
Mindaugas Nasvytis

PASKUTINĖ KELIONĖ / LAST JOURNEY

Albinas Elskus *SAULĖLEIDIS / SUNSET* Aliejus. Oil. 38x48

Vytas Remeika *UOSTAS / HARBOR*

Juozas Mieliulis *RHINOCEROS' SONATA* Aliejus. Oil. 36x28

PLB SEIMO DARBAI...

Atkelta iš 6 psl.

Diskusijose dėl pranešimų labiausiai iškilo Vasario 16 gimnazijos klausimas. Dr. Matulionis, Rinkūnas suabejojo, iš viso, gimnazijos veikla, nes tokios didelės žmonių aukos nepasiekiančios tikslo: mokinių skaičius mažėjąs, šiemet neišleista nė vieno abituriento, didelis klausimas, ar baigę tą gimnaziją dirba lietuviams ir t.t. Bet daugumas kalbėtojų vistik pasisakė už gimnazijos buvimą politiniais ir kultūriniais motyvais. Tada kilo daug diskusijų ir pasiūlymų, kaip pakelti gimnazijos mokslo lygį, jos prestižą ir kaip išlaikyti nuolatinius aukotojus bei rasti naujų. Ta proga viešai pagerbtas kun. Sugintas, kuris Chicagoje surinko dideles sumas Vasario 16 gimnazijai.

Jono Kardelio pranešimas "Peticija Jungtinėms Tautoms". Jis išreiškė pesimizmą dėl bendros pasaulinės politinės situacijos ir dėl mūsiškių politikų nesutarimo. Bet reikią būti pasiruošusiems: nežinia, kada gali iškilti Lietuvos klausimas. Susitarus su latviais ir estais, reikią bendromis jėgomis paruošti Peticiją Jungtinėms Tautoms; ir tai turinti atlikti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Diskutavę tuo klausimu visi pritarė Peticijos reikalingumui, tik iškilo nauja mintis: ar neruošti Peticijų kiekviename krašte atskirai, sueinant kontaktan su to krašto valdžia. Peticijos vykdymą galutinai nustatyti paliekama naujai PLB valdybai.

Pagrindinės mintys iš V. Adamkavičiaus pranešimo apie jaunąją kartą. — Jaunoji karta yra kūrybinga ir kritiška. Kartų dialoge svarbu tonas ir skonis. Ši karta nori išlaikyti kūrybinį plotį ir gilumą. Vadinamoji kryžkelės ir "pasimetusiųjų" karta nuo savo tautos nenusigręš. Prieš kritikuodami, turime su kritikuojamais gerai susipažinti. Jaunoji karta buvo ir yra mūsų vyresniųjų politikų ignoruojama. Iki šiol, išskyrus Benruomenę, nė vienas veiksnys savanoriškai nepasiūlė jauniesiems įsijungti lygiateisiu nariu. Bet jaunieji irgi turi savo ydų: tinginiavimą, vengimą darbo ir t. t. Pačios jauniausios kartos apie 30% dar esą sąmoningi lietuviai. Didžiausia atsakomybė už jų nutautėjimą — tėvams. Nėra jokio pasiteisinimo tėvams, jeigu jų vaikai nekalbės lietuviškai. Tik įgimtas ar išugdytas idealizmas gali pakreipti jaunimą ir tautine linkme. Labai reikšmingas jaunimui sportas. Reikalinga rimta mokslinė studija apie gyvenimišką tikrovę iš jaunųjų ir jauniausių tarpo.

Visi po to kalbėję pareiškė susižavėję Adamkavičiaus referatu. Iš diskusijų įdomesnės šios mintys: dr. Kisielius siūlo Dainų ir Sporto jaunimo šventę gamtoje, pav. Dainavoje.

Kamantas: B-nei reikia artimo ir šilto ryšio su jaunimo organizacijomis; siūlo seimo prezidiumui nusiųsti sveikinimo telegramas visiems vykstantiems jaunimo sambūriams — santariečių, ateitininkų, skautų, neolituanų; pasveikinti B-nės vardu ir pakviesti juos į bendrą veiklą.

Dr. Nasvytis: Reikia problemas studijuoti, o ne organizuoti jaunimą — jie savo organizacijas turi.

Inž. Zundė: Reikia ugdyti jaunime veržlumą, kad jie patys "visuomenines veiklos kėdes" užimtų.

Prof. Puzinas: Reikia studijos, kaip mums prie jaunimo prieiti.

V. Vaitiekūno pranešime apie padėtį Lietuvoje buvo pabrėžta, kad pramonės gamyba Lietuvoje yra labai išaugusi, bet vistiek gaminių trūkumas, nes Sovietų Sąjunga tuos gaminius sunaudoja. Kolchozų uždarbio didelę dalį suryjanti brangi administracija. Nuolat giriamasi švietimo pakilimu, bet Lietuvos lėšomis dažnai mokslinami rusai, ir jų dalis paliekama Lietuvai rusinti.

Pasaulio Liet. Bendruomenės seimas praėjo labai darnioje nuotaikoje, išskyrus bereikalingus ginčus ir ilgai užtrukusias diskusijas dėl Konstitucijos pakeitimo projekto, kurį buvo patiekęs dr. Sungaila.

Naujos valdybos rinkimams buvo susitarta už dvi vietoves — Torontą Kanadoje ir Clevelandą JAV-se jau su kandidatų sąrašais Kanados kandidatai buvo šie: dr. J. Sungaila, Jonas Matulionis, Eugenijus Čiuplinskas, J. Kralikauskas, Augustinas Kuolas, Kazys Manglicas, Algimantas Banelis ir Pranas Bastys. Clevelando kandidatai, kurie ir išrinkti į PLB valdybą sekantiems 5 metams, pagal balsų daugumą yra šie: Vytautas Kamantas, (60), Stasys Barzdukas (57), Alfonsas Mikulskis (53), Algirdas Nasvytis (47), Juozas Bačiūnas (43), kandidatais liko: Pranas Karalius (22), Stasys Lazdinis (10), Jonas Daugėla (9). *

Pasaulio Liet. B-nės seimas posėdžių ciklą apvainikavo visa eile kultūrinių pobūvių: literatūros vakaru, koncertu, meno paroda ir dviem banketais, paskutiniajame dalyvaujant virš tūkstančio rinktinių svečių. Buvo ypatingai gražios bendros pamaldos Toronto Katedroje; be to, abi Toronto lietuvių parapijos — Šv. Jono klebonas kun. Ažubalis ir Pranciškonų ved. Prisikėlimo par. su Tėvu Placidu — pakaitomis vaišino seimo delegatus ir svečius. Visi posėdžiai vyko Prisikėlimo parapijos salėje. Posėdžiuose ir visuose kultūriniuose parengimuose dalyvavo daug jaunimo.

Iš abiejų didžiųjų LB suvažiavimų man pasiliko šie ryškesni įspūdžiai:

Bendruomenė yra pagrindinė mus vienijanti užuovėja išeivijoje, B-nė turi savo pirminėse eilėse išmintingų ir nuošidžių Lietuvos bylai remti žmonių, ir, anot S. Barzduko, **mes išliksime tik visi vieningai besidarbuodami Lietuvai, arba visi žūsime, jei apleisime savo bendruomenines pareigas.**

---

* Naujoji PLB valdybą savo sąstatan pasikvietusi dar du narius — Mildą Lenkauskienę ir Julių Staniškį, pareigomis pasiskirstė šiaip:

Juozas Bačiūnas — pirm., Stasys Barzdukas —vykdomasis vicepirm., dr. Algirdas Nasvytis — vicep. visuomeniniams reikalams, Alfonsas Mikulskis — vicep. švietimo reik., Vytautas Kamantas — vicep. informacijos ir jaunimo reikalams; Milda Lenkauskienė — sekretorius ir Julius Staniškis — iždininkas.

Pokalbis su dr. Sungaila

Pabaiga iš 7 psl.

kad šioji valdyba pagilins ir pailgins pirmosios PLB valdybos varytą vagą dar neiškultyvuotame dirvone. Taip pat reikia tikėti, kad jie pajėgs atsispirti ir partinėms ambicijoms ir išlaikys Pasaulio Lietuvių Bendruomenę aukščiau partinių grupių interesų.

— Kas Jūsų manymu buvo šiuo seimu laimėta bendram lietuviškam reikalui?

— Kalbėti apie organizacinio darbo bei įvairių seimų suvažiavimų atsiektus laimėjimus yra sunku, nes tie laimėjimai, kad ir dideli, nėra tuojau pastebimi ir apčiuopiami. Jie pasirodo vėliau ir ateina pamažu.

Šis seimas atliko didelį tautinės propagandos darbą keliais atšvilgiais. Apytikriai, apie penki milijonai laiškų išėjo iš Toronto į visas pasaulio dalis, nešdami "Lithuanian World Congress" antspaudą. Domėjosi kongresu vietos spauda ir politikai, kurių dėka mes ir tegalime ko nors pasiekti. savo pavergtos tautos labui. Mūsų dailės paroda išstatyta tokioje vietoje, kur neišvengiamai bus pamatyta ir lankoma plačios kanadiškės visuomenės, atvykstančios kasdien į auditorijoje vykstančius kultūrinius parengimus. Paroda pratęsta dar 3 savaitėm, taip kad iš viso bus išstatyta dešimtį savaičių. Tie laimėjimai mūsų negausiai tautinei mažumai yra labai reikšmingi.

Bendruomeniniu atžvilgiu tiek pats seimas, tiek visi jo metu vykę kultūriniai parengimai taip pat atnešė naudosSeimo atstovai parodė didelį bendruomeninį subrendimą ir šiandien niekas nebeabejoja, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra darnus, aktyvus ir konsoliduotas sąjūdis, paliečiąs visas lietuviško gyvenimo sritis ir nežiūrint nepalankių emigracinių sąlygų, su laiku ne silpnėja, bet tvirtėja ir darosi visokeriopo lietuviškumo atspara.

Lietuviškoji visuomenė seimo metu pasirodė solidariai ir įrodė, kad tautinė sąmonė mumyse dar nėra išblėsusi, ir mes galime pasitikėti savo lietuviškąja išeivija. Reikia tik ieškoti naujų kelių ir priemonių tai lietuviškajai dvasiai palaikyt.

— Ką galėtumėte pasakyti apie I-sios PLB valdybos, kuriai paskutinius dvejus metus pirmininkavote, nuveiktus darbus?

— Pirmoji PLB valdyba savo darbą pradėjo sunkiose kūrimosi sąlygose. Jai teko pralaužti pirmuosius ledus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės egzistavimui. Sekanti valdyba jau ras tvirtus pagrindus, šiokias tokias tradicijas ir visuotiną pripažinimą visose lietuviško gyvenimo srityse. Savo ir visos I-sios valdybos vardu linkiu naujajai valdybai ryžto ir ištvermės šiame garbingame, bet taip pat ir sunkiame bei atsakomingame darbe.

Senoji valdyba pareigas naujajai perduos spalio mėnesyje.

DEL VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Vieni mūsų senstame, pavargstame, nuo sotumo aptingstame, dar kiti — mirštame, jei ne kūniškai, tai dvasiškai, o lietuvybė, mūsų ateities laisvės idealai nuo to kenčia. Užmirštame, kad ateities laisvos Lietuvos neužgesusį žiburėlį tik mes, laisvame pasaulyje gyveną lietuviai, išnešime.

Daug yra lietuvybės židinių, kurie reikia išlaikyti. Vienas tokių — Vasario 16 gimnazija Vokietijoje. Gimnazijos rėmėjų būreliai iki šiol gražiai rėmė šį židinį. Bet ilgainiui jie ima pavargti. Aukos mažėja. Tik vienas kun. Sugintas Čikagoje vis dar bėginėja pas gerus žmones atkišęs prašančią ranką ir reguliariai kas mėnuo pasiunčia po tūkstantį. Per šį vieną žmogų kiti sudėjo trupinius, iš kurių susidarė per 100000 dolerių. Gaila, kad tokių Sugintų daugiau nėra.

Gal ir nusibodo mūsų buržuazėjančiai visuomenei toji vis prašanti ranka, kuri vis dažniau grįžta tuščia. Kodėl? Ar dėl to, kad darosi turtingesni? Kad tautinė sąžinė apsamanoja? Ar pavargstame ir norime ramybės? Kai kas nebebijo net amžino lietuvybės miego. Kažkaip apsiprantama. Pasiteisinama: nebus galo! Galas bus, ir labai greitai, jeigu mes patys jį priartinsime.

Toji "atkišta ir maldaujanti ranka", atsiminkime ne elgetos — tai mūsų pačių ranka. Ir Balfas, ir ši gimnazija, ir daugelis kitų įstaigų juk yra ne kieno kito, o mūsų reikalas. Palyginus su amerikiečiais, mes aukojame labai maža. Tik centus. Amerikoje aukomis įkuriamos bei išlaikomos milžiniškos institucijos — nuo mokslo įstaigų iki meno rūmų. Tūkstančiai ir šimtai tūkstančių skiriami ligoninėms, poilsio namams ir vietoms. Koncertų ir meno muziejų pastatai kyla amerikiečių aukomis. O mes to nematome ar gal tik nenorime matyti. Mes savo gyvybinius reikalus, dėl kurių skelbėmės esą iš pavergtos tėvynės pasitraukę, jau pradedame šalintis.

Pasiteisinama. Surandamos priežastys. Kai kurie ir dėl Vasario gimnazijos sako: girdi, šiais metais mokykla neišleidusi nė vieno abituriento. Kažkas negera. Bet ar žinoma, kas? Gal ne mokytojų ir ne mokinių kaltė, o kieno kito, iš aukščiau? Gal kam rūpėjo, kad iš gimnazijos neišeitų nė vienas lietuvis jaunuolis? Visa tai žinant, ir teisintis nebereikėtų.

Nesugebėjome panašaus židinio įsteigti toje vadinamoje pasaulio lietuvių sostinėje Čikagoje, neleiskim užgesti bent turimai Vokietijoje. Ar tie 50 iki šiol gimnazijos išleistų abiturientų nieko nereikštų!

Kaip matome spaudoje, gimnazijos moksleiviai dirba ne tik klasėse jie reiškiasi ir už klasės sienų: rengiami vaidinimai, minėjimai, šokių išvykos. (Žiūr. šio LD nr. 19 psl.). Mokytojai aukojasi. Idealizmo nei vieniems netrūksta. Dabar vyks gimnazijos rūmų statyba. Vokietijos vyriausybė tam paskyrė didelę sumą. Mums tereikia tik prisidėti. Neabejoju, kad tiek geros valios mums dar netrūksta. Tegu kritikuoja tie, kurie nė vieno dolerio lietuvybės reikalams nėra aukoję ir neaukoja. Jie pasirinko nedėkingą darbą, jie yra lietuvybės niekintojų ir naikintojų sąjungininkai. Bet jie nubyrės kaip pelai. Tik lietuviškasis mūsų pastatytas rūmas išliks. **Vl. Mg.**

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

7243 South Albany Ave., Chicago 29, Ill.
Tel. HE 4-4076

Lietuvių Fondas laukia Tavęs...

Po pirmojo Liet. Fondo gausaus suvažiavimo, po didingos šokių šventės ir vasaros atostogų naujoji L F Taryba ir L F Valdyba vēl su visu pasiaukojimu ir nauja energija pradējo dirbti ir kviečia visus nelaukiant savanoriškai įsijungti į L Fondo organizavimą.

Pradžia jau yra puiki: fonde grynais jau virš 80.000 dol., greitai pasieksim 100.000 dolerių, dar priede 40.000 dol. pasižadējusių netrukus įmokēti.

Šiemet būtiniesiems lietuviškiems reikalams bus paskirta daugiau kaip 3,000 dol., ir šita suma nemažēs, bet kasmet didēs — L Fondas žengia į priekį tvirtu žingsniu ir pasitinka ateitį su viltingu žvilgsniu.

Mes išrinktieji L F Tarybos ir Valdybos nariai pasiryžome dirbti **ne dēl garbēs ar malonumo,** nes šitos pareigos pareikalauja iš mūsų daug laiko, kantrybēs ir energijos, **taip pat ne dēl pelno,** nes mes patys be aukų L Fondui taip pat iš savo privačių kišenių padengiame visas L. F. organizavimo išlaidas, kad tuo būdu būtų galima visą L F kasmetinį pelną paskirti lietuvybēs ugdymui ir išlaikymui, kuri degančiai reikalinga finansinēs paramos.

Brangus Lietuvi, Organizacija ir Parapija,

nebelauk ilgiau ir nebeteisink savo delsimo, žiūrēdamas į tuos, kurie niekados niekam neaukoja, bet jau dabar tuoj pasek tuos 300 lietuvių ir organizacijų, suaukojusių arti 100,000 dolerių Lietuvių Fondui.

Štai keli būdai, kaip galima įsijungti į L Fondo organizavimą:

1. Tuoj pats pasiųsk betkokią auką L Fondui.

2. Pats savarankiškai su LB apylinkēs, organizacijų ir parapijos pagalba suorganizuok L F vajaus komitetą savo apylinkēje ir pravesk nudugnų piniginį vajų.

3. Jei gali, parašyk į spaudą apie L Fondo būtinumą lietuviškiems reikalams, propaguok vienokiu ar kitokiu būdu vietinių L F vajaus komitetų darbus ir aukotojus.

Idealistai anais laikais pažadino lietuviuose tautinę sąmonę,

Idealistai iškojovo Lietuvai laisvę,

Idealistai žuvo miškuose ir Sibiro tundrose dēl tikējimo ir mūsų tautos,

Idealistai šiandien dirba dēl lietuvybēs čia išeivijoje,

Idealistai tik organizuos ir aukos L Fondui, kuris ilgai ir po mūsų mirties tarnaus lietuviškiems reikalams čia išeivijoje ir Lietuvoje.

Praturtējimas ir šio krašto įvairūs patogumai neturi užšaldyti mūsų širdžių šventai pareigai — lietuvybēs ugdymui ir jos išlaikymui. Tad kviečiame ir **Tave, brangus lietuvi,** nebelaukti, bet jau dabar, kad ir su mažiausia auka, įsijungti į L Fondo narių gretas.

Šventai tikimēs — mūsų šauksmą išgirsi!

Visais reikalais dēl L Fondo kreiptis šiuo adresu: **Lithuanian Foundation, 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill. tel. HE 4-4076**

Dr. A. Razma, LF Tarybos pirm. **Dr. G. Balukas,** vicepirm., **A. Reklaitis,** sekr.

L Fondo Tarybos nariai: Dr. K. Ambrozaitis, J. Bagdonavičius, T. Blinstrubas, Z. Dailidka, Dr. F. Kaunas, Dr. P. Kisielius, Inž. V. Naudžius, Dr. B. Poškus, kun. B. Sugintas, Dr. V. Šimaitis, J. Švedas, Dr. V. Tauras.

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE
6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS
3207 So. Halsted St. VIctory 2-4226

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd. ● RIchmond 9-8281

Lietuvis Laidotuvių Patarējas
ADOLPH CASPER
Namų Telefonas
EDgewood 1-1917

CALIFORNIA FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

The Nation's First Federal Savings Association To Reach $1 Billion In Assets

4705 Sunset Boulevard — Savings: NO 3-8221
Hollywood 27, California — Loans: NO 5-3141

ALFRED'S JEWELRY

Savininkas Alfredas Manovas

rasite gerą pasirinkimą visų rūšių — rankinių, sieninių ir kt. — laikrodžių, žinomiausių šveicariškų ir kitų firmų.

Taip pat turime didelį pasirinkimą gintarinių papuošalų.

Importuoti deimantiniai žiedai ir įvairūs auksiniai bei sidabriniai dalykai, tinkami švenčių dovanoms.

2713 W. Manchester Avenue
INGLEWOOD, Calif. PL 9-8037

Naujos knygos

ATSIŲSTA PAMINĒTI

Janina Narūnė-Pakštienė, **Sutemos.** Dienoraštiniai posmai. 48 psl. 1963, Miami, Florida. Gaunama leidėjos adresu: 3338 SW 25 St., Miami, Florida.

Leonas Švedas, **Sugrįžimai į Sodomą ir Gomorą.** Chicago, MCMLXIII. 132 p.Išleido Vaiva. 100 egz. Kietais viršeliais kaina 4 dol. Sukrauta J. Karvelio Prekybos Namuose, 2715 W. 71 St., Chicago 29, Ill.

Kalbos vienodinimo klausimu. Apie netikslumus kalboje. K. S. Karpius, buvęs Dirvos redaktorius. Išleido autorius, 1963, Cleveland, Ohio. 32 psl. brošiūra.

Autorius paliečia daug rašybos dalykų, bet nebūdamas kalbininkas specialistas, mėgėjiškai betaisydamas siūlo daug naujų netikslumų.

Jonas Grinius, **Erziehung der Jugend in Sowjetlitauen.** Sonderdruck aus Acta Baltica, 1960/61. 12 p.

Dyguldagis, Eiliuota Lietuviška **Epopeja.** Los Angeles, 1963. 16 psl. Spausta rotatorium. Losangeliečių gyvenimo satyra.

One Hundred Religious Rhymes. Poems. by Very Rev. Msgr. Michael J. Urbonas, LLD, Pastor of St. Joseph's Church, 15 South Ave., DuBois, Penn. 100 p.

Nijolė Jankutė, **Žebriuko nuotykiai miške.** Iliustravo V. Varaneckaitė-Aleknavičienė. Išleido LSS Kernavės Tuntas Čikagoje, 1963. 72 p. Didelio formato.

KVIEČIAME PRADĒTI TAUPYTI PAS MUS!

4½% Mokame už investmentus čekiu kas 90 dienų

Indēliai apdrausti iki $10,000 per federalinēs valdžios agentūra.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero 50, Illinois

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
sekretorius
Tel. 656-6330

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

New Address:

HELEN MOCKUS

5265 Fountain Ave.

HOLLYWOOD California

New Telephone: NOrmandy 5-3351

CLEM'S MARKETS

● Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.

● Importuoti lenkiški kumpiai ir kitos iš Lenkijos prekēs: **alus, vynas, silkēs, grybai, įv. sriubos.**

● Įvairiausi mēsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais specialiai pagamintų lietuviškų dešrų piknikams, bankietams, vakarienēms.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkēs lietuviams.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

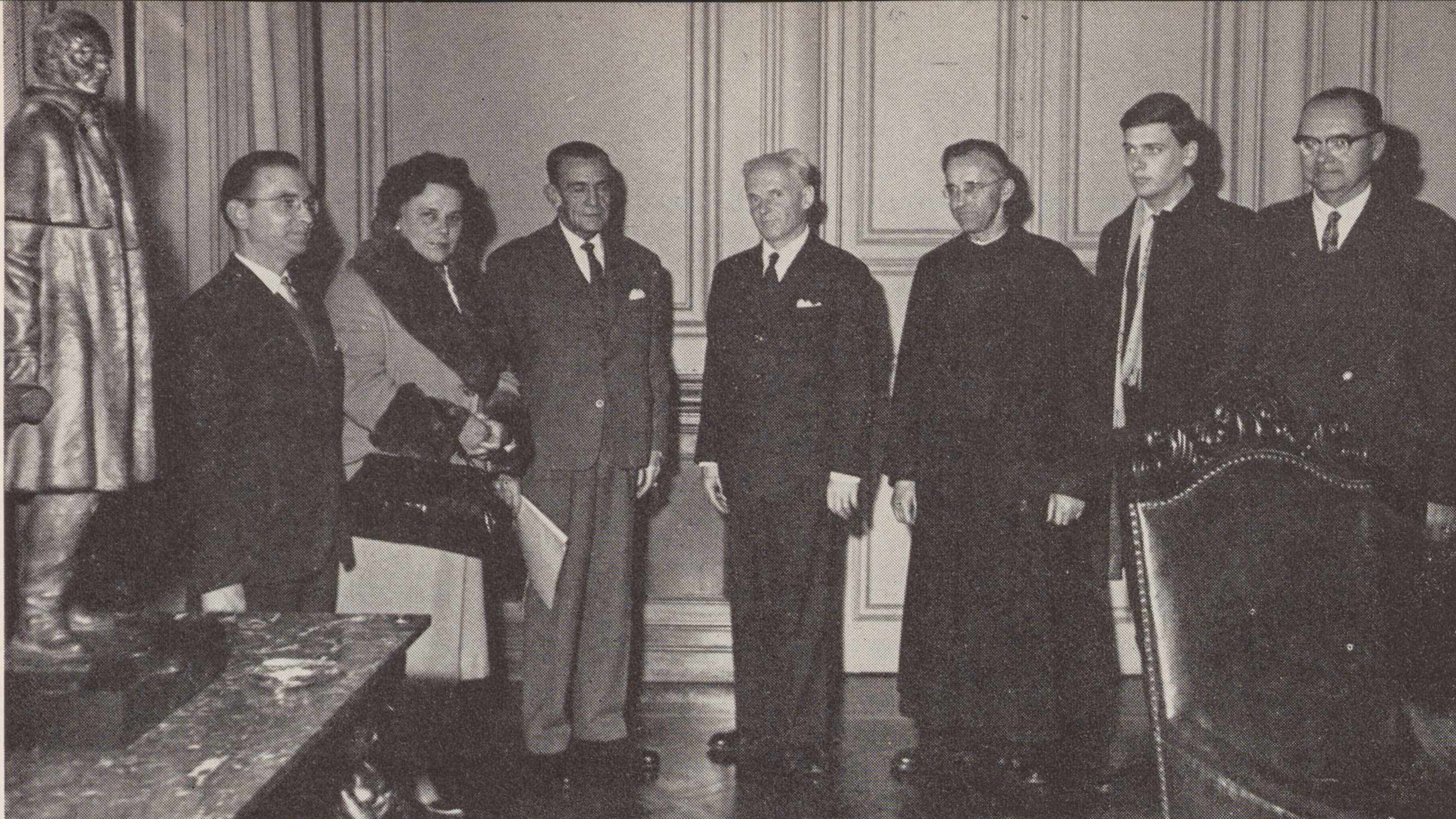
Clem Taberski, savininkas

Linkējimai
Taupytojams ir Skolintojams

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

Lietuvių delegacija pas Urugvajaus Prezidentą dr. D. Fernandez Crespo. Įteiktas memorandumas Lietuvos laisvės reikalu. Prezidentas lietuvius priėmė labai maloniai ir vyriausybės vardu pažadėjo moralinę paramą.

Iš kairės: Vyt. Dorelis, L. Grišonienė, dr. D. F. Crespo, Lietuvos Atstovas A. Grišonas, kun. dr. P. Daugintis, stud. A. Stanevičius, J. Jazauskas.

Lithuanian delegation with the president of Uruguay.

F. Žukauskas, Glendale, Calif., rugs. 21 d. Los Angeles Bendruomenės Centro salėje papasakojo savo įspūdžius iš apsilankymo Lietuvoje. Su savo giminėmis jis tegalėjo susitikti Vilniuje (į tėviškę nuvykti neleido). Vilniuje leido pabūti tik 4 dienas. Su žmonos giminėmis susitiko Rygoje. Toks pasimatymas su giminėmis tėvynėje panašus į kalinių aplankymą kalėjime.

F. Žukauskas, Glendale, Calif., on Sept. 21 spoke on his impressions from a visit to occupied Lithuania.

Los Angeles Lietuvių Dienos rengėjai (LB Apylinkės valdyba) ir programos dalyviai. I eil. (iš kairės): sol. J. Vaznelis, sol. Z. Kalvaitienė, dail. A. Tamošaitienė, Bern. Brazdžionis; II eil.: V. Sakalauskas, O. Razutienė, A. Skirius (pirm.), N. Vaznelienė, K. Čibiras, L. Žilevičiūtė, dr. J. Jurkūnas, B. Stančikas, Jurkūnienė, K. Liaudanskas, Markevičius.

Organizers of the Lithuanian Day in L. A. and program participants.

Foto L. Kančauskas

Iš dail. A. Tamošaitienės dailės parodos Los Angeles, kurią surengė LB L. A. Apylinkė Lietuvių Dienos proga, rugsėjo 8—15 d.d. Parodoje buvo išstatyta tautinių drabužių, kilimų, gobelenų ir paveikslų. Paroda turėjo didelį pasisekimą. (žiūr. kronikos žinutę 20 psl.)

Portion of the art exhibit of A. Tamošaitienė, organized Sept. 8—15 at the Lithuanian Day in Los Angeles, Calif. Foto L. Kančauskas

◀ Rugsėjo 11 d. New Yorke įvyko Kunigų Vienybės metinis suvažiavimas. Dalvavo per 50 narių. Suvažiavimą pradėjo prel. P. Juras, pirmininkavo kun. N. Pakalnis ir kun. V. Rimšelis, sekretoriavo kun. dr. J. Urbonas ir kun. L. Jankus.

Buvo padaryta eilė veiklos pranešimų, organizacijų dvasios vadų pranešimų, apie Balfo veiklą ir kt.

Koplyčios klausimu Washingtono Nek. Pr. šventovėje pasisakyta už Šiluvos vardą. Seimo nuomone, niekas neginčina, kad Aušros Vartai yra didelė Lietuvos šventovė, bet Aušros Vartuose tėra tik garbinamas stebuklingasis Marijos paveikslas, gi Šiluvoje pasirodė pati Marija.

Kairėje: Kunigų Vienybės suvažiavimo dalyviai.

Participants at the convention of Lithuanian clergy.

TAUTINĖS VIENYBĖS DISKUSIJOS

Tėvų pranciškonų globojamų vasarotojų aplinkoje Kennebunkporte, Me., rugp. 20-24, Lietuvių Fronto Bičiuliai suorganizavo pašnekėsius-diskusijas tautinės vienybės tema: vienybė su pavergta Lietuva, vienybė Lietuvos laisvės kovoje, vienybė tautinės kultūros kūryboje ir kartų vienybė. Viena paskaita buvo skirta susipažinti su faktine padėtimi okupuotoje Lietuvoje, viena 1963 metų sukilimo šimtmečio sukakčiai ir viena — V. Mykolaičio-Putino, vieno žymiausių mūsų literatūros kūrėjų ir kritikų, 70 metų sukakčiai paminėti.

Prof. dr. A. Musteikis pradeda simpoziumą kartų vienybės klausimu. Iš kairės — Jūra Gailiušytė, J. Rygelis, iš d. — dr. A. Jurkus.

Discussions at the vacation and study week of the Friends of the Front, Lith. political organization. Foto A. Balsys

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

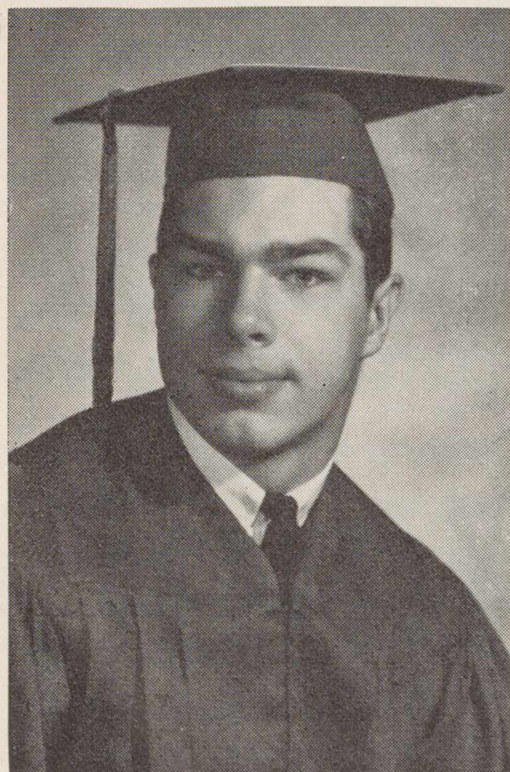
Ateitininkai Dainavos stovykloje šią vasarą.

Members of Lith. Cath. org. Ateitis at their annual vacation week in Dainava, Michigan.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai su direktorium kun. Liubinu, mokytojais E. Tamošaitiene ir dail. A. Krivicku, parengę baletinį Paparčio žiedą ir Vaidilučių maldą (žemai).

Students of the February 16th H. S. in Germany with their teachers and principal after their presentation of a ballet Fern Blossom and Prayer of vestals.

Kęstutis Albertas Mustaikis, baigęs Fallon H. S., Nevadoj, gavo $3600 stipendiją iš State of Nevada university of Nevada studijuoti matematiką ir fiziką.

Kęstučio tėvai Fallone, 60 mylių nuo Reno, turi motelį Lariat su 18 gražiai įrengtų kambarių

K. Mustaikis has been granted a $3600 scholarship to study mathematics and physics.

ŽMONĒS, DATOS IR DARBAI

— **Kazimieras Čibiras,** Lietuvos Atstovybēs Urugvajuje spaudos attache, PLB seime atstovavęs Urugvajaus lietuvius, grįždamas užsuko į Los Angeles, dalyvavo Bendruomenēs Lietuvių Dienoje, Bendruomenēs Centre padarē pranešimą apie Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą, veiklą ir padētį, lankēsi LD žurnalo leidykloje ir susipažino su redakcijos nariais (su leidēju Skirium pažįstamas iš Marianapolio) Č. buvo apsistojęs pas Juozą ir Danutę Mitkus, kurių dukters jis yra krikšto tēvas.

K. Čibiras yra kilęs iš Vilnijos, jau ilgus metus dirba Lietuvos diplomatinēje tarnyboje Pietų Amerikoj ir yra nepaprastai daug pasidarbavęs lietuviškajai ir antikomunistinei veiklai, prirašydamas daugybę straipsnių vietinēje spaudoje ir išleisdamas keletą veikalų ispaniškai Verax vardu.

— **M. Biržiškos** mirties metinēms paminēti Los Angeles akademikai skautai rugsējo 29 d. surengē akademiją. Po pamaldų bažnyčioje, akademijoje F. Kudirka skaitē paskaitą, iš juostelių perduotas M. Biržiškos gyvas žodis, skaityta iš jo raštų, surengta profesoriaus raštų, darbų ir vaizdų parodēlē.

— Dailininkēs **A. Tamošaitienēs** meno paroda Los Angeles lietuvių kolonijoj praējo su dideliu pasisekimu. Iš Breakfast Club patalpų, kur paroda pradēta Lietuvių Dienoje, ji buvo perkelta į Bendruomenēs Centro salę, kur visą savaitę popiečiais buvo pilna lankytojų. Parodos lankytojams pirmą dieną vienas paveikslas loterijos keliu teko Fr. Valuskiui. Tautinių drabužių, kilimų, paveikslų įsigijo šie asmenys: J. Šimonis, Gabija Bonataitē, A. Reklaitienē, Tamulaitytē, O. Razutienē, L. Jokubauskas, D. Tuminaitē, I. Janušauskaitē, J. Motiejūnas, A. Mitkevičienē, Tumienē, L. Stančikaitē, L. Ruigytē, K. Grikinienē, R. Skiriūtē; Tamulaitienē, Che-Cheff'ienē, Jurkūnai, L. Naujokaitienē; P. ir P. Raulinai iai, R. Vidžiūnienē, Vida Stasaitē, Tamulaičiai, Ruigiai, Narbutai, A. ir B. Brazdžioniai, Skiriai, E. Stirbienē, J. Tininis, Alē Rūta, J. Andrius, S. Raubertas, Darius Raulinaitis.

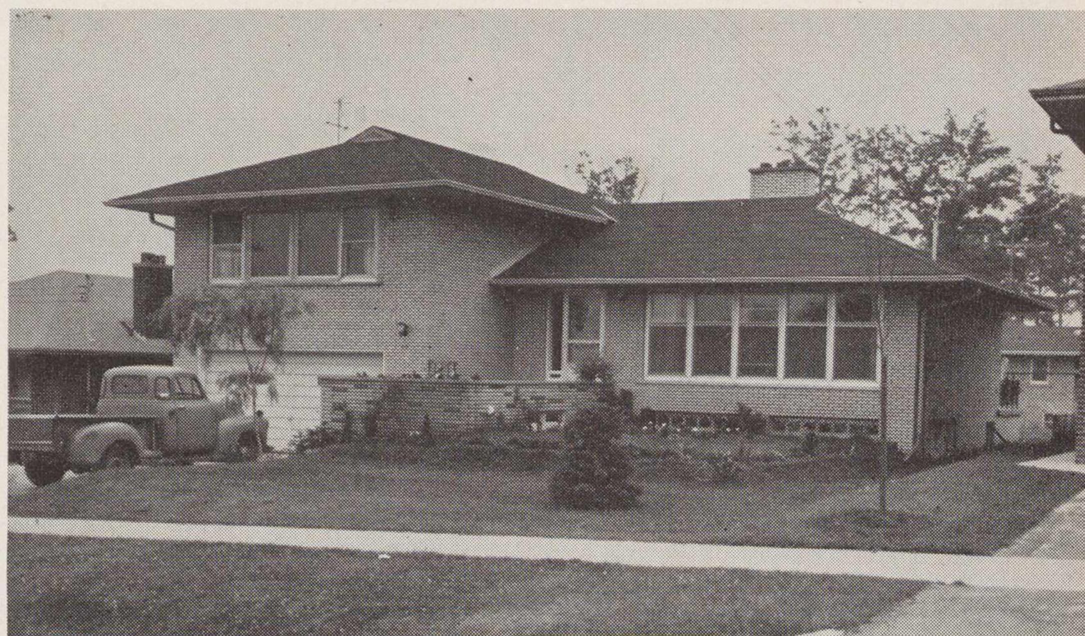
— **Alē Rūta Arbienē** porą vasaros mēnesių praleido važinēdama po vidurio ir rytų Ameriką, lankydama stovyklas, suvažiavimus ir bičiulius. Toronte dalyvavo PLB seime ir literatūros vakaro programoje kartu su K. Grigaityte, Alantu ir Bradūnu.

— **Bronys Raila,** su žmona, atostogomis pasinaudodamas, dalyvavo neolituanų stovykloje, aplankē menininkus ir senus bičiulius Chicagoje ir grįžo į savo gužtą ant "Erelio uolos" (Eagle Rock) kupinas naujų temų ir darbų.

— LB Los Angeles Apylinkēs ir A. Gustaičio iniciatyva surengtas užs. spaudos atstovams B. Rožinsko, jachta perplaukusio Atlantą, pristatymas. Įžanginį žodį tarē kons. J. Bielskis, Rožinsko pasakojimą į anglų kalbą vertē Miltonas Starkus.

Skaitytojai, parėmę "Lietuvių Dienų" žurnalą ir įsigiję laimėjimų bilietėlius:

ALASKA
$5.00 — A. Čelkis.
ARIZONA
$4.00 — P. Urbutis.
CALIFORNIA
$5.00 — kan. A. Steponaitis.
$3.75 — S. Skirmantas
$3.50 — E. Gedgaudas.
$300 — V. A. Abazonis, V. Aneliauskas, J. Antanovich, E. Arbas, J. Augis, S. Aušrota, H. Bajelienė, L. Bagdonas, W. W. Bakonis, J. Baltran, J. Baltrušaitis, S. Barnett, J. Barsevskis, A. A. Bobben, B B. Braaitis, R. R. Bureika, E. Butkus, V. R. Chesna, B. Čiurlionis, F. Collins, Mrs. Collins, B. Danauskas, K. Deltuva, S. Deveikis, J. Dzenkaitis, A. Vasiliauskas, Friedrich, P. Gauronskas, M. Hamrock, M. Jankauskis, B. Janulis, R. Jasiukonis, L. Jasiulionis, A. V. Jonynas, J. Jurgilas, J. Jusionis, R. Kairis, A. Kapel, S. Kraft, L. Kančauskas, B. Kaunas, H. Kmitas, A. Logucki, F. Kudirka, A. Lapinsky, V. Loratovsky, L. Oksas, J. Ožinskas, G. Paige, T. Palis, S. J. Paltus, B. Papšys, S. Paškauskas, R. Pažemėnas, V. Prižgintas, D. Mackevičius, O. Mackevičius, A. Marčiuška, P. M. Marciuška, J. Medelis, I. Medziukas, M. Miko, T. Mickus, W. Mission, J. Morkus, F. W. Navickas, N. N., L. Nefas, P. V. Raulinaitis, F. W. Rimkus, P Rudokas, B. Sadeikis, J. Salys, E. Šerėnas, Z Shlakis, A. Sperauskas, B. Stančikas, B. Stark, I. Steinle, K. Steponis, J. Sutkaitis, J. Švaistas, A. Telyčėnas, V. Usas, D. Vailokaitis, J. Vainauskas, R. Vyčius, Ch. Werbick, J. P. Yuskis, Z. Zdanowich.
$2.00 — A. Saius, V. Stasaitis, V. Šaras, E. Šepikas. $1.25 — K. Martin.
$1.00 — V. Datis, N. N., A. Gustaitis, K. J. Hatch, K Karuža, B. Keselienė, P. Marciuška, L. Martin, N. Martin, A. Mikalajūnas, J. Raulinaitis, K. Šakys, A. Savickas, A. Shattner, J. B. Sidas, V. J. Stack, V. E. White. — S Motieka — 75c, A. Aras — 50c, B. Morkis — 50c, Nicolino— 50c, A. Litvinienė — 25c.
CANADA
A. Vaičeliūnas — $6.00, B. Jurkus — $3.00, A. Kuolas — $3.00.
CONNECTICUT
B J. Gauronskas — $5; R. P. Grajauskas J. Guntulis, A. R. Igaunis, P. Karosas, A. F. Mesulis, J. Šiugžda, K Žilinskas — po $3; Z. A. Smilga — $2.00; P. J. Bernota, G. Kazlauskas, K. Kuprevičius, O. Saulaitis, V. Valiukas — po $1.00.
DISTRICT OF COLUMBIA
$3.00 — J. Babrys, J. Bagdonas, J. Vitėnas, T. Žiūraitis.
FLORIDA
$5.00 — M. Y. Lietuvninkas.
$3.00 — J. B. Končius, A Mockus, A. A. Tulys.
ILLINOIS
$6.00 — Lith. Cath. Press.
$5.00 — E. Dovydėnas, M. Reklaitis.
$3.75 — B. A. Kasakaitis.
$3.55 — G. Procuta.
$3.00 — Brighton Bekery, P. Balčikonis, K. Bobelis, J. Bertulis, Z. Danilevičius, J. J. Dėdinas, V. Gavelis, P. Gedvila, V. Gerdauskas, K. Gudaitis, L. Jakubauskas, G. Jakubonis, K. Jameikis, V. Jasaitis, J. Karvelis, M. Kirkilas, K. Klinauskas, I. Kuras, R. Lampsaitytė, A. Lapinskas, V. Lesniauskas, Lunex, Lith. Am. Council, P. Lukauskas, P. Odinas, A. Orvidas, V. J. Paukštys, J. Petrikas, P. Marcinkėnas, P. Masinskas, V. A. Mažeika, A. Milauskas, V. Mileris, A. Milius, Mother Immaculata, V. Ramonaitis, V. Ramonas, P. Sagatas, Salesians of St. John Bosco, J. Šalna, R. Sidrys, L. J. Šimutis, B. Skorubskis, P. Staniūnas, St. Stanislaus Church, B. Sugintas, J. Švabas, A. Urbonas, V. Urbonas, F. V. Vaičius, J. Vaineikis, J. Vedegys, A. Vliušis, S. Visockas, J. T. Zuris, J. Lekas.
$2.00 — I. Daukus, B. Jablonskis, K. Razma.
$1.00 — A. Jasas, E. Gimžauskienė, M. Rauba, V. Senda. (Bus daugiau).

Jonas Matulaitis sēkmingai išlaikē Kalifornijos kontraktoriaus egzaminus ir žada toliau tęsti savo praktiką kaip "General Contractor", šioje srityje dirbęs daugiau kaip 15 metų Kanadoje. Atsikēlęs į Los Angeles savo ilgametę praktika žada padēti losangeliečiams lietuviams ir duoti statybos reikalais patarimų nemokamai. Matulaitis yra pastatęs visą eilę tokių ir panašių gyvenamų namų, komercinių pastatų bei atlikęs daug kontraktų.

JONAS MATULAITIS

General Contractor

Telefonas: 662-8822 — 3823 Evans St., Los Angeles 27, Calif.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919

arba įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Hollywood 29. Calif.

DĖL BUTKAUS DAINŲ TEKSTO.

Literatūros skyriaus redaktoriui J. Tininiui kun. P. Butkus atsiuntė laišką, paaiškindamas, kaip ne jo dainų tekstai pateko į spaudą jo vardu ir atsiprašydamas autorius dėl incidento. Tarp kitko jis rašo:

"Grįžęs po savo jubiliejinių atostogų į Sydney, atradau vieną gan nemalonų dalyką, kad nors ir labai nuoširdūs gerbėjai, begerbdami mane kaip jubiliatą, padarė nedovanotinai skaudžių klaidų. Būtent: visai be mano žinios pasiųsdami LD žurnalui išspausdinti mano dainų tekstus. Tiesa, kad aš esu visoms toms dainoms sukūręs melodijas ir jas dainuodamas plačiai paskleidęs tiek Lietuvoj, tiek ir tremtyje, bet aš nesu visų jų žodžių autorius.

Yra žinoma, kad, kai plati visuomenė pasisavina dainas — ji užmiršta visus jų autorius. Taip yra atsitikę ypač su daina "Iškeliavimas". Prieš 3 metus Australijon atvykusi p. A. Milašienė pasakojo, kad tą dainą ypač mėgę partizanai, bet jie laikę ją savo sukurta daina. Kiek teko patirti, iš laiškų ir spaudoj — dainuojama ji ir Amerikoj niekam neskelbiant, kas yra jos žodžių ir melodijos autoriai...

...Šioje vietoje turiu pareikšti savo didelį skausmą ir apgailestavimą, kad mano taip kuklūs norai vien dainuoti ir skleisti lietuvišką dainą ypač tremtyje tapo iškreipti. Aš niekad iš to nedariau sau kokios reklamos, nė ieškojau garbės ar publikacijos. Juk net tiek metų aš nesu nė savo dainų tekstų nė melodijų niekur spausdinęs, o tik dainavęs sau ir kitiems... Kun. P. Butkus."

Redakcijai, rodos, nėra ko bepridėti.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĒS CENTRAS

4415 Santa Monica Boulevard, Los Angeles 29, California

Namų svetainē atdara savaitgaliais: šeštadieniais — 5 val. p.p— 12 val. vak. ir sekmadieniais — 12 val. dienos — 12 val. vak.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į

BEACON MOTOR HOTEL

Close to
Beach, Westwood, Beverly Hills & Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California
EXbruck 4-9144 — EX 4-2986
Mr. & Mrs. Luksis-Owners & Mgrs

P. V. RAULINAITIS

Real Estate-Insurance-Tax Returns

Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.

NO 2-5433, Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.

Second Lithuanian Folk Dance Festival in Chicago, July 7, 1963. During the closing anthem — Lithuanians are we born — a portion of the dancers formed a floor pattern taken from a weaving design.

The festival was an artistic and financial success, it drew over 8,000 spectators to Chicago's International Amphitheatre, 25 folk dance groups, numbering about 1000 dancers participated.

More — next page.

Baigiamoji scena iš Lietuvių Tautinių šokių šventės Chicagoje šią vasarą, liepos 7 d.

Foto V. Pliodzinskas

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

SEPTEMBER / SPALIS 1963

Problems of the Baltic States

discussed by the Committee on Non-Represented Nations of the Consultative Assembly of the Council of Europe

Situation in the Baltic States was one of two items discussed by the Committee on Non-Represented Nations of the Consultative Assembly of the Council of Europe, on June 29, in Copenhagen. Members of the Committee heard Mr. August Koern, representative of the Assembly of Captive European Nations, read two reports on the situation in the Baltic States, prepared by Miss Lamberg and Mr. Warma, Estonian exilees in Sweden. Both reports were subsequently published as official Council of Europe documents.

The report by Mr. Warma asserted that the so-called liberalization in Estonia, Latvia and Lithuania was anything but genuine. The rapporteur asked, among others, for the assistance of the Council of Europe in putting the problem of the Baltic States on the agenda of the United States.

The paper by Miss Lemberg surveyed the Kremlin's Russification drive in the Baltic States.

During the debate following the reading of the reports, Mrs. Renger (Federal Republic of Germany) said that the Council of Europe might help Baltic refugees and their organizations in the free world by supporting their cultural institutions, etc.

GLORY AND TRAGEDY OF LITH. KING MINDAUGAS

This year Lithuanians in the Free World widely celebrate the 700th death anniversary of King Mindaugas of Lithuania (1263). Historian S. Sužiedēlis has this to say about Mindaugas: Mindaugas appears in Lithuania's history as a ray of sunshine on a misty morning, which is covered by clouds again. During this dark 300 year period only scanty news have been recorded by historians. For this reason the time of Mindaugas' rule received great attention of historians. And we are attracted by the death anniversary of a man who was one of the greatest Lithuanian rulers, who was noted for his statesmaship, religiouscrusades, brave battles. He was also the only Lithuanian king.

Mr. C. C. Gecys, in his book "Catholic Lithuania", describes Mindaugas' baptism in the following manner:

...Mindaugas became an outstanding leader among the many dukes in Lithuania and in 1246 was the principal ruler of a united Lithuania. Enemies from all sides formed a strong coalition against him and he understood that danger. Mindaugas had no other alternative but to accept the Christi an religion and all other terms placed before him by Andrew of Stirland of the Livonian Order. Thus he expected to win peace with the order.

In 1251 he took baptism sacrament with his wife, children and many of his subjects. The ceremony was performed by Father Christian of the Livonian Order.

Mindaugas immediately afterwards sent a splendid delegation to Pope Innocent IV to inform him of the baptism. The ruler wanted to protect himself from the religious and political influence of the Teutonic Order, asked the pope's permission to grant him the royal crown and also to take Mindaugas, Lithuania and its diocese into direct protection of the Holy Sea.

On July 17th, 1251, the pope, in his message, granted Mindaugas' wishes, which were in direct opposition with the plans of the Teutonic Order. The pope ordered Bishop Henry of Kulm, and the bishop of Kuršiai and Ezel to protect Mindaugas, who was in the direct care of the Holy Sea. Finally the pope instructed Bishop Henry in the pope's name to crown Mindaugas king of Lithuania, and to consecrate a bishop for Lithuania. The bishop in Lithuania was to be directly responsible to the pope. Therefore Bishop Henry, during the coronation, took this pope's specified oath from Mindaugas.

The baptism at that time was very fruitful for Lithuania. The nation's ruler, a Christian, became equal with other Christian rulers of Europe. The pope, the greatest Christian authority, accepted him as king of unified Lithuania. The Teutonic Order was instructed to be in partnership with Mindaugas.

But the Teutonic Order did create difficulties. For that reason the coronation took place in 1253 and it was difficult to establish a diocese. The archbishop of Ryga also caused difficulties. He was metropolitan of all lands of the Teutonic Order and wanted to include Lithuania's diocese into that territory. Also, for this reason, Bishop Henry did not consecrate a bishop of Lithuania. In 1253 the pope ordered Ryga's archbishop Albert to consecrate a candidate who would be directly responsible to Mindaugas. But the archbishop delayed matters also. Mindaugas appealed to the pope to appoint Father Christian as bishop for Lithuania. Archbishop Albert, unable to delay matters anylonger, consecrated Christian, but he did it not in the name of the pope, but his own. Mindaugas disagreed and again appealed to the pope. Innocent IV annulled Christian's vows to Albert and appointed the bishop of Neubert to accept new vows in the name of the pope. Thus, with the efforts of Mindaugas, the Lithuanian diocese did not become a province of the Teutonic Order.

Lithuania's ruler accepted his new position earnestly. He immediately supplied his diocese with lands and other means to spread Christianity throughout the nation. To the priests he gave half of his lands in the Raseiniai district, half of the district of Betygala and Laukuva. The other half of his lands he had previously given to the Teutonic Order.

In the same year of 1253, archbishop Pelko of Gniez consecrated a dominican from Moravia, Vitas, as Lithuania's bishop. Now Lithuania had two dioceses. There was little more to do to elevate Lithuania's church province to the state of archdiocese.

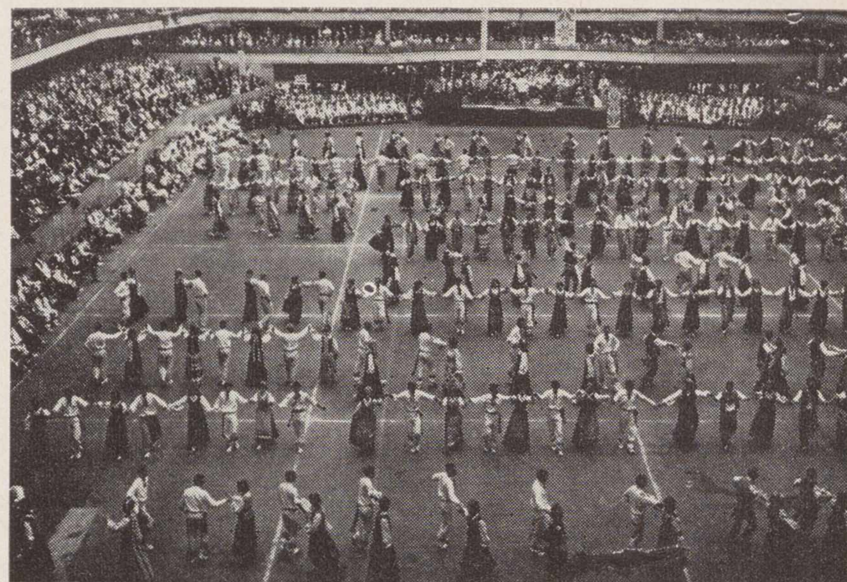
Baptism, the royal crown, separate diocese —all these would have been great assets in Lithuania's history. But fate dealt differently.

Mindaugas had made a political pact with the Teutonic Order, which helped him fight Lithuania's enemies. For this pact Mindaugas had given the order some lands in žemaitija. The order wanted to spread its power in other territories of žemaitija in order to unite its branches of Prussia and Livonia. This move seemed to be dangerous to the dukes of Lithuania, who realized that the order had first in mind to overpower then to christianize Lithuania. The people and leaders were dissatisfied with Mindaugas' religion and his agreement with the Teutonic Order. People of žemaitija arrose against the order and the main battle was fought near Durbeē, where the order's combined forces were overpowered and scattered. The fierce reaction of pagan Lithuania did not spare its ruler, who, together with two sons, was murdered in 1263.

The perishing of Mindaugas' family meant the half of the Christian religion in Lithuania for over 100 years. Mindaugas' efforts disappeared entirely in 12 years and left Lithuania free for attacks by the Teutonic Order.

It was a great misfortune politically, culturally, economically that Christianity, started by Mindaugas, did not spread in Lithuania. Otherwise the road of Lithuania's history would have been a brighter one. The Teutonic Order would have lost its ground very early in history, since only a few of their castles remained in Old Prussia when uprisings began in that land. Old Prussia would not have been condemned to perish. The relations of Lithuania and other Christian nations, for example even Poland, would have had a different turn.

Everything changed differently, when Lithuania became an opposition to Christian nations. Then the Teutonic Order had an explanation for Western Europe to rule Old Prussia and Latvia and rage a "holy war" against Lithuania.

The part of the group during the Šustas figure
About 300 dancers on the floor in this picture, others are sitting along the wall. The orchestra is in the background, center, flankend on each side with about 300 pre-teen age children.

THE LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL

The folklore magazine VILTIS (Hope) whose editor is V. F. Beliajus, in its October issue contains an appraisal of the recently held Lith. folk dance festival. We present to the readers some excerpts from this article.

"The Second Lithuanian folk dance festival was another huge success. Lithuanian dance groups, garbed in their colorful costumes, converged upon Chicago's International Amphitheatre July 7th. They came from Canada and the USA. The following cities were represented: Los Angeles, Boston, New Britain, Hartford, Waterbury, and New Haven,Con., Toronto, Montreal, New York, Philadelphia, Baltimore, Rochester, Hamilton, Ont., Cleveland, Detroit, Grand Rapids, Mich., Urbana, Cicero and Waukegan, Ill., East Chicago, Ind., Chicago was represented by a dozen groups, Kenosha and Racine, Wis.

"The program was divided into three sections: 1) The Grand entrance of the dancers, the presentation of the flags (American, Canadian and Lithuanian), the singing of the American, Canadian and Lithuanian anthems and greeting speeches. 2) The presentation by the dance Clubs: Kalvelis, Kubilas, Audējēlē, Rugučiai, Jonkelis, Vēdaras, Mikita, Blezdingēlē and Malūnas. 3) The first four dances were performed by young children from the Chicago, Cleveland and Boston areas, who danced Voveraitē, Šeinis, žilvitis, and Dzūkų polka. The various clubs performed Subatēlē, Gyvataras, Noriu miego, Oželis, Sadutē, Šustas and Suktinis. 'Lietuviais esame mes gimę (Lithuanians are we born) was then sung and the exit march followed. All dancing was in mass performance. Viltite Liudas Sagys, from Cleveland, Ohio, was the chairman, who introduced each group and named the town of their origin. The movie actress Rūta Lee Kilmonis, M. C'd in Lithuanian and English. She made a wonderful impression upon the Lithuanians with her beautiful diction and knowledge of the Lithuanian language. She herself is a former folk dancer having belonged to the Lithuanian group of Ona Ivaška in Boston *) and to the Los Angeles Lithuanian group. It was a tremendous festival and a tremendous undertaking, and congratulations are in order to all who made this festival possible and to all who were involved in it.

"From the more critical observation there were many flaws, too. The grand entrance consumed a half hour. Some groups came in jigging, or performing dance figures, others formed initials of their home towns, while still others performed drills...

"The children were much better. They marched in sectional columns, each headed by a costumed young lady, and to recorded march music — gay, sprightly and really march-like.

"There were inevitable speeches in Lithuanian and poor English. Rūta Lee, being a professional did a fine job. Yet, her slinky spangles and feathered evening gowns were out of keeping with the theme. It was like spun sugar frosting on a good solid rye bread and cheese sandwich. But, she was the star of the show.

"A 28 piece orchestra, directed by J. Zdanius, who also arranged the dance music for the orchestra, was good concert music, but folk dancing — nix! The dancers had an awful time following it — no beat, and sometimes the variations lost resemblance to the original tunes.

The children danced to the music of ten accordionists who were in the center of the floor. They played well and the kids danced well.

"Sadute, the girls' bridal dance which was the "hit" at the last festival, did not go over well this year. Too many girls, very bad lighting effects and the music arrangement was just not the right kind.

"However, in spite of these shortcomings, which are pointed out in order to avoid them at the next festival, the event was beautiful, colorful and heart-warming. It was a well-earned thrill to every Lithuanian present.

"The Lithuanians seem to be the only ethnic group in the U.S. which can boast such undertakings of such a gigantic sclae. The fact that so many teenagers are willing to perpetuate the folk arts of their parents is praiseworthy."

THE IDEAL FORM OF EDUCATION
AS SEEN BY LITHUANIAN AND OTHER EDUCATORS

By **Rytē Spingytē**, Pittsburgh, Pa.

The education of the young has always the concern of man throughout the ages. Whether it was to teach how to fling a rock in order to survive during man's early ex- the Middle Ages. Every country of the Middle Ages. Every countryof the world has concerned itself with the problem of providing a better education, as is seen from countless articles written on this topic. Also the history of the world reveals numerous events showing how people struggled to better themselves through education. A good example of this is the history of our country Lithuania, which through the centuries strove to educate its sons and daughters in spite of overwhelming odds. Who has not seen the famous sculpture "Vargo Mokykla" with the child learning to read at his mother's knee? Who can count the lives that were sacrificed as peasants tried to smuggle into Lithuania newspapers and books? But even though the Russians closed the Lithuanian schools and also the University of Vilnius in 1831 and banned the press for 40 years, the Lithuanian spirit managed to survive during these dark times.

This spirit emerged and bloomed when Lithuania regained its freedom in 1918 and during its independent 23 years hundreds of schools and new institutions of higher learning were established. Education — so long smothered and stifled — began to flourish in the free air of independent Lithuania. And now, when many of the young Lithuanians, again driven out from their native homeland, are attending institutions of learning and Universities in other lands, we are often proud, and rightly so, when they distinguish themselves in science, art, music and other important fields. For finally, they are free to reap the fruits of their long denied birth - right - education.

Education is the most important part of everyone's life and must therefore be of the best kind. Though we may be inclined to believe that concern over our educational methods and systems is a product of our times, it is not true, for it has been a favorite topic throughout the ages, from Aristotle to Dr. James B. Conant of the 20th century. Our own Ignas Malēnas, Kazys Pakštas and many others have often dealt with this problem.

During the Renaissance, Sir Th. Elyot and Roger Ascham, noted Eng-lish writers, discussed their educational philosophies in their works and each one advocated a system he thought best. To Elyot, education begins at birth, and today most psychologists and educators agree on this point, some even stating that a child's education begins even before birth. Elyot realized this and therefore suggested that the infant be completely sheltered from the evils of the world. Then at the age of seven, an excellent tutor should be appointed to the child who should "know the nature of the pupil" and in general foster those traits that are commendable and see to it that any faults are removed from the child's character. A "prepared enviroment"", as today's educators term it, was Elyot's ideal. In this respect he has many followers in today's modern education, for teachers know and realize that a child's physical and mental state will effect his learning.

Roger Ascham also concerned himself with the theme of education in his work **The Schoolmaster.** The curriculum advocated by Ascham is similar to that of Elyot's, but here again, both the child and teacher are important in the successful teaching of the child. In his work, Ascham shows a clear understanding of the problems of education and how they should best be overcome. He was also an early psychologist and a keen student of human nature, for he realized and saw that often a student was punished not because of some fault, but because the schoolmaster happened to be in a bad mood. Therefore the schoolmaster often gave vent to his anger by beating the innocent. Through Ascham's work one can see his keen interest in, and understanding of the education of the children for the service of God and country.

A good example in modern practice is the Montessori system of education which has found acclaim throughout the world. Just recently preparations have been made by a group of Lithuanians to establish a nursery school where this system will be in effect. Here the environment will be geared to the young child and both the physical and mental state will be developed under the Montessori principles. Thus, the individuality, liberty and senses — the three principles upon which this system is based — will be trained *)

Let us take into consideration also higher education where our own professors, such as Rev. Jonas Mačiulis (poet Maironis), Stasys Šalkauskis, Prof. Antanas Maceina, Vincas Mykolaitis-Putinas, Dr. Joseph Eretas and others revealed their beliefs of education. One example is their particular method of lecturing. In his lectures Dr. J. Eretas strove to acquaint the student with his research methods and theories, also awaken his imagination and perspective, and finally to incite an individual interest in a particular question relating to the topic under discussion. This lecturing method shows itself to be a completely different one from that of J. Mačiulis-Maironis, or S. Šalkauskis, or V. Mykolaitis. The latter three always arriving with carefully prepared and written lectures, full of information and never degressing into related fields. From this, one can see that Prof. Juozas Eretas as well as A. Maceina believed in actively utilizing the student's mind during lectures, while others believed in simply presenting the information to the student.

By these previous examples we know that education and the problems connected with it were of deep concern to the many educators and much of their advice has been an accepted part of modern education. Although the curriculum has undergone numerous changes from the time of Aristotle, the importance of these educators lies in their realization that the amount of love, gentleness, praise and undestanding on the part of the teacher as well as the importance of the student, figures very much in the degree of success a teacher will have in imparting knowledge and wisdom to his students.

---

* The Montessori method of teaching was already in practice in Independent Lithuania at a school headed by Mrs. Marija Varnienē. The Ministry of Education had instituted teachers' courses in the Montessori method. After World War II, when a large number of Lithuanians found themselves in Germany, Marija Varnienē and her pupil D. Petrutytē, established a Montessori school in Ravensburg. A similar school is now being organized in Chicago, Ill.

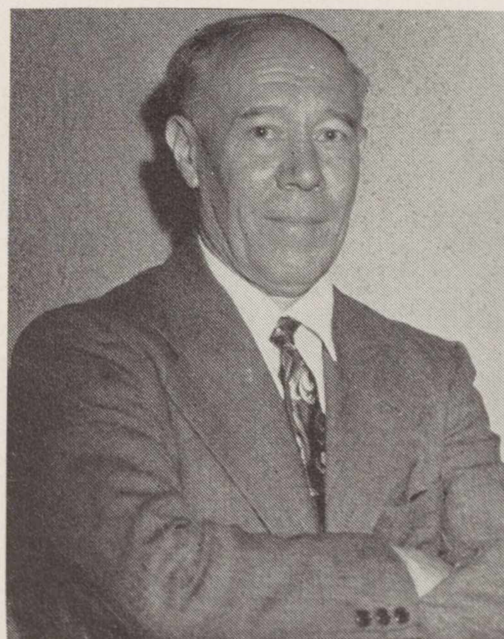
BOOKS & PERIODICALS

Jurgis Gliauda. **House upon the Sand.** Woodhaven, N. Y. Manyland Books. 1963. 168 pages. $3.95.

This is a novel by one of the Lithuanian writers in exile. Its author, who meanwhile resides in Los Angeles, Calif., has written several successful novels in Lithuanian: among them three were awarded literary prizes. "House Upon the Sand (Namai ant smēlio)" is one of these prized novels and his first one translated into English. As a reviewer (Time, June 28, 1963) remarks, it "belongs with the best of the literature on Nazidom."

The protagonist of the novel is a German landowner Messkirch, an adherent of Hitler's ideology. On his farm he enploys some Russian and French war prisoners. The war is nearing its end. Herr Messkirch gets the sad news from France that his son Otto is killed there in an ambush. Instantly a

Continued on page 24

Jurgis Gliauda

LITHUANIAN ARTS IN THE WAKE OF KHRUSHCHEV'S

A chill descended on Lithuanian arts, following the Khrushchev's speech to "cultural workers" last March. Party hacks and literary policemen broke out in a chorus of praise of Khrushchev's new **diktat.** But at the same time they disclosed the depth and intensity of opposition to the totalitarian dogma of "Socialist realism".

"Tiesa (The Truth)" 13 March, 1963, lashed out at such oppositionists darkly hinting at "collective" reprisals:

"It is difficult to discuss and clarify things with these artists who have become heardened in their mistakes. It is unnecessary to discuss matters with such individuals who, like termites, try to gnaw away the foundations of Marxist ideology or who remain outside, to close themselves into silence... Many of our painters, writers and art theoreticians have been visiting foreign countries, but until now we have not received from them a more serious work on the essence of Capitalist art, we have not seen more serious efforts to examine the destination of Capitalist art... The method of socialist realism is unsuitable for such "creators" whouse it to mask their professional inability and ideological deviations... There are charlatans who cannot be lined by collectives..."

"...Estheticizing snobs still exist, who tend to recognize only form in art... Ideological contents, actuality of social thought, meaningfullness are for them antiquitated, unnecessary, to be rejected. Such "art experts" immediately elevate ordinary search for more expressive forms by some painters to the heights of art and proclaim them to be the true and only creative value. Such experiments are contrasted with the sincere and meaningful creation of other artists, not forgetting to accuse the latter of naturalism, banality, backwardness and many other undeserved "sins"... In works of our art allegory, symbolism or pure plasticism are becoming increasingly popular and narrow problems of artistic form are discucced more and more. In such discussions, one not infrequently hears the assertation that the only aim of the artists is to "express" himself... The worst thing is that this desire to "express oneself" most frequently means isolation from society, from environment... And that is why recently one may often observe our painters become obedient to "fashion", follow the manner of foreign painters, by imitating them from reproductions and photos... In many instances, the masters of subjectivist and formalist leanings, or creations of an individual character, that attract a following here.

("Tiesa", Feb. 2, 1963.)

1. The Germans issued for occupied Poland the same stamps, as for the Baltic States, but overprinted "Russian-Polen" or "Gen.-Gouv. Warchau"— Okupuotai Lenkijai vokiečiai 1915-16 m. išleido tokius pat pašto ženklus, kaip ir Pabaltijo valstybėms, tik kitaip perspausdintus.

2. A Stamp showing the revolution in Russia of 1917: revolutionaries storming the Czar's Winter Palace in St. Petersburg. — Pašto ženklas, kuriame parodyta 1917 m. revoliucija Rusijoje: sukilėliai puola caro žiemos Rūmus Petrapilyje.

3. A stamp issued by the German authorities for the occupied Estonian city of Tartu-Dorpat on March 4, 1918. — Okupuotos Estijos Tartu (Dorpat) miestui vokiečiai 1918 m. kovo 4 išleido specialius pašto ženklus.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By A. Bernotas, Waterbury, Conn.

Part LX

As previously mentioned, a Central Committee to Aid the War Victims was created in Vilnius. With the advance of the Germans in 1915, a part of this Committee remained in Vilnius, while another part withdrew to Russia. The Vilnius' Committee was presided by Antanas Smetona. The Committee did its utmost, insofar as this was possible to aid the population under conditions of war; it had to cooperate with the occupational forces. Although all political activities were suspended, the Committee managed to obtain permission from the occupational forces to call a Lithuanian conference in Vilnius on September 18, 1917, which was attended by several hundred delegates from all over Lithuania. The conference elected a permanent Council and expressed a wish to create an independent democratic Lithuania within its ethnographic boundaries. Meanwhile the Council had to cooperate with the German occupational forces.

Meanwhile, the part of the Committee which had withdrawn into Russia, established its headquarters in St. Petersburg, from where it extended assistance to Lithuanian refugees. Two Lithuanian gymnasiums were opened in the city of Woronesh and the Committee faced difficult problem in supporting the students. In 1917, in St. Petersburg, an Lithuanian sejm was called. It expressed a wish to unite Lithuania Minor with Lithuania Major and obtain autonomy within the Russian empire.

In 1917, when the revolution erupted in Russia and the morale of the army was shattered, the Lithuanians in the Russian service began organizing seperate Lithuanian units within the Russian army. Separate Lithuanian battalions were formed in Witebsk, Smolensk, Rovno, Siberia and elsewhere The primary purpose of these units was to return home and build an elite of the Lithuanian army. The Russians tolerated such national units, although the Lithuanian battlalion in Siberia was dissilved and many of the officers killed.

The Lithuanians living abroad were also very much concerned over the fate of their Country. As a case in point, in 1916, in Bern and Lausanne, Switzerland, Lithuanian conference were called to discus means of softening the German military regime in Lithuania and restoring the independent nation.

In 1917, in Stockholm, Sweden, a similar Lithuanian conference was called.

The Lithuanians living in USA bent a helping hand as well. Several committees were created which collected contributions to help the war victims in Lithuania. They urged the American government to intervene in the liberation of Lithuania and restore its independence.

In 1916 the war was resumed on the Eastern Front and Germans pushed deeper into Russia. A significant battle took place in the vicinity of the lake of Naročius, north-east of Vilnius, where the Russians lost about 100,000 men. The Germans during this and the following years also occupied a part of Ruthenia and the whole of Latvia and Estonia. The same military regime was introduced there also.

After the revolution in Russia in 1917, when the Russian Czar Nicholas II was overthown, the Russian army lost its will to fight and, on March 3, 1918, in Russian controlled Brest-Litowsk a peace treaty was signed between Russian and Germany. Soon afterward the German army began to slowly withdraw from the occupied Russia territories. For Lithuania, Latvia, Estonia and Poland this meant a period of hard struggle for their independence. (To be continued)

BOOKS & PERIODICALS

Continued from page 23

revengeful idea flashes across his mind: "Only blood could atone for the blood of my son." Without delay he makes the decision to murder a Frenchman, Mollendruz, one of the best prisoners on his farm.

As soon as he carries out this bloody act, he learns that his daughter Hedwig is pregnant — with a child by Mollendruz. This makes him furious and he promptly disowns her. She cannot endure the death of her sweetheart and her father's injustice and commits suicide. Shortly after war it turns out that his son Otto was murdered by the Nazis themselves, because he was caught in a conspiracy against the regime. Now Messkirch's eyes are opened, and he sees the whole futility of Hitler's ideology which was only a "house upon the sand."

All characters of the novel are drawn with great sympathy, including Herr Messkirch himself. The ability of the author to create lifelike, vivid and true characters is remarkable, and the plot is worked out with ingenuity. The translation of the novel (made by Raphael Sealey and Milton Stark) is perfect.

Professor Charles Angoff (Fairleigh Dickinson University) emphasizes the importance of this novel saying on the jacket of the book, that it is "an unforgettable novel, which has long been one of the jewels of Lithuanian American literature."

J. Tininis

The Unpunished Crime. A case study of Communist Takeover. By Alfreds Berzins. Introduction by Senator Thomas J. Dodd. 1963. 314 pages. Published by Robert Speller and Sons, 33 West 52nd St., New York 36, N. Y.

The Unpunished Crime is a case history of Communist take-over, examined in detail, using as its subject the Baltic States, particularly Latvia. The Communist take-over of Latvia closely parallels Communist strategy and tactics applied throughout the world in the Kremlin's goal of world conquest, and The Unjunished Crime analyzes these Communist methods.

The author is able to add the benefit of experience to perception in his study, and he rightly finds that what he witnessed in his own country, Latvia, and Latvia's neighbors, Lithuania and Estonia, can be seen today in many countries which are emmediate targets for Communist takeover.

Spectators at the Lithuanian art exhibit in Toronto during the Lith. World Community Congress admires modern paintings by A. Elskus and others. (More — p. 13-14-15)

Dailės parodos, surengtos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo proga Toronte, lankytojai dalinasi įspūdžiais ties A. Elskaus paveikslu.

Photo S. Dabkus

POSTER DEPICTING SOVIET COLONIALISM.

«LITHUANIANS MAKE NEWS»

● Parallel to the United Nations in New York, only across the street, on Sept. 17 the Parliament of the Captive Nations opened its tenth session. In front of their building the flags of these occupied countries were raised at half mast: Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Latvia, Poland, Lithuania, Rumania, and Hungary. Beside the flags hangs a 18x24 feet poster depicting Soviet colonialism.

● **Dr. V. Vardys,** professor of political science at the Wisconsin University in Milwaukee, is finishing a work about Lithuania in English. Ten chapters will be devoted for surveys of history and Independent Lithuania, and the second part of the book will deal with the occupation and the resistance of the Lithuanian nation. Besides Dr. Vardys, other collaborators on this book are: Dr. J. Grinius, Dr. Z. Ivinskis, Dr. T. Remeikis, S. Sužiedėlis, V. Vaitekūnas, P. Zundė. The book is being bublished by an American publishing co.

● **Kazimieras Čibiras,** press attache at the Lithuanian Legation in Uruguay, this past summer has traveled through USA and Canada and on Sept. 8th gave an address at the Lithuanian Day in Los Angeles, Calif. He also participated in the World Lith. Community Congress in Toronto.

Mr. Čibiras has worked for many tache at the Lithuanian Legation communist cause in South America. He has written (under pen-name K. Verax) several books and many articles in Spanish.

● During the philosophy teachers' convention in Melbourne, Australia, on August 19-25, **Vytautas Doniela** gave a lecture on "The Criticism of Marxist Dialectics". Mr. Daniela is writing a study on the relations of Democracy and Marxism.

● **Prof. Vytautas Bacevičius,** well known Lithuanian composer and pianist,has been invited to hold piano recitals in Greece. He will appear on a concert tour in 1964 and will play in Athens and other Greek cities.

● An album of art collections of the Franciscan Fathers is being published under the sponsorship of Father J. Gailiušis. The book, **Art Collection,** has 128 pages, large size and contains reproductions of 40 artists. Illustrations take up over 100 pages. Editor of this album is **Paulius Jurkus.**

● **Rev. J. Bulaitis,** Englishman of Lithuanian descent, a recipient of PhD degree in diplomatic law from the Papal Academy in Rome, has been assigned to the position of secretary in the Korean apostolic legation.

● **Mrs. Roma Mastienė,** Lithuanian soloist, on Sept. 7-8 appeared as Carmen in Bizet's "Carmen", produced by the De Apollo Opera Company in Chicago. Mrs. Mastienė was selected for her part through a contest.

● The first record of Lithuanian music performed by the Lithuanian folk instrument "kanklės" has been published in Cleveland, Ohio. The musicians are young girls who make up the "kanklės" ensemble, under the direction of **Mrs. Ona Mikulskis.**

● **Dr. Valentina Barkienė,** residing in Sydney, Australia, has been appointed Medical Superintendent of the Western Suburbs Hospital. She is the first woman physician appointed to this position. Dr. Barkienė graduated from the Medical School of Tuebingen Universitl, Germany, in 1947. In 1949 she immigrated to Australia and there worked in several hospitals. She studied at the Sydney University and later passed her state examinations for physicians. For the past six years she has been resident physician at the West. Suburbs Hospital. Agriculturalist Balys and Dr. Valentina Barkus have two daughters.

● The Lith. American Council in East Chicago, Ind., on Oct. 6th held a banquet in honor of Congressman Ray J. Madden. During the banquet, the congressman, who made special trip from Washington, was presented with a miniature copy of the Lithuanian Statue of Liberty, carved of wood by P. Vebra. Congr. Madden has given much of his energy and time to the fight for freedom for the captive nations and has been a friend of Lithuanians for the past 20 years.

● The Academic Scouts of Los Angeles, Calif., on Sept. 29th organized a program to commemorate the first anniversary of the death of prof. **Mykolas Biržiška,** signer of the Lithuanian Declaration of Independence. Program participants were F. Kudirka, former student of the deceased, M. Naujokaitis, R. Plukas, who read from the works by prof. Biržiška, and R. Apeikytė, pianist, R. Dabšys, soloist, accompanied by G. Gudauskienė.

● Lithuanian baritone **Arnoldas Vokietaitis** has been invited by the International Music Federation to appear in operas and festivals at Mexico City, Mexico.

● **A Lithuanian Song Festival** is planned for the World's Fair, in New York, on August 24, 1964.

● **Antanas Tauginas,** a graduate of the Trade Institute in Šiauliai, Lithuania, and later a teacher, has become a member of the teaching staff at St. Joseph's High School in Westchester, Illinois. He teaches Spanis and is a footbal coach. His wife, Elena, is a nurse and they have three sons and one daughter.

● In Cooma, Australia, a monument has been recently unveiled for those who perished in an air accident in 1931. The monument was a project of Lithuanian architect **Andrius Rimka** and was built by the Lion Club. The roof of the monument depicts airplane wings and below there is a small museum which contains the remains of the airplane.

● **Miss Angelė Rugieniūtė,** daughter of I. Rugienius, former representative of BALF in Germany, received hed MD degree from the Munich University's School of Medicine.

● **Rt. Rev. V. Mincevičius** has been appointed to head the Vatican pavillion at the 1964 world's Fair in New York.

The present chairman of the Captive Nations Parliament, A. Kutt (Estonian), on his recent visit to So. America placed a wreath beside the monument of Argentine's heroe, San Martin. During these ceremonies, Lithuanian representatives (right) also participated.

SOVIETINĖ REALYBĖ IŠ PO "ŠLUOTOS"

Vienas mūsų skaitytojas šį rudenį gavo iš Lietuvos gražų grybų siuntinėlį. Jie, tarp kitko, buvo įvynioti į "Šluotos" puslapius. "Panaudok juos kaip padažą prie grybų", prirašyta. štai dalis to "padažo". R.

Kap renkamos valdybos...

NEATSAKINGUMAS

Vakar pas mus įvyko susirinkimas, dalyvaujant apskrities kooperatyvų sąjungos atstovui. Toks nedidukas žmogutis, plikas, tačiau aplamai simpatiškas. Klausėsi, užsirašinėjo, atrodė pavargęs. Kai reikėjo išrinkti valdybą, jis padavė pirmininkaujančiam raštelį.

— Komisija siūlo, — pasakė atsistojęs pirmininkaujantis, — sekančias kandidatūras į valsčiaus kooperatyvo valdybą.

Jis prisikišo raštelį prie akių ir ėmė skaityti pavardes:

— Pilietis Kviatkovskis...

Griausmingi aplodismentai.

— Pilietis Bžeščotas!

Pasigirdo pritariantys šauksmai.

— O taip pat pilietis Gardzelis.

Vēl aplodismentų audra.

— Kas už? — paklausė pirmininkaujantis. Vienbalsiai. Ačiū. Naujai išrinkta valdyba prašom užimti vietas prezidiume.

Nauja entuziazmo banga. Kai entuziazmas aprimo, pirmininkaujantis dar kartą pakvietė naujai išrinktuosius draugus už prezidiumo stalo. Niekas nepakilo iš savo vietos.

Atstovas iš apskrities pasilenkė prie pirmininkaujančio ir kažką pašnibždėjo jam į ausį. Pirmininkaujantis paklausė:

— Pilietis Kviatkovskis yra salėje?

Tyla.

— O pilietis Bžeščotas?

Ne. Salėje Bžeščoto nebuvo; nebuvo taip pat ir piliečio Gardzelio.

— Pas mus iš viso tokių nėra, — šūktelėjo iš kampo Zyzia, kuris buvo seniai žinomas kaip idiotas, nei iš šio, nei iš to supainiojantis pačius paprasčiausius reikalus.

Apskrities atstovas ėmė kruopščiai raustis kišenėse. Po to jis pareiškė, kad įvyko klaida, kadangi buvo perskaitytas kitam valsčiui skirtas kandidatų sąrašas. Tai suteikė atstovui progą paskaityti mums nedidelę pamokančią paskaitą apie neatsakingumą.

TUOJ, TUOJ...

Jau šeši metai kaip pastatyta nauja pirtis Radviliškio durpyno gyvenvietėje. Ir šeštus metus gyventojai prausiasi senoje, apgriuvusioje pirtelėje, nes nauja pirtis niekaip nebaigiama įrengti.

Prieš keturis mėnesius baldų parduotuvėje nr. 100 užsisakiau baldų komplektą. Pagamino greitai. Atvežė, bet ne visus — trūko dviejų žemų minkštų kėdučių. Parduotuvės vedėjas pažadėjo po dviejų-trijų dienų atvežti. Taip ramina ketvirtą mėnesį: "Tuoj atvešim, po dviejų-trijų dienų..." Taip ir tebeveža.

Vilnius — J. Biekša

Praėjusių metų lapkričio 21 d. apmokėjau sąskaitą už tai, kad įrengtų telefoną mano bute. Pažadėt — pažadėjo, apmokėt — apmokėjau, bet telefoną savo bute matau kaip savo ausis.

S. Vaupšas
Kaunas

TINGĖJIMO KONTOROS

Yra įstaigų, kur vis dar išpūsti etatai.

Rytas.
Devynios.
Uždusę,
Palikę neužsuktą dušą,
Batus nesusivarstę,
Skuba kontorų darbštuoliai,
Troleibusuos stumdosi, vargsta.
...Lygiai devintą,
Pakabina paltus į spintą
Ir pradeda darbą
Gigantiškai svarbų:
Susega popierius,
Atsega popierius,
Bamba po nosim
Kažkokius poterius.
Kelnes be reikalo trina ir zulina,
Tankiai bėgioja visi į "nulinę".
Stalčius prišiukšlina,
Stalčius išsvarina.
Sėdi.
Teplioja.
Rašalą garina...

Tingėjimo planą —
kruopščios ir doros —
Vykdo uoliausiai
tokios kontoros.

(J. Nekrošius)

TOKIA JAU ČIA TVARKA

Jeigu tu atėjai dirbti į autobusų taksomotorinį autoūkį, turi prie daug ko priprasti. Na, sakysime, tu, būdamas šoferiu, gauni autobusą. Jis tau paskirtas, todėl atsakai už kiekvieną jo sraigtelį, raktelį ir kitus priedus. Bet atėjęs vieną rytą nerandi savo autobuso.

— Nebijok, rytoj ateisi, — rasi, — paguodžia brigadininkas V. Kneižys.

Bijodamas, kad vėl neliktum be autobuso, bėgi į garažą anksti rytą, kol dar vartai neatidaryti. Autobusą randi. Pasirodo, tepalas — išbėgęs, amortizatorius — nutrauktas, sėdynė — sulaužyta, benzino bakas — kiauras.

— Juk šiandien užplanuotas reisas! — bėgi pas viršininkus. Visi į tave žiūri kaip į keistuolį.

— Jei sulaužei — remontuok!

Skubi pas budintį mechaniką:

— Tau reikia važiuoti — tu ir remontuokis! — išgirsti konkretų atsakymą.

Per likusią dienos dalį sutvarkai sėdynę. Kitką pažadėjo padaryti šaltkalviai. Kitą rytą garaže atitinkamoje knygoje randi įrašą: "mašina suremontuota". Bet išvykti į reisą negali, nes, išskyrius tavo paties suvirintą sėdynę, niekas daugiau nepadaryta.

Sekanti diena išeiginė. Todėl nutari susitvarkyti autobusą kaip reikiant.

Ateini kitą rytą, autobuso garaže vėl nerandi — išvažiavo kitas.

Taip ir vėl viskas prasideda iš pradžios.

P. Vilkelis
Šiauliai

POETO KANČIA

Išperinkit viščiuką be kiaušinio —
Ir sužinosit jūs, kokia kančia
Uždirbt poetui duoną kasdieninę,
Kada galva kaip skambalas tuščia.

(J. Strielkūnas)

ČIA PRIĖJO KINDZIULIS...

Prie klubo

— Malonu matyti, kai į kultūros namus renkasi darbininkai! — kažkas kartą išdidžiai pasakė.

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Taip! Dabar tenai remontas!

Teatre

M. Gorkio pjesės "Dugne" spektaklio metu pirmoje parterio eilėje sėdi du žiūrovai ir giria vaidmens atlikėją.

— Nuostabus aktorius! Kaip jis puikiai vaidina girtą!

Čia prie besikalbančių palinko Kindziulis ir tarė:

— Nuostabiai! Aš netgi degtinės kvapą užuodžiu.

Alinė

Kindziulis su kitais turistais keliavo po Čekoslovakiją. Prahoje gidas, parodęs seną pastatą, tarė:

— Dabar mes praeiname pro seniausią miesto alinę.

Čia prie gido pribėgo Kindziulis ir paklausė:

— O kodėl praeiname?

Intriga

Perskaičius teatre naują pjesę, aktoriai pradėjo karštai ginčytis.

— Šioje pjesėje nėra jokios intrigos! — sušuko vienas.

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Intrigos prasidės skirstant vaidmenis.

Klausa

Muzikos mokyklos mokytojas, gatvėje sutikęs vieno savo mokinio motiną, pasakė:

— Kam jūs spiriate savo sūnų mokytis muzikos? Juk visiškai neturi klausos?

Čia priėjo Kindziulis ir tarė:

— Jis ir nesiruošia klausytis: jisai juk pats gros.

NEKIRPTA - NESKUSTA

Kėdainių miesto moterų kirpyklos meistrai naujais metodais atlieka cheminį plaukų sušukavimą, panaudodami pasenusius vaistus. Praėjus trims dienoms po tokio sušukavimo, nuo mano galvos kuokštais pradėjo kristi plaukai. Pavarde nepasirašau, nes pačiai gėda. Nukentėjusi.

Jau penkis mėnesius ieškomas kirpėjas Salako m. kirpyklai. O kol ieško ir, žinoma, neranda, mes vaikštinėjame į Zarasus (tik 30 km). Taip ir klajoja Aukštaičių krašto, Pergalės, Draugystės, Tarybų Lietuvos ir Aušros kolūkių nariai. O kas nevaikšto — tampa barzdočiais.

Skusti ir Neskusti

NUO RAŠTŲ ORAS NEPAGERĖJO

Lopšelio-darželio Nr. 8 kieme yra konteinerių aikštelė, pilnutėlė šiukšlių, o netoliese tam tikra būdelė. Vaikučiai laksto po kiemą. Skrajoja po kiemą ir musės. Kvapas nemalonus, tiesiog nosį riečia. Pirmą ratą lopšelio darbuotojai pasiuntė sanepideminei stočiai. Atvyko gydytojas, apžiūrėjo kiemą ir pasakė, kad šias "grožybes" reikia nukelti toliau. Tuoj pat kitas raštas buvo pasiųstas Lenino rajono vykdomajam. O iš ten atėjo raštas: "Išvietę ir šiukšlių dėžes 1962 m. pašalinti nėra galimybių. Tai padaryta bus 1963 m."

Įdomu, kokių reikia ypatingų galimybių, norint medinę "tupyklą" nukelti? Šis raštas buvo persiųstas miesto vykdomajam komitetui. O pastarasis jį vėl persiuntė rajono vykdomajam komitetui. Po to pakartotinus raštus parašė sanepideminės stoties vyr. gydytojas miesto ir rajono vykdomiesiems komitetams. žodžiu, darželyje-lopšelyje susikaupė daug raštų, tačiau nuo jų oras kieme nė kiek nepagerėjo.

Vilnius — Lopšelio-darželio Nr. 8 darbuotojai

Ak, tos vinys, tie gelžgaliugai ir stiklai keliuose. Kaip tyčia lenda į padangas, o ne į mašinos rėmus ar ašis. Reikia nuimti ratą.. O su kuo atsukti? Sakysite, su specialiu raktu? Teisingai. O iš kur jį gauti? Mūsų autotransporto kontora per trejus metus gavo net... **vieną** tokį raktą. Taip ir vyksta amžinos kovos dėl teisės pasinaudoti šiuo auksiniu raktu.

N. Akmenės ATK remonto meistras.

PIRTYS IR NE PIRTYS

Praktiški patarimai

Per vasaros karščius, važiuodami priemiestiniais ir dizeliniais traukiniais, būtinai pasiimkite beržines vantas. Traukinyje apturėsite du malonumus: ir nuvažiuosite, ir išsivanosite kaip pirtyje, nes vagonuose neveikia ventiliacija.

Tikimės, kad ateityje traukinių palydovai besivanojantiems keleiviams pateiks ir muilo. Tuomet vagonai taps ne paprastomis, o riedančiomis pirtimis.

Klaipėda — Vagonuose-pirtyse išsiprausę keleiviai

Kėdainių m. valdovai žadėjo, pastačius naują pirtį, senosios pirties patalpose įrengti skalbyklą. Mes buvome labai patenkinti. Ir sulaukėme: iš vienos pirties padarė kitą, pavadintą "Aline". Dabar čia mūsų vyrai skalbia ir švarina savo kišenes, o baltinių skalbti nėra kur.

Nuliūdę žmonos

TRUPINIAI

Žmogelis keitė odą pagal viršininko skonį. Pasikeitus viršininkui, žmogelis pasidarė juodmargis.

NAMISĖDA

Pirko žmogus televizorių, kad žmona netampytų jo po kinoteatrus. Dabar jį televizorius tampo po remonto dirbtuves.

Kolūkiečių pristatomo pieno riebumas buvo atvirkščiai proporcingas priėmėjos riebumui: juo labiau pienas liesėjo, tuo labiau priėmėja riebėjo.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojomo šeštadieniais 9 val. ryto
iš KBLA — 1490 kc stoties.
Direktorius **Bruno Gediminas,** 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260
Reikalų vedėjas — **George Rudelis,** 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa
WCSS — 1490 klc.
Sekmadieniais 7-8 val. vakaro.
Programos vedėjas - **Juozas Olšauskas.**
Reikalų vedėjas ir pranešėjas:
Leonardas Hartvigas
17 Eagle St., Amsterdam, N. Y.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
WBMD 750 kilocycles
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,** 4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md., Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa
Sekmadieniais — 8-9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bangomis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI
penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"

radijo valandėlė jau nebeveikia.
Buv. vedėja serga ligoninėj. Paskutiniuosius dvejus metus valandėlę vedė Anelė Ambrazienė.

LITHUANIAN MELODIES **Radijo valandėlė** girdima kiekvieną šeštadienį 4:30-5:30 pp. iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Vedėjas **Ralph Valatka.**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

"LITHUANIAN VOICE"

WQRS stotis, FM banga 105,1.
Sekmadienio rytą nuo 8:30 iki 9 val.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas,**
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
Hartford — WPOP — 1410 klc.
Kiekvieną sekmadienį 11:00 iki 12:00.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS
RADIJO BIURAS MADRIDE
TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS

transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55 Lietuvos laiku (arba 19:35—1955 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. (Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42 metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val. 42metrų banga (9.370 kl.).

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p. iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv. ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1264 White tS., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 3:40 iki 4:30 p.p.
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Valandėlės vedėjas **Adolfas Gaigalas.**
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas", 335 Titan St., Philadlphia 47, Pa., Tel. HO 7-4176

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse St. (21); **Pr. Puidokas,** pirm. 38 St. Jacob St. (21); **A. Cieminis,** vicepirm. 226 Lux St (21); **Vyt. Žmuidzinas,** ižd. 235 Furlong St. (21); **R. Kiršteinas,** sekr. 213 Berlin St (21); **Br. Krokys,** narys 10 Dudley St. (5). Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai:**R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurnienė, H. Žemelis.**

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp. WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,** 974 College St., Toronto 4, Ont., Canada. Telef.: LE 4-1274 — Daina Co.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos. 31, 25, 19 ir 196 metrų
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON D.C.

Voice of America — Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.

Pusės valandos programa duodama kasdien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. — 11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis; jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutinė 251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir 49 m. bangomis.
Pastaba: **vasaros laiku,** kai Lietuvoj 19:30, — Washingtone 12 val. 30 min. dieną, Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto, o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6:40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury. Con.
Telefonai: PLaza 3-2787 ir PL 3 8898

LITHUANIAN MAPS

Andrius, with the technical assistance of Profs. A. Salys, Stp. Kolupaila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka.
is now available, compiled by **J.**
A multicolored map of Lithuania
This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

Only a limited supply available.

Wall map, approx. 35x46: $4.50
Book map, in folder: $3.50

Now available to Lithuanian Days
readers

STETEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code).

1. Date of filing. September 27, 1963.
2. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.
3. Frequency of issue. Monthly except July and August
4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.
5. Location of the headquarters of general business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, California.
6. Names and adresses of Publisher, editor, and managing editor.

Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, California.
Editor Bernardas Bradžionis, 2210 India St., Los Angeles 39, Calif.
Managing editor Juozas Andrius, 4421 Santa Monica Blvd., Los Angeles 29, Calif.

7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, California.
8. Known bondhalders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of a corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 percent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corporation.
10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the Publisher's own and which are named in sections 132.231, 132.232, and 132.233, Postal manual (Sections 4355a, 4355b, and 4356 of Title 39, United States Code).

A. Total no. copies printed. Average no. copies each issue during preceding 12 months — 3400. Single issue nearest to filing date — 3400.
B. Paid circulation. 1. To term subscribers by mail, carrier delivery or by other means. 2770.
2. Sales through agents, news dealers, or otherwise. 216.
C. Free distribution (including samples) by mail, carrier delivery, or by other means. 164.
D. Total no. of copies distributed (Sum of lines B1, B2 and C). 3150.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.
(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius

LIETUVIŲ

DIENOS

OCTOBER 1963

